

POSLOVNO POROČILO

TRŽNEGA INŠPEKTORATA

REPUBLIKE SLOVENIJE

2015

Ljubljana, januar 2016

KAZALO

1. UVOD.....	1
2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS.....	3
2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE	3
2.2. PREGLED DELA PO MESECIH	3
2.2.1. Januar.....	4
2.2.2. Februar	5
2.2.3. Marec	5
2.2.4. April.....	5
2.2.5. Maj.....	6
2.2.6. Junij	6
2.2.7. Julij	6
2.2.8. Avgust	6
2.2.9. September	7
2.2.10. Oktober	7
2.2.11. November	7
2.2.12. December.....	7
3. ORGANIZACIJA IN KADRI.....	9
3.1. ORGANIZIRANOST.....	9
3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST	11
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI	13
4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI	14
4.2. UKREPI.....	15
4.2.1. Upravni ukrepi	15
4.2.2. Prekrškovni ukrepi	18
4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH	24
5. INŠPEKCIJSKO DELO	25
5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV	25
5.1.1. Nepoštene poslovne prakse	26
5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.....	29
5.1.3. Sezonske razprodaje	32
5.1.4. Pogodbe na daljavo	33
5.1.5. Katalogi in drugo reklamno gradivo pri turističnih agencijah	34
5.1.6. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov.....	35
5.1.7. Garancije in navodila	37
5.1.8. Drva in peleti.....	37
5.1.9. Prodaja izven poslovnih prostorov	38
5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI.....	39
5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI	42
5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov	44
5.3.2. Električna oprema	52
5.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav.....	59
5.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema	60
5.3.5. Stroji.....	61
5.3.6. Osebna varovalna oprema	65
5.3.7. Plinske naprave	70
5.3.8. Gradbeni proizvodi.....	71
5.3.9. Energijsko označevanje proizvodov in energijsko primerna zasnova.....	74
5.3.10. Odpadna električna in elektronska oprema	75
5.3.11. Rekreativna plovila	76

5.3.12.	Informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah CO ₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom pri nakupovanju novih osebnih avtomobilih	76
5.3.13.	Aerosolni razpršilniki	77
5.3.14.	Sodelovanje Finančne uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav	78
5.4.	DELO NA ČRNO	80
5.5.	TRGOVINA	81
5.6.	GOSTINSTVO	82
5.6.1.	Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples	83
5.6.2.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni	83
5.6.3.	Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih	84
5.6.4.	Opravljanje gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah	85
5.6.5.	Kategorizacija nastanitvenih obratov	86
5.7.	OBRT	87
5.8.	VARSTVO KONKURENCE	89
5.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	90
5.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV	91
5.10.1.	Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja	91
5.10.2.	Cene komunalnih storitev	92
5.10.3.	Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev	93
5.10.4.	Cene učbenikov	94
5.11.	OSTALE VRSTE NADZORA	94
5.11.1.	Oglaševanje in prodaja tobačnih izdelkov	94
5.11.2.	Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač	96
5.11.3.	Pranje denarja	98
5.11.4.	Gorski vodniki	98
5.11.5.	Licence za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev	99
5.11.6.	Turistično športne dejavnosti	100
5.11.7.	Enotna cena knjige	100
5.11.8.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	101
5.11.9.	Avtorske pravice	102
5.11.10.	Javna raba slovenskega jezika	104
5.11.11.	Nezaželena elektronska pošta (spam)	104
6.	DRUGE DEJAVNOSTI	107
6.1.	PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV	107
6.1.1.	Zakon o avtorski in sorodnih pravicah	107
6.1.2.	Zakon o gostinstvu	107
6.1.3.	Zakon o spodbujanju razvoja turizma	108
6.1.4.	Zakon o omejevanju uporabe alkohola	109
6.1.5.	Zakon o omejevanju uporabe tobaka in tobačnih izdelkov	110
6.1.6.	Zakon o inšpekcijskem nadzoru	110
6.2.	SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS	110
6.2.1.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet	110
6.2.2.	Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev	111
6.2.3.	Odnosi z javnostjo	112
6.3.	MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS	114
6.3.1.	Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)	114
6.3.2.	Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov	119
6.3.3.	Sistem zaščitnih klavzul (SGC)	119
6.3.4.	Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)	120

6.3.5.	Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS).....	121
6.3.6.	EU SWEEP 2015	121
6.3.7.	Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije in tretjih držav....	122
6.3.8.	Mednarodno sodelovanje s tretjimi državami.....	127
7.	SPLOŠNO.....	129
7.1.	IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2015	129
7.1.1.	Materialni stroški	129
7.1.2.	Analize vzorcev	130
7.1.3.	Investicije	131
7.1.4.	Plače zaposlenih.....	131
7.1.5.	Nadzor skladnosti svetlobnih nizov	131
7.1.6.	Izmenjava uradnikov	131
7.1.7.	Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU	132
7.1.8.	Odškodnine	132
7.1.9.	Stvarno premoženje	132
7.2.	TEHNIČNA OPREMLJENOST.....	132
7.2.1.	Računalniška oprema.....	132
7.2.2.	Opremljenost s prevoznimi sredstvi.....	133
8.	KAKO NAPREJ.....	135

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 1:	Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS.....	9
Slika 2:	Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje	10
Slika 3:	Število upravnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2015	13
Slika 4:	Število prekrškovnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2015	13
Slika 5:	Število opravljenih pregledov v obdobju 2011-2015.....	14
Slika 6:	Število izrečenih in izdanih upravnih ukrepov v obdobju 2011-2015.....	16
Slika 7:	Število izrečenih in izdanih prekrškovnih ukrepov v obdobju 2011-2015	19
Tabela 8:	Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igral v uporabi	45
Slika 9:	Rezultati preizkušanja varnosti otroških igral v uporabi	46
Tabela 10:	Število neskladnih oblačil v obdobju od 2012 do 2015	49
Tabela 11:	Rezultati preizkušanja skladnosti lestev	51
Slika 12:	Rezultati preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov	58
Slika 13:	Rezultati preizkušanja skladnosti glede elektromagnetne združljivosti	60
Slika 14:	Rezultati preizkušanja skladnosti strojev	64
Slika 15:	Rezultat preskušanja skladnosti varovalnih rokavic	68
Slika 16:	Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav.....	71
Slika 17:	Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena.....	79
Tabela 18:	Število zadev na podlagi obvestil carinskih organov.....	80
Slika 19:	Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami	112
Slika 20:	Aktualna poročila o opravljenih nadzorih.....	113
Slika 21:	Rubrika »Pogosta vprašanja«	113
Slika 22:	Nevarni proizvodi	113
Slika 23:	Število prejetih RAPEX obvestil v obdobju od 2006 do 2015.....	115
Slika 24:	Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX	116
Slika 25:	Število RAPEX obvestil po pristojnih organih	116
Slika 26:	Število najdenih proizvodov – brez vozil	117

Slika 27: Število priglašeni vrst proizvodov	117
Slika 28: Število proizvodov iz RAPEX obvestil v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.....	118
Slika 29: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS.....	118
Slika 30: Število proizvodov, ki jih je v RAPEX prijavil Tržni inšpektorat RS	119
Slika 31: Spletna stran sistema ICSMS	120
Tabela 32: Prevozni stroški in storitve	133
Tabela 33: Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov	134

PRILOGE

Priloga 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov	137
Priloga 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2003-2014.....	148
Opombe: Prostor za opombe bralca.....	149

1. UVOD

To, kar imate pred sabo, je že deseta javno objavljena izdaja Poslovnega poročila Tržnega inšpektorata RS. Pravijo, da ima napisana beseda večjo težo kot le izgovorjena. Napisana beseda daje tistemu, ki mu je namenjena, pravico in možnost terjati uresničenje tistega, kar je napisano. Tistemu, ki je besede napisal, pa večjo odgovornost, da zapisano tudi dejansko uresniči in za zapisanim stoji z vso svojo odgovornostjo.

V desetih letih smo tako napisali besede v desetih poslovnih poročilih, s tem pa si naložili odgovornost, da uresničimo tisto, kar smo z napisanim obljubili in dokažemo tisto, kar smo zapisali.

»Vox audita perit, litera scripta manet«

Da izgovorjena beseda mine, zapisana črka pa ostane, so vedeli že stari Rimljani. Tudi z desetim poročilom želimo dokazati in pokazati, da se ne bojimo zapisati našega dela in s tem omogočiti, da ga spozna tudi javnost. Sedanja in bodoča.

S spoštovanjem,

Andrejka Grlič
Glavna tržna inšpektorica

2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in zagotavljanje preventivnega delovanja z namenom zagotoviti urejenost trga in zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. Delo Tržnega inšpektorata RS ni usmerjeno k sankcioniranju prekrškov, ampak k urejenosti trga. Zato izvajajo veliko svojih aktivnosti preventivno, da ne bi bilo potrebno kasnejše ukrepanje.

Več o ugotovitvah in statističnih podatkih inšpekcijskih nadzorov ter o drugem delovanju Tržnega inšpektorata RS je napisano v naslednjih poglavjih tega poročila.

2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE

Preventivnemu delovanju Tržnega inšpektorata RS so namenjeni različni komunikacijski kanali: spletne strani, elektronska in navadna pošta, telefon, osebni obiski, tiskovne konference, dan odprtih vrat in sodelovanje v različnih radijskih ali TV oddajah. Leta 2015 je na Tržni inšpektorat RS s svojim problemom poklicalo 8648 oseb, poleg tega pa je bilo pisno odgovorjeno na 198 novinarskih vprašanj in na 861 drugih vprašanj.

Na področju preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS v letu 2015 nadaljeval z novostjo, ki jo je uvedel v letu 2014, in sicer v obliki vprašalnikov. Pred predvidenim nadzorom se je določenemu številu gospodarskih subjektov, ki bi lahko bili predmet nadzora, poslal vprašalnik z vsebino, ki jo je nadzor pokrival. V vprašalniku je bila gospodarskim subjektom predstavljena zakonodaja ter obveznosti, ki jim jih le-ta nalaga. Vprašalniki so imeli večinoma dvojni namen: prvič, da se gospodarski subjekti že pred nadzorom seznani z vsebino zakonodaje z namenom, da že sami preverijo, ali ustrezajo vsem zakonskim zahtevam ter drugič, da si je Tržni inšpektorat RS pred samim nadzorom pridobil ustrezne informacije, ki so sam nadzor olajšale in skrajšale, zaradi česar so bili tudi zavezanci pri nadzoru manj obremenjeni.

Za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje reklamacij potrošnikov je Tržni inšpektorat RS že leta 2012 pristopil k reševanju zadev tako, da v primerih, ko gre za neizdobo blaga oziroma ko je trgovec priznal stvarno napako, ni je pa rešil v primernem roku, zavezanca z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Leta 2015 je bilo takšnih primerov 205. Tovrstno reševanje zadev se je izkazalo za izredno učinkovito, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v veliki večini primerov rešijo na obojestransko sprejemljiv način.

2.2. PREGLED DELA PO MESECIH

Samo preventivno delovanje Tržnega inšpektorata RS ni dovolj, ampak je potrebno poseči tudi po milejših ali težjih ukrepih. Leta 2015 je tako Tržni inšpektorat RS opravil 16982 pregledov ter izrekel 12094 upravnih in prekrškovnih ukrepov.

Celotno delo Tržnega inšpektorata RS je opravljeno po treh principih: na podlagi letnega načrta nadzorov ali na podlagi prejetih prijav in prejetih obvestil ali na podlagi inšpektorjeve zaznave stanja na trgu.

Pred pripravo letnega načrta nadzorov Tržni inšpektorat RS povabi vse tržne inšpektorje, predstavnike Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, druge inšpektorate,

nevladne potrošniške organizacije, interesna združenja gospodarstva ter preizkuševalne laboratorije, da podajo svoj predlog, na katerih področjih naj bi se opravljal nadzor. Končni načrt nadzorov se določi z oceno tveganja vseh področij, ki se opravi na podlagi Strategije Tržnega inšpektorata RS, trenutnega stanja in pričakovanih sprememb zakonodaje, trenutnega in pričakovanega stanja na trgu ter drugih dejavnikov.

Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, so bili izvedeni nadzori na področju varstva potrošnikov, potrošniškega kreditiranja, obrtnosti, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobaknih izdelkov, ter oglaševanja tobaknih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, spletne trgovine, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve, gorskih vodnikov, raftarjev, tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen, nepremičninskega posredovanja in dela na črno. Nadzor potrošniškega kreditiranja, pranja denarja, čezmejnega opravljanja obrtnosti, spletne trgovine, izdajanje računov in spoštovanja obratovalnega časa v gostinstvu se je vršil celo leto 2015.

Na področju tehničnega nadzora so bili izvedeni nadzori proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov, električne in elektronske opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, radijske opreme in telekomunikacijske terminalne opreme, osebne varovalne opreme, strojev, plinskih naprav, gradbenih proizvodov, aerosolnih razpršilnikov, označevanja emisij pri novih vozilih, energijskega označevanja proizvodov ter okoljsko primerne zasnove proizvodov, ki rabijo energijo. Poleg navedenega so bili opravljeni nadzori glede prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah in na podlagi obvestil carinskega dela Finančne uprave RS o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet in pregled prilaganja ustreznih garancijskih listov in navodil za uporabo ter ustrezno označevanje proizvodov na trgu.

Letni načrt nadzorov Tržnega inšpektorata RS je bil realiziran v načrtovanem obsegu. Ker pa letni načrt ni fiksni, ampak se prilagaja aktualnemu stanju na trgu oziroma izrednim dogodkom, so se opravili nenačrtovani nadzori glede cenovnih ugodnosti pri živilskih proizvodih, označevanja drv in pelet, označevanje aerosolov ter vzorčenje gradbenih proizvodov.

Vendar pa načrtovani in nenačrtovani nadzori niso edini nadzori, ki jih opravljajo tržni inšpektorji. Poleg tega opravljajo nadzore še po prejetih prijavah ter na podlagi lastne zaznave.

V nadaljevanju so po posameznih mesecih navedeni izvedeni načrtovani in nenačrtovani nadzori, ki so jih izvajali tržni inšpektorji.

2.2.1. Januar

Načrtovani nadzori:

- nadzor cenovnih ugodnosti pri razprodajah
- nadzor zaračunavanja cen dimnikarskih storitev
- nadzor oglaševanja tobaknih izdelkov
- nadzor potrošniških kreditov (celoletna naloga)
- nadzor pranja denarja (celoletna naloga)
- nadzor čezmejnega opravljanja obrtnosti (celoletna naloga)
- nadzor izdajanja računov in spoštovanja obratovalnega časa v gostinstvu (celoletna naloga)
- nadzor spletne trgovine (celoletna naloga)
- nadzor inštalacijskih kablov, inštalacijskih stikal in električnih podaljškov

- ♦ nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih
- ♦ nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ kontrola RAPEX obvestil (celoletna naloga)
- ♦ kontrola zaščitnih klavzul (celoletna naloga)
- ♦ kontrola ICSMS obvestil (celoletna naloga)
- ♦ kontrola po obvestilih carinskega dela Finančne uprave RS (celoletna naloga)

2.2.2. Februar

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor katalogov pri turističnih agencijah
- ♦ nadzor oglaševanja in prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor gostinske dejavnosti na smučiščih, drsališčih in športnih prireditvah
- ♦ nadzor cen komunalnih storitev
- ♦ nadzor pekarn
- ♦ nadzor lestev
- ♦ nadzor proizvodov na sejmskih prireditvah (celoletna naloga)

2.2.3. Marec

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor splošnih pogojev pri prodaji avtomobilov na lizing
- ♦ nadzor računalniških programov
- ♦ nadzor cenikov parkirnih hiš
- ♦ nadaljevanje nadzora gostinske dejavnosti na smučiščih, drsališčih in športnih prireditvah
- ♦ nadzor osebne varovalne opreme za zaščito pred padci z višine
- ♦ nadzor radijsko vodenih letalnih naprav in sistemov za radijski prenos podatkov

2.2.4. April

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor cen daljinskega ogrevanja
- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadzor upravnikov večstanovanjskih stavb glede spoštovanja Zakona o varstvu potrošnikov
- ♦ nadzor električne opreme z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor proizvodov glede elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor radijske opreme z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor betonskih strešnikov
- ♦ nadzor plavajočih pripomočkov
- ♦ nadzor varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor zamenljive opreme za kmetijska in gozdarska opravila
- ♦ nadzor kotnih brusilnikov z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor povratnih žag (vbodnih in sabljastih) z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor motornih verižnih žag z metodo vzorčenja

Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor cenovnih ugodnosti pri živilskih proizvodih

2.2.5. Maj

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor turističnih športnih storitev
- ♦ nadzor društev glede izvajanja počitniških dejavnosti
- ♦ nadzor prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor izletniških kmetij glede izvajanja gostinskih storitev
- ♦ nadzor prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- ♦ nadzor otroških igralskih s preskušanjem
- ♦ nadzor osebne varovalne opreme za zaščito rok, nog in sluha
- ♦ nadzor ročno vodenih motornih kosilnic z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor stopničastih in raztegljivih lestev z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor skladnosti plinskih naprav z metodo vzorčenja

2.2.6. Junij

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor licenc turističnih agencij
- ♦ nadzor enotne cene knjige
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih športnih storitev
- ♦ nadaljevanje nadzora društev glede izvajanja počitniških dejavnosti
- ♦ nadaljevanje nadzora prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igralskih s preskušanjem
- ♦ nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev

Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor oglaševanja cenovnih ugodnosti pri prodaji ventilatorjev in klimatskih naprav

2.2.7. Julij

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor nepoštenih poslovnih praks pri sezonskih znižanjih
- ♦ nadzor gorskih vodnikov
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih športnih storitev
- ♦ nadaljevanje nadzora društev glede izvajanja počitniških dejavnosti
- ♦ nadaljevanje nadzora prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- ♦ nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih
- ♦ nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ nadzor otroške opreme – otroških sedežev
- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igralskih s preskušanjem

2.2.8. Avgust

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor učbenikov
- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih športnih storitev
- ♦ nadaljevanje nadzora gorskih vodnikov
- ♦ nadzor toplotnih in drugih električnih črpalk

- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igralskih preskušanj
- ♦ nadaljevanje nadzora otroških sedežev

2.2.9. September

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor izletniških kmetij glede izvajanja gostinskih storitev
- ♦ nadzor energijskega označevanja sijalk in svetil ter njihove energijsko primerne zasnove
- ♦ nadzor plinskih naprav (štedilnikov)

2.2.10. Oktober

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor računalniških programov
- ♦ nadzor pogodbenih pogojev pri nepremičninskih družbah
- ♦ nadzor katalogov, letakov in označevanja cen s stališča nepoštenih poslovnih praks
- ♦ nadzor kategorizacije gostinskih objektov
- ♦ nadzor prodaje cvetja in cvetličnih aranžmajev
- ♦ nadzor kotlov za gretje vode kurjenih s biomaso – peleti
- ♦ nadzor nad določenimi kategorijami proizvodov pri uvozu

Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor označevanja drv in pelet

2.2.11. November

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor različnih salonov glede opravljanja obrtne dejavnosti
- ♦ nadzor svetlobnih nizov

2.2.12. December

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadzor prodaje pirotehnike
- ♦ nadzor prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor minimalnih tehničnih pogojev v gostinstvu
- ♦ nadzor osebne varovalne opreme za varovanje oči in glave pri zimskih športih
- ♦ nadzor prodajalcev novih vozil v zvezi z informacijami o porabi goriva in drugih emisijah onesnaževal zunanjega zraka
- ♦ nadaljevanje nadzora svetlobnih nizov

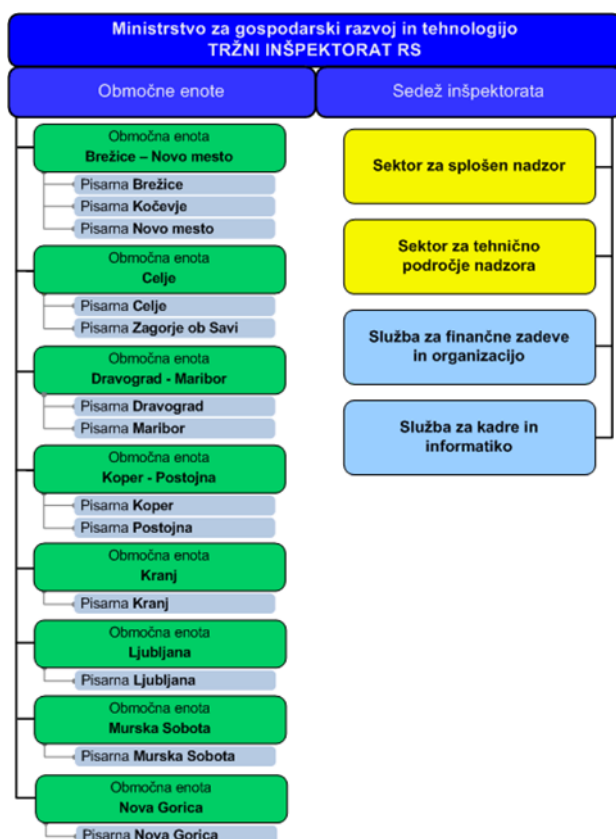
Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor aerosolnih razpršilnikov (sočasno z nadzorom vozil glede označevanja porabe goriva in emisij CO₂)

3. ORGANIZACIJA IN KADRI

3.1. ORGANIZIRANOST

Na Tržnem inšpektoratu RS delo poteka na sedežu ter na 8 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah, ki se nahajajo v Celju, Mariboru, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. Zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu, deluje v okviru območnih enot tudi 5 inšpekcijskih pisarn in sicer v Brežicah, Dravogradu, Kočevju, Kopru in Zagorju (6 inšpekcijskih pisarn do meseca junija 2015).

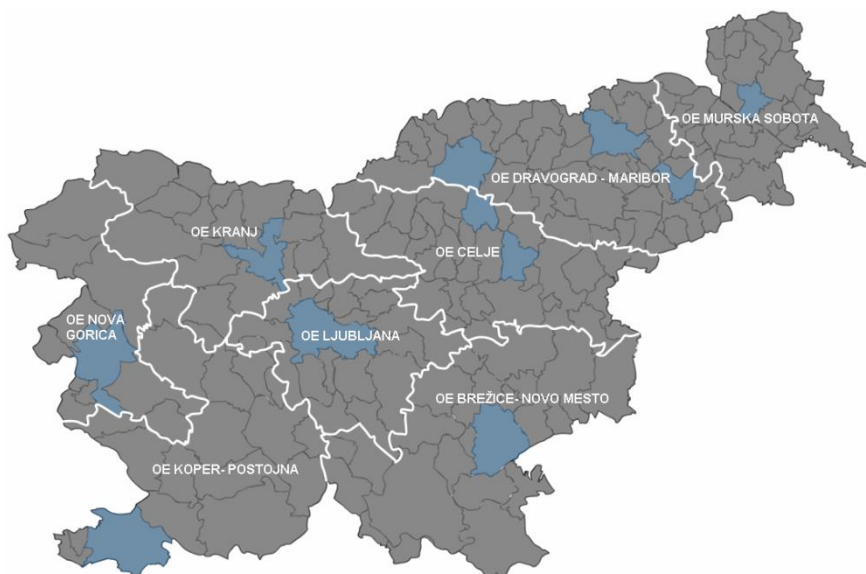
Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finančne zadeve in organizacijo.

Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica. Glavna tržna inšpektorica organizira, usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporeja delo, skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Republiki Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev.

Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo, usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje

Uradne ure na sedežu inšpektorata ter pisarnah v Ljubljani, Mariboru in Celju so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petkih od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure ostalih pisarn so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost na terenu, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekateri dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje pisarne (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za manjše pisarne pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovin, sejmov, stojnic ob cesti ...) lahko opravljajo v popoldanskem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu pa še vedno ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi...), ki so organizirani le ob določenih dnevih ali časih dneva.

Tržni inšpektorat RS enkrat mesečno organizira sestanke vodij območnih enot, kjer se predstavijo vodila za izvajanje nadzorov na podlagi prej sprejetega letnega načrta nadzorov ter reši tekoča problematika dela posamezne območne enote. Ker pa se zakonodaja vedno spreminja in ker Tržni inšpektorat RS nima zadostnih finančnih sredstev za izvajanje izobraževanja zaposlenih s pomočjo zunanjih strokovnjakov, izvaja izobraževanja le z lastnimi kadri. Zaradi pomanjkanja financ se izobraževanja izvajajo v lastnih prostorih območnih enot ali sedeža. Izobraževanja se izvajajo tako za tržne inšpektorje kot tudi strokovno tehnične sodelavce z namenom predstavitve sprememb na področju zakonodaje oziroma predstavitev ostalih sprememb, ki jih zaposleni potrebujejo za nemoteno izvajanje dela. V trenutni situaciji so za zaposlene Tržnega inšpektorata RS dobrodošli in zato tudi obiskani brezplačni seminarji, delavnice in usposabljanja, ki jih v okviru Ministrstva za javno upravo organizira Upravna akademija.

3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2015 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 120 delavcev. Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 97 tržnih inšpektorjev, druge upravne naloge je opravljalo 5 uradnikov, spremljajoče naloge pa je opravljalo 18 strokovno tehničnih delavcev. Povprečna starost javnih uslužbencev je 47,8 let.

Vlada RS je že v septembru 2013 sprejela sklep, ki ministrstvu nalaga, da v okviru kvote dovoljenih zaposlitev posebno pozornost namenijo ustrezni kadrovske popolnitvi delovnih mest inšpektorjev, ki pa ga ministrstvo zaradi zmanjšanja obsega sredstev za stroške dela žal ni mogoče v celoti izpolnila, kljub dejstvu, da to potrjuje in zahteva tudi širša javnost, saj poudarja, da je večja prisotnost posameznih inšpekcijskih služb na terenu obvezna in nujna.

Leta 2015 je delovno razmerje prenehalo 1 javni uslužbenki zaradi starostne upokojitve, 1 javni uslužbenec je bil na njegovo pobudo premeščen v drug organ državne uprave, 1 javna uslužbenka pa se je na njeno željo zaposlila v drugem organu javne uprave. Tako se je število zaposlenih na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo za 3 inšpektorje.

Ker je konec leta 2014 Vlada RS sprejela sklep, da se razveljavijo nerealizirani sklepi Vlade RS, s katerimi so bila pred 18. 9. 2014 izdana soglasja k zaposlitvam za nedoločen čas, je Tržni inšpektorat RS v letu 2015 zaprosil in prejel soglasje za izvedbo postopka 3 nadomestnih zaposlitev inšpektorjev.

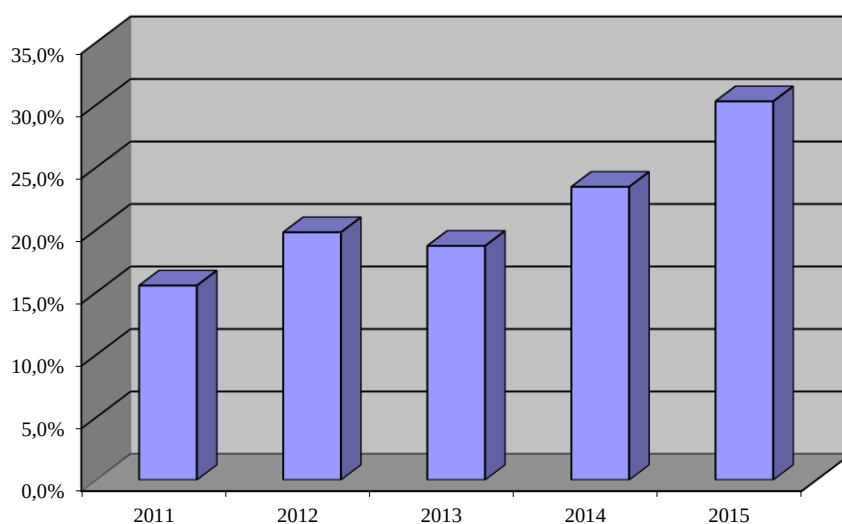
Vlada RS je v letu 2015 sprejela sklep, da pri izvajanju postopka nadomestnih zaposlitev pred objavo javnih natečajev ni potrebno izvesti internega natečaja, zato je Tržni inšpektorat RS nadomestne zaposlitve izvedel na podlagi javnega natečaja in za vsa tri delovna mesta izbral najustrežnejšega kandidata za zasedbo inšpektorskega delovnega mesta in sicer dve delovni mesti v Območni enoti Nova Gorica in eno delovno mesto v Območni enoti Koper – Postojna.

Tržni inšpektorat RS bi lahko imel po prvotnem kadrovskem načrtu za leto 2015 na dan 31. 12. 2015 zaposlenih 126 javnih uslužbencev. Pri pripravi kadrovskega načrta za leto 2015 so bila upoštevana izhodišča Vlade RS za pripravo proračuna RS za leti 2014 in 2015, na podlagi katerih so morali proračunski uporabniki z lastnimi ukrepi in reorganizacijo dela skupaj z učinki že sprejetih ukrepov (Zakon o uravnoteženju javnih financ) osnovo za določitev stroškov dela še dodatno znižati. Takšni varčevalni ukrepi pa Tržnemu inšpektoratu RS ne omogočajo zapolnitev sprejetega kadrovskega načrta, zato je bilo na dan 31. 12. 2015 zaposlenih le 124 javnih uslužbencev.

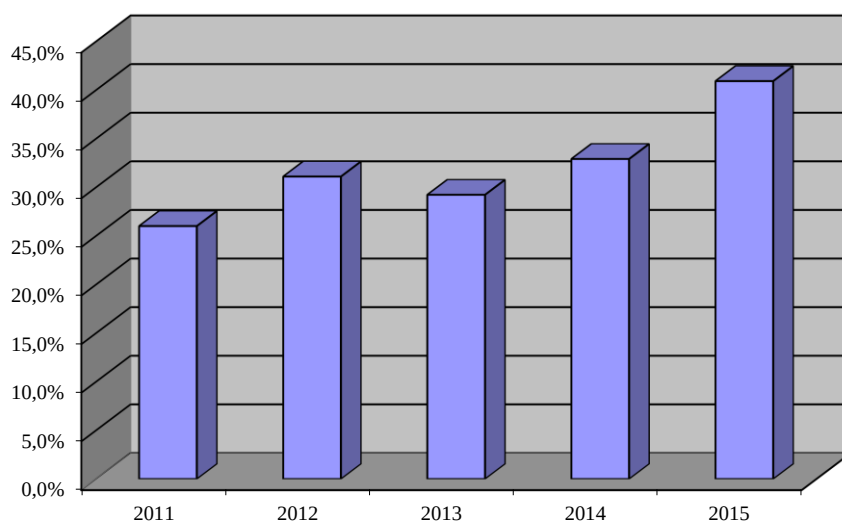
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Tržni inšpektorji opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti ali omejitev ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega, z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

Leta 2015 je bilo opravljenih 16982 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 5144 upravnih ukrepov (3785 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 1359 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 6950 prekrškovnih ukrepov (4171 opozoril po Zakonu o prekrških, 1280 opominov, 676 glob s plačilnim nalogom, 820 glob z odločbo o prekršku ter 3 obdolžilni predlogi).

Slika 3: Število upravnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2015

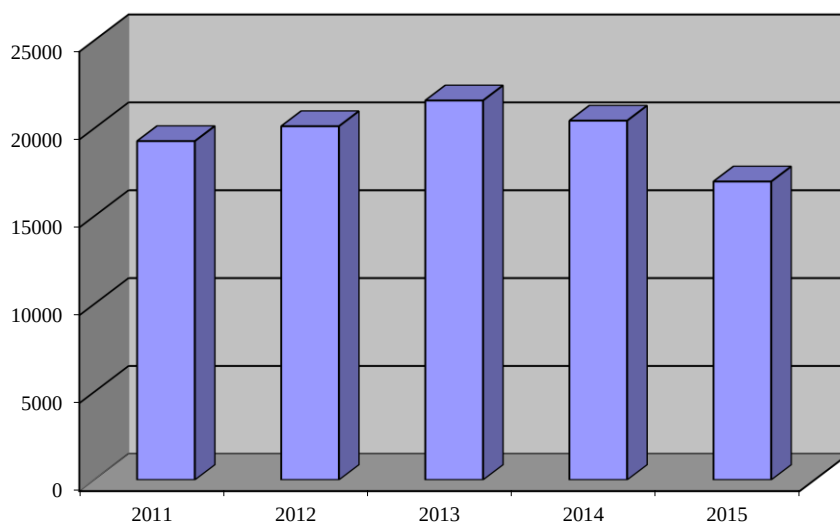
Slika 4: Število prekrškovnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2015

V primerjavi z letom 2014 so tržni inšpektorji v letu 2015 predvsem na račun povečevanja kompleksnosti pregledov (na enem pregledu se opravi nadzor po več različnih zakonih oziroma določilih zakonov) zmanjšalo absolutno število opravljenih pregledov (za 16,9 % manj). Kljub manjšemu številu pregledov pa so tržni inšpektorji odkrili več kršitev, zaradi česar so izrekli za 7,3 % več upravnih in za 3,3 % več prekrškovnih ukrepov. Res pa je, da je bila večina prekrškov takšne narave, da so se tržni inšpektorji lahko odločili za milejši ukrep. Če namreč obstajajo zakonski pogoji, tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih najprej uporabijo milejši ukrep kot sta opozorilo ali opomin, šele nato izdajo odločbo ali globo. Razlogi za to so najmanj trije. Prvič, ker to narekuje že zakonodaja sama, drugič, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič, ker delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS v letu 2015.

4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS prejel 6288 prijav (15,4 % manj kot 2014) oziroma 25 prijav vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji obravnavajo vsako prijavo. Glede na vsebino prijave se večina prijav obravnava tudi v inšpekcijskem nadzoru na terenu. Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega načrta, ki je sestavljen tako, da pokrije vsa tista področja nadzora Tržnega inšpektorata RS, ki so bila v oceni tveganja ocenjena kot rizična za tekoče leto, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti opravili 16982 pregledov.

Slika 5: Število opravljenih pregledov v obdobju 2011-2015

Tržni inšpektorji stremijo k izvajanju kompleksnejših pregledov, t. j. da se na enem pregledu opravi nadzor spoštovanja določil po več zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega ali več zakonov. V povprečju sta bila tako na vsakem pregledu pregledana 2,3 zakona (vsega skupaj 38.963) oziroma 6,5 določil zakonov (vsega skupaj 111.100).

Na pregledih so se najpogosteje pregledovali:

- Zakon o varstvu potrošnikov (na 10970 pregledih ali 64,6 % vseh pregledov),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (4049 ali 23,8 %),
- Zakon o gostinstvu (3443 ali 20,3 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (3107 ali 18,3 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (2764 ali 16,3 %).

Najpogosteje pregledana določila (členi) zakonov so bila:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali gospodarski subjekt ob izročitvi blaga oziroma po opravljeni storitvi potrošniku izstavi račun ter ali mu omogoči preverjanje pravilnosti izstavljenega računa (v 6565 pregledih ali 38,7 % vseh pregledov),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je imel subjekt, ki je posloval s potrošniki, proizvode ali storitve označene s ceno oziroma ali je upošteval označene cene (5833 ali 34,3 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ali je gostinec cene gostinskih storitev objavil na predpisan način (2418 ali 14,2 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali pravna oseba opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu (2179 ali 12,8 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ali je gostinec oziroma kmet določil svoj obratovalni čas v skladu s predpisom in ga prijavil za gostinstvo pristojnemu organu samoupravnih lokalnih skupnosti (1643 ali 9,7 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma izvajajo kompleksnejše preglede, na katerih se z enim pregledom preveri opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

4.2. UKREPI

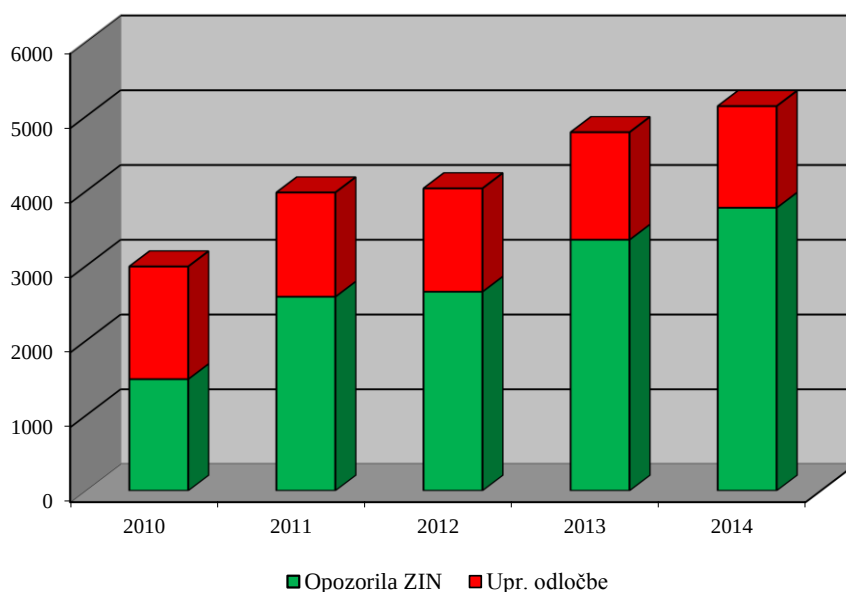
Tržni inšpektor je v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja. Ukrep je lahko samo upravni ali samo prekrškovni, večinoma pa sta oba skupaj.

4.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa: kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Opozorilo ZIN se izreče, kadar inšpektor oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, se zapišejo v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrezno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji v letu 2015 izrekli 5144 upravnih ukrepov, od tega so v 3785 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 1359 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi

upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Slika 6: Število izrečenih in izdanih upravnih ukrepov v obdobju 2011–2015

Podrobnosti glede upravnih ukrepov na posameznem področju nadzora so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«.

4.2.1.1. [Opozorila ZIN](#)

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). V letu 2015 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 3785 primerih, kar pomeni v primerjavi z 2014 (3358 opozoril ZIN) povečanje za 12,7 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN. V povprečju so bili subjekti nadzora z enim opozorilom ZIN opozorjeni na kršitev 1,1 zakona (vsega skupaj 4166) oziroma na kršitev 1,2 določila zakona (skupaj 4472).

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZIN:

- Zakon o varstvu potrošnikov (v 1377 primerih ali 36,4 % vseh izrečenih opozoril ZIN),
- Zakon o gostinstvu (883 ali 23,3 %),
- Zakon o trgovini (307 ali 8,1 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (282 ali 7,5 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (252 ali 6,7 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZIN:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ne izpolnjuje pogojev ali niso izpolnjeni pogoji glede storitev, ki jih določa ta zakon, ali ni označil cen v skladu z določbami tega zakona (v 848 primerih ali 22,4 % vseh izrečenih opozoril ZIN),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (801 ali 21,2 %),

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt blagu, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, ni priložil predpisanih dokumentov (291 ali 7,7 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (249 ali 6,6 %),
- določilo Zakona o trgovini, ker trgovec ne izpolnjuje minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti (185 ali 4,9 %).

4.2.1.2. Upravne odločbe

Leta 2015 so tržni inšpektorji izdali 1359 upravnih odločb, kar pomeni 5,4 % manj kot leta 2014 (1437 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo upravno odločbo. V povprečju so tržni inšpektorji z eno upravno odločbo subjektom nadzora naložili odpravo kršitev 1,3 zakona (skupaj 1576) oziroma 2,0 določila zakona (skupaj 2474).

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izdana upravna odločba:

- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (v 306 primerih ali 22,5 % vseh izdanih upravnih odločbah),
- Zakon o gostinstvu (298 ali 21,9 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (259 ali 19,1 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (190 ali 14,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (148 ali 10,9 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izdana upravna odločba:

- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (v 220 primerih ali 16,2 % vseh izdanih upravnih odločbah),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (157 ali 11,6 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker pravna oseba opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu (127 ali 9,3 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice javnega izvajanja (118 ali 8,7 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice sekundarnega radiodifuznega oddajanja (87 ali 6,4 %).

4.2.1.3. Ostali upravni ukrepi in postopki

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 107 primerih (7,9 % glede na vse izdane upravne odločbe), od katerih je bilo 21 (1,5 % glede na vse izdane upravne odločbe) upravičenih. Tako majhno število pritožb in predvsem uspešnih pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t. j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 100 primerih (7,4 % glede na vse izdane upravne odločbe). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena

denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo zaradi nespoštovanja upravne odločbe v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 37 sklepov z denarno kaznijo (ta ukrep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se v letu 2015 ni zgodilo.

4.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek. Z uveljavitvijo Zakona o prekrških leta 2005 je Tržni inšpektorat RS postal tudi prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdružljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, mu izreče najnižjo predpisano višino globe, razen če materialni zakon določa, da se lahko kršitelju izreče tudi višja globa od najnižje predpisane. Globa se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščená uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščená uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščená uradna oseba kršitelju izreče opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

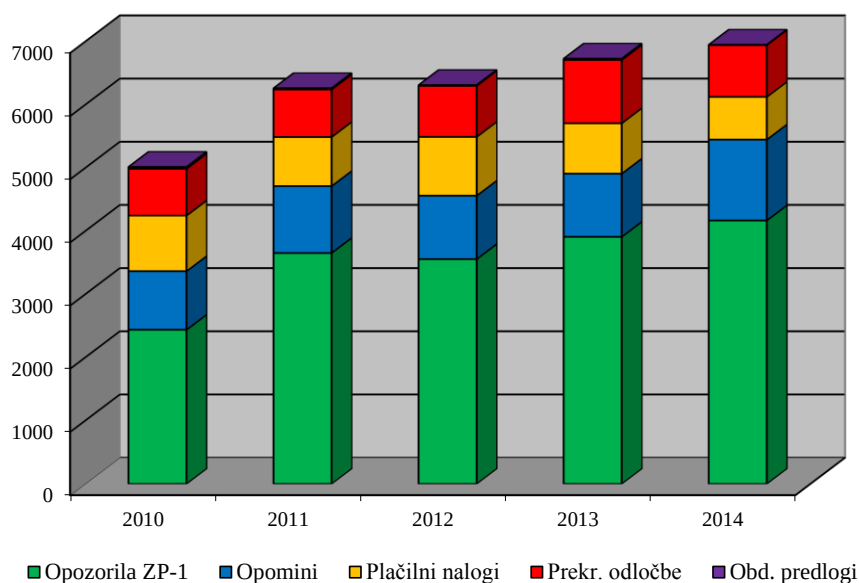
Leta 2015 so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli 6950 prekrškovnih ukrepov, od tega v 4171 primerih opozorilo ZP-1, v 1280 primerih opomin, v 676 primerih globa s plačilnim nalogom in v 820 primerih globa z odločbo o prekršku, v 3 primerih pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število izrečenih prekrškovnih ukrepov je leta 2015 v primerjavi z letom 2014 naraslo za 3,3 % (skupaj 6730 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščená. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne

osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako leta 2015 obravnavali 8820 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb), kar je 5,8 % več kot leta 2014.

Vsem kršiteljem skupaj je bilo leta 2015 izrečenih za 3.809.699,06 EUR glob ter za 340.245,44 EUR sodnih taks. Konec leta 2008 je namreč začel veljati Zakon o sodnih taksah, ki je namesto stroškov postopka, ki so se gibali v razponu in jih je izrekla pooblaščenca uradna oseba v prekrškovnem postopku, uvedel sodno takso. Le-ta je za vsako prekrškovno dejanje določena v točno določenem znesku. Vsa izvršena plačila izrečenih terjatev so prihodek Proračuna RS.

Slika 7: Število izrečenih in izdanih prekrškovnih ukrepov v obdobju 2011-2015

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

4.2.2.1. [Opozorila ZP-1](#)

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. Leta 2015 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 4171 primerih, kar je za 6,6 % več kot leta 2014 (3912 opozoril ZP-1).

V povprečju so bili kršitelji z enim opozorilom ZP-1 opozorjeni na kršitev 1,1 zakona (vsega skupaj 4781) oziroma na kršitev 1,6 določil zakona (skupaj 6804).

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- Zakon o varstvu potrošnikov (v 1780 primerih ali 42,7 % vseh izrečenih opozoril ZP-1),
- Zakon o gostinstvu (1016 ali 24,4 %),
- Zakon o trgovini (375 ali 9,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (326 ali 7,8 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (313 ali 7,5 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (v 717 primerih ali 17,2 % vseh izrečenih opozoril ZP-1),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (372 ali 8,9 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (289 ali 6,9 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, za blago, ki je bilo namenjeno prodaji potrošnikom, ni izročil označbe, certifikata, izjav o skladnosti, garancijskega lista, navodila za sestavo in uporabo, seznama pooblaščenih servisov oziroma drugih spremnih dokumentov (239 ali 5,7 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (136 ali 3,3 %).

4.2.2.2. Opomini

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. Leta 2015 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 1280 primerih izrekli opomin, kar je za 28,0 % več kot leta 2014 (1000 opominov).

V povprečju so bili subjekti nadzora z enim opominom sankcionirani za kršitev 1,2 zakona (vsega skupaj 1583) oziroma za kršitev 1,8 določil zakona (skupaj 2257).

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bil najpogosteje izdan opomin:

- Zakon o gostinstvu (v 427 primerih ali 33,4 % vseh izdanih opominov),
- Zakon o varstvu potrošnikov (274 ali 21,4 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (242 ali 18,9 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (230 ali 18,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (90 ali 7,0 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bil najpogosteje izdan opomin:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (v 128 primerih ali 10,0 % vseh izdanih opominov),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker pravna oseba opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu (121 ali 9,5 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (118 ali 9,2 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (113 ali 8,8 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker samozaposlena oseba opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti (105 ali 8,2 %).

4.2.2.3. [Globe, izrečene s plačilnim nalogom](#)

Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju praviloma takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. Leta 2015 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 676 primerih izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 15,3 % manj kot leta 2014 (798 plačilnih nalogov).

V povprečju so bili subjekti nadzora z enim plačilnim nalogom sankcionirani za kršitev 1,0 zakona (vsega skupaj 703) oziroma za kršitev 1,4 določil zakona (skupaj 921).

Kršitve zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana globa s plačilnim nalogom:

- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (v 218 primerih ali 32,2 % vseh izdanih plačilnih nalogov),
- Zakon o varstvu potrošnikov (188 ali 27,8 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (116 ali 17,2 %),
- Zakon o trgovini (50 ali 7,4 %),
- Zakon o gostinstvu (40 ali 5,9 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana globa s plačilnim nalogom:

- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (v 175 primerih ali 25,9 % vseh izdanih plačilnih nalogov),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil računa (104 ali 15,4 %),
- določilo Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ker subjekt nadzora inšpektorju v roku ni predložil pisnih pojasnil, dokumentacije ali izjav v zvezi s predmetom nadzora (95 ali 14,1 %),
- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker se tobačni izdelki niso oglaševali v dovoljeni obliki in podobi zaščitene blagovne znamke (34 ali 5,0 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (28 ali 4,1 %).

4.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. Leta 2015 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 820 primerih izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 18,2 % manj kot leta 2014 (1002 prekrškovnih odločb).

V povprečju so bili kršitelji z eno odločbo o prekršku sankcionirani za kršitev 1,2 zakona (vsega skupaj 972) oziroma na kršitev 1,7 določil zakona (skupaj 1353).

Kršitve zakonov, zaradi kršitve katerih je bilo najpogosteje izdana odločba o prekršku:

- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (v 256 primerih ali 31,2 % vseh izdanih odločb o prekršku),
- Zakon o gostinstvu (175 ali 21,3 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (152 ali 18,5 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (99 ali 12,1 %),

- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (62 ali 7,6 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana odločba o prekršku:

- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (v 184 primerih ali 22,4 % vseh izdanih odločbah o prekršku),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (132 ali 16,1 %),
- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker se tobačni izdelki niso oglaševali v dovoljeni obliki in podobi zaščitene blagovne znamke (38 ali 4,6 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil računa (34 ali 4,1 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, za blago, ki je bilo namenjeno prodaji potrošnikom, ni izročil označbe, certifikata, izjav o skladnosti, garancijskega lista, navodila za sestavo in uporabo, seznama pooblaščenih servisov oziroma drugih spremnih dokumentov (31 ali 3,8 %).

4.2.2.5. Obdolžilni predlogi

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. Leta 2015 so tržni inšpektorji za storjene prekrške samo v 3 primerih vložili obdolžilni predlog, kar je za 83,3 % manj kot leta 2014 (18 obdolžilnih predlogov). Razlog za tako velik padec števila vloženih obdolžilnih predlogov je izguba pristojnosti nadzora dela na črno fizičnih oseb (s Tržnega inšpektorata RS se je prenesel na Finančno upravo RS). Sedaj lahko tržni inšpektorji obdolžilni predlog podajo le v primeru, če je kršitelj ali odgovorna oseba kršitelja mladoletna oseba. Vse ostale kršitelje obravnavajo sami.

Tržni inšpektorji so 3 obdolžilne predloge vložili proti mladoletnim odgovornim osebam kršiteljev zaradi kršitve določil Zakona o gostinstvu (2 predloga), ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času oziroma kršitve določil Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (1 predlog), ker je tobačne izdelke prodajala oseba, mlajša od 18. let.

Sodišča so leta 2015 obravnavala 11 kršiteljev, zoper katere je bil v istem ali preteklih letih vložen obdolžilni predlog. Skupaj so s sodbo spoznali za odgovorne 9 (81,8 %) oseb, zoper 1 (9,1 %) osebo so postopek ustavili, za 1 (9,1 %) osebo pa so predlog zavrnil.

4.2.2.6. Zahteve za sodno varstvo

Tržni inšpektorji so leta 2015 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 4645 kršiteljem – pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov, posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost ter fizičnim osebam. Zoper izrečeni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen, vloži zahtevo za sodno varstvo. Leta 2015 je tako na Tržni inšpektorat RS vložilo zahtevo za sodno varstvo 350 (7,5 %) kršiteljev. Statistično se vložitve zahteve za sodno varstvo gospodarskega subjekta in njegove odgovorne osebe obravnava ločeno, ker lahko vloži vsak kršitelj zahtevo za sodno varstvo neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. Leta 2015 se je to zgodilo v 3 primerih.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti ali če jo je vložil kršitelj, ki je pred pravnomočnostjo odločitve inšpektorja plačal polovico globe, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo tržni inšpektor s sklepom zavrže. Leta 2015 so tržni inšpektorji pravnomočno zavrgli 23 zahtev za sodno varstvo.

Tržni inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. Leta 2015 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 31 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 10 kršiteljev pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Tržni inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja, če ni zavrnjena s strani tržnega inšpektorja, če se ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravljen v celoti (postopek ustavljen), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. Leta 2015 je bilo od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopljenih v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 263 zahtev.

Leta 2015 so sodišča rešila 304 zahtev za sodno varstvo, ki so jim jih inšpektorji v preteklosti odstopili v nadaljnje reševanje. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 13 primerih (4,3 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgli kot nedovoljeno ali prepozno, v 126 primerih (41,4 %) pa zavrnili, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 4 primerih (1,3 %) je sodišče sicer potrdilo odločitev tržnega inšpektorja, ker pa se je zoper kršitelja v času, ko se je zahteva za sodno varstvo reševala na sodišču, začel ali celo že končal stečaj, sodišče globe ni izreklo. V 66 primerih (21,7 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izreklo opomin. V 95 primerih (31,3 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen (ker so sodišča odločila v korist kršitelju).

4.2.2.7. [Plačila, uklonilni zapori in izterjave](#)

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo, mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Lahko pa kršitelj prekrškovni organ zaprosi za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru obročnega plačila mora kršitelj plačati globo v celoti.

Vsem subjektom skupaj je bilo izrečenih za 4.539.574,08 EUR različnih terjatev:

- 3.809.699,06 EUR glob,
- 340.245,44 EUR sodnih taks,
- 299.896,53 EUR odvzete premoženjske koristi,
- 57.126,14 EUR stroškov upravnega postopka,
- 23.300,00 EUR denarnih izvršb,

- 9.306,91 EUR ostalih terjatev.

Zakon o prekrških določa, da kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku oziroma plačilni nalog, plača samo polovico izrečene globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti. Po preteku tega roka je kršitelj dolžan plačati celoten znesek terjatve. Zavezanec mora plačati celoten znesek tudi za vse neprekrškovne terjatve (terjatve, ki niso nastale na podlagi Zakona o prekrških).

Leta 2015 je bilo plačanih (ne glede na leto nastanka terjatve) za 1.429.223,35 EUR terjatev (1.174.045,74 EUR glob, 186.904,22 EUR sodnih taks, 51.652,00 EUR stroškov upravnega postopka, 9.141,17 EUR denarnih izvršb ter 7.480,22 EUR ostalih terjatev). Zaradi pravočasnega plačila globe je bilo nefinančno zaprtih za 1.041.978,70 EUR terjatev. Dodatno pa je bilo zaprtih še za 409.816,10 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo, kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo, zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo, ker terjatve ni bilo možno izterjati in drugo.

Zakon o prekrških določa, da se vse prekrškovne terjatve, ki se odstopijo v prisilno izterjavo organu, pristojnem za izterjavo nedavčnih terjatev, prenesejo na ta organ. Tržni inšpektorat RS je tako leta 2015 na Finančno upravo RS, ki izterjuje nedavčne terjatve, prenesel za 1.053.438,53 EUR prekrškovnih terjatev (959.588,57 EUR glob, 89.847,50 EUR sodnih taks, 3.950,26 EUR odvzete premoženjske koristi ter 52,20 EUR stroškov prekrškovnega postopka). Za kršitelje tuje državljane, katerih neplačane terjatve se ne morejo izterjati v Sloveniji, se izterjava opravi v državi, kjer ima kršitelj stalno prebivališče. V tem primeru izterjane terjatve tudi ostanejo državi, ki opravi izterjavo. Zaradi izterjave v drugih državah se je tako zaprlo še za 1.067,29 EUR terjatev.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo, ki še niso postale pravnomočne, kjer terjatev še ni postala izvršljiva oziroma kjer zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

Konec leta 2014 je Ustavno sodišče odločilo, da se določbe Zakona o prekrških glede uklonilnega zapor razveljavijo. Postopki odločanja o uklonilnem zaporu, ki do dneva objave te odločbe v Uradnem listu RS še niso bili končani, se ustavijo. Ustavi se tudi izvrševanje uklonilnega zapor, če postopek odločanja o uklonilnem zaporu do navedenega dne še ni bil končan. Zato Tržni inšpektorat RS v letu 2015 zaradi neplačanih glob sodiščem ni podal nobenega predloga, da začnejo postopek uklonilnega zapor.

4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji leta 2015 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 266 kršiteljev (263 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 3 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so leta 2015 skupno obravnavala 315 kršiteljev, ki so v preteklosti vložili zahtevo za sodno varstvo (304 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (11 kršiteljev).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča leta 2015 obravnavala 49 (18,4 %) več kršiteljev kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča leta 2015 rešila tudi nekaj zaostanka pri reševanju zadev Tržnega inšpektorata RS preteklih let.

5. INŠPEKCIJSKO DELO

5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Področje varstva potrošnikov je in ostaja eno izmed najpomembnejših področij, na katerih Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijske nadzore. Temu področju je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2015 namenil posebno pozornost, saj je ravno visoka raven varstva potrošnikov v Sloveniji in visoka stopnja spoštovanja pravic potrošnikov eden od temeljev pravne države in namena potrošniške zakonodaje. Leta 1998 sprejeti in kasneje nekajkrat spremenjeni Zakon o varstvu potrošnikov ostaja temeljni pravni akt, ki ureja pravice potrošnikov v razmerju do podjetij. Seveda pa to ni edini zakon na področju varstva potrošnikov: s sprejetjem Zakona o potrošniških kreditih leta 2002 je bilo Tržnemu inšpektoratu RS dodeljeno povsem novo področje nadzora, in sicer zaščita potrošnikovih pravic v razmerju do kreditodajalcev, kadar le-ti niso bančni subjekti (banke ali hranilnice), s sprejetjem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami leta 2007 pa je zakonodajalec podrobneje uredil področje poštenega poslovanja podjetij v razmerju do potrošnikov, s tem, ko je navedel vrsto poslovnih praks, ki že po samem zakonu štejejo za nepošteno in kot take prepovedane.

Tržni inšpektorat RS trenutno opravlja nadzor nad spoštovanjem določil naslednjih zakonov in na njihovi podlagi sprejetih predpisov, ki so sprejeti z namenom zaščititi pravice potrošnikov in predstavljajo podlago za izrekanje ukrepov:

- Zakon o varstvu potrošnikov
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev
- Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje
- Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami
- Zakon o potrošniških kreditih
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma.

V okviru področja varstva potrošnikov se opravlja nadzor nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, v konkretnih primerih pa rešuje tudi reklamacije potrošnikov zoper takšna podjetja. V vse več primerih se t. i. potrošniški spori rešijo s posredovanjem tržnega inšpektorja, saj je v korist in zadovoljstvo vseh, da se vsaka reklamacija reši brez izdaje odločbe ali drugega ukrepa, tržni inšpektor pa v takšnih primerih predstavlja bolj obliko mediatorja kot pa represivni in nadzorni organ. Ker se je veliko primerov rešilo na takšen način, prisilno ukrepanje sploh ni bilo potrebno, ravno tovrstne izkušnje pa kažejo, da je bilo sprejetje Zakona o izvensodnem reševanju potrošniških sporov, ki je bil končno sprejet v mesecu oktobru letu 2015, nujno in še kako potrebno. S tem zakonom naj bi se učinkovit, pregleden, enostaven in potrošniku dostopen sistem za alternativno reševanje potrošniških sporov, ki zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje preko rednih sodišč, zato se v veliko primerih zgodi, da potrošniki dejansko ostanejo brez varstva in so vse pravice, ki jim jih zagotavlja slovenska zakonodaja, zgolj mrtva črka na papirju. Samo upamo lahko, da se bo z uveljavitvijo tega zakona, ki je pričel veljati v začetku meseca novembra, po eni strani tudi dejansko zagotovilo hitro, učinkovito in ekonomično

reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se zagotovila višja raven varstva potrošnikov ter posledično tudi razbremenitev rednih sodišč, po drugi strani pa bi se dosegla tudi razbremenitev Tržnega inšpektorata RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim, bolj problematičnim področjem nadzora.

Leta 2015 je na Tržni inšpektorat RS prispelo 197 prijav (254 leta 2014) s področja Zakona o varstvu potrošnikov in 60 prijav (52 leta 2014) s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Na podlagi prejetih prijav in v okviru načrtovanih akcij nadzora je bilo tako na področju Zakona o varstvu potrošnikov opravljenih 10754 inšpekcijskih pregledov (10950 leta 2014), na področju Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa 1946 pregledov (1642 leta 2014).

S področja Zakona o varstvu potrošnikov je bilo na podlagi ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev izdanih 147 upravnih odločb (108 leta 2014) ter izrečenih 1377 opozoril ZIN (1304 leta 2014). Tržni inšpektorji so opozorila ZIN izrekli, ko so ocenili, da je to zadosten ukrep in da bodo podjetja v skladu z opozorilom in v določenem roku odpravila nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji nastopajo tudi kot pooblaščen osebe prekrškovnega organa, zato so v primerih, ko je nepravilnost, pomanjkljivost ali kršitev z zakonom opredeljena kot prekršek, izdali odločbo ali plačilni nalog, s katerim so kršitelju naložili plačilo globe oziroma so mu namesto globe izrekli opomin ali opozorilo ZP-1. Tako so izdali 152 odločb o prekršku (146 leta 2014) in 188 plačilnih nalogov (219 leta 2014). V 270 primerih (167 leta 2014) so izrekli opomin, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji odpravili še pred izdano odločbo o prekršku. V 1769 primerih (1676 leta 2014) pa so kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so tržni inšpektorji izdali 65 upravnih odločb (67 leta 2014) ter izrekli 282 opozoril ZIN (217 leta 2014). Poleg tega so izdali tudi 99 odločb o prekršku (63 leta 2014) in 11 plačilnih nalogov (7 leta 2014). V 90 primerih (66 leta 2014) so inšpektorji izrekli opomin, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji odpravili še pred izdano odločbo o prekršku. V 326 primerih (296 leta 2014) so kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi zgoraj navedenih podatkov je tako mogoče zaključiti, da se povečuje tako število prijav kot tudi število pregledov in ukrepov na področju, ki ga pokriva Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Razlog je v tem, da se trgovci vedno bolj poslužujejo takšnih in drugačnih praks, ki niso skladne z zakonodajo, in sicer v želji pridobiti čim več potrošnikov oziroma vzpodbuditi čim večjo pozornost in s tem opozoriti nase, po drugi strani pa so tudi potrošniki vedno bolj ozaveščeni in s tem že sami sposobni prepoznati nepoštene prakse podjetij. Zato bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje temu področju posvetil veliko pozornost in še naprej preventivno deloval na tem področju, v primerih ugotovljenih kršitev pa bo sprejemal ustrezne ukrepe.

5.1.1. Nepoštene poslovne prakse

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami kot nepošteno poslovno prakso opredeljuje poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. Kadar je poslovna praksa namenjena posebni ciljni skupini potrošnikov (npr. otroci in starejši), se presoja ali izkrivlja oziroma bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega člana te skupine.

V zvezi s splošno opredelitvijo nepoštenih poslovnih praks velja, da je za izdelek škodljivo tako blago kot storitev. Poslovno prakso Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opredeljuje kot dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka, bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Za nepoštenih poslovnih praks zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne, s tem da zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve. Zavajajoče dejanje predstavlja poslovna praksa, ki vsebuje napačne informacije in je torej neresnična, ter tudi poslovna praksa, če kakor koli, vključno s celotno predstavitvijo, zavaja ali bi utegnila zavajati povprečnega potrošnika, četudi je informacija točna glede enega ali več naštetih elementov, ter v vsakem primeru povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Kot zavajajočo opustitev zakon opredeljuje poslovno prakso, kjer podjetje izpusti bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel, ter tudi primere, ko podjetje prikriva ali nejasno, nerazumljivo, dvomno ali ob neprimernem času navede bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Agresivno poslovno prakso pa predstavlja ravnanje podjetja, pri katerem se z nadlegovanjem, prisilo, vključno z uporabo sile ali nedopustnim vplivanjem, bistveno zmanjša ali bi utegnila bistveno zmanjšati svoboda izbire ali ravnanja povprečnega potrošnika v zvezi z izdelkom ter se s tem povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Tržni inšpektorat RS je kot pretekla leta tudi v letu 2015 nadzor na področju nepoštenih poslovnih praks izvajal na podlagi prejetih prijav in osebnih zaznav ter v okviru koordiniranih nadzorov. Skupaj je bilo po določilih Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opravljeno 1946 pregledov, kar predstavlja skoraj 27 % več pregledov kot v letu 2014, ko so inšpektorji opravili 1535 pregledov.

Inšpektorji so v okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov izdali 65 upravnih odločb (67 odločb v letu 2014), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje z nepošteno poslovno prakso že prenehalo (npr. prostovoljno je umaknilo sporno oglaševanje, določeno oglaševanje se je zaključilo), inšpektorji upravnih odločb niso izdajali, v 282 primerih pa so izrekli opozorila ZIN.

Hkrati so inšpektorji zoper kršitelje vodili tudi prekrškovne postopke, v okviru katerih so za storjene prekrške v 110 primerih (v letu 2014 v 70 primerih) izrekli globo, od tega v 99 primerih z izdano odločbo (v letu 2014 v 63 primerih) in v 11 primerih s plačilnim nalogom (v letu 2014 v 7 primerih). V 90 primerih (v letu 2014 v 66 primerih) so inšpektorji kršiteljem, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin, v 326 primerih (v letu 2014 v 296 primerih) pa so inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

V okviru koordiniranih nadzorov se je Tržni inšpektorat RS zlasti osredotočil na zavajajoča dejanja, in sicer predvsem zavajanja potrošnikov glede cen, načina izračunavanja cen in določenih cenovnih prednosti blaga in storitev, ki jih podjetja oglašujejo oziroma obljublajo. Prav z morebitnim zavajajočim oglaševanjem oziroma zavajajočo poslovno prakso na področju cen lahko namreč pride do največjih oškodovanj potrošnikov, ki se odzivajo na obljube podjetij, in tako na podlagi zavajajočih informacij sprejemajo svoje

odločitve o nakupovanju. Oglaševane cene oziroma cenovne prednosti namreč znatno vplivajo na odločitev potrošnika za nakup določenega izdelka, poleg tega pa je mogoče zavajajoče oglaševanje zaznati že skoraj na vsakem koraku. Tržni inšpektorat RS nadzor morebitnih nepoštenih poslovnih praks z vidika cen in cenovnih prednosti sicer izvaja redno čez celo leto, saj se inšpektorji s tem področjem srečujejo skoraj vsakodnevno na podlagi prejetih prijav ter lastnega opazovanja, vendar pa se poleg tega prav zaradi velikega vpliva takšnega oglaševanja na potrošnike vsako leto opravljajo tudi koordinirani nadzori tega področja.

V mesecu juniju se je zaradi povečanja povpraševanja po ventilatorjih in klimatskih napravah kot posledica vročine izvedel neplanirani nadzor nad oglaševanjem cenovnih ugodnosti pri prodaji teh proizvodov. Nadzor se je nanašal na uporabo poslovnih praks, ki jih ponudniki ventilatorjev in klimatskih naprav uporabljajo v razmerju do potrošnikov glede na določila Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, pri čemer je nadzor zajel celotno tržno komuniciranje podjetij s potrošniki (oglaševanje in trženje ter tudi prodaja in dobava blaga potrošnikom), poleg tega pa so inšpektorji preverjali tudi ustreznost označenih cen ponujenega blaga z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov. V okviru nadzora je bilo opravljenih 22 inšpekcijskih pregledov, pri čemer so bile v 11 primerih ugotovljene določene kršitve kot npr. zavajajoča poslovna praksa glede cene, načina izračunavanja cene oziroma določene cenovne prednosti (neresnična navedba prihranka, priporočene cene, izdelki niso bili v prodaji po rednih cenah, neupoštevanje objavljenih popustov, ipd.), zavajajoča poslovna praksa glede razpoložljivosti oglaševanih izdelkov v prodajalni (npr. oglaševani izdelek ni na razpolago v vseh prodajalnah, zaloga poide pred zaključkom obdobja akcijske prodaje ipd.), zavajajoča poslovna praksa glede izpuščanja bistvenih informacije, ki jih povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve, v oglaševalskih sporočilih (nejasne in dvoumne razlage različnih oglaševalskih izrazov/besednih zvez, s katerimi se naslavljajo akcijske prodaje, npr. »akcija«, »ugodno«), neoznačevanje cen in neupoštevanje označenih cen blaga. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji v okviru inšpekcijskega postopka izdali 1 upravno odločbo, s katero so podjetju prepovedali nepošteno poslovno prakso, in 1 opozorilo ZIN, v okviru prekrškovnega postopka pa je bilo izdanih 6 prekrškovnih odločb (2 globi in 4 opomini) in 5 opozoril ZP-1.

V mesecu oktobru je Tržni inšpektorat RS na območju celotne države opravljal poostren nadzor morebitnih nepoštenih poslovnih praks z vidika cen in cenovnih prednosti izdelkov ter storitev, ki jih ponujajo podjetja, pri čemer so bili tržni inšpektorji pozorni predvsem na različna oglaševalska sporočila (v časopisih, revijah, katalogih, letakih, jumbo plakatih, radijskih/televizijskih oglasih, internetu, itd.) ter druge oblike poslovnih praks podjetij (npr. v prodajalnah), ki bi bile lahko zavajajoče, in sicer v prvi vrsti z vidika navajanja cen in/ali cenovnih prednosti v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. V okviru nadzora je bilo skupaj opravljenih 66 pregledov podjetij, pri čemer so bile v 41 primerih ugotovljene kršitve, v 25 primerih pa ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Inšpektorji so najpogosteje ugotavljali pomanjkljivosti oziroma kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ko se izdelki, ki so se prodajali po znižani ceni, pred akcijo dejansko niso nikoli prodajali po prečrtani (višji) redni ceni ter ko so podjetja uporabljala različna poimenovanja akcij ugodnosti, pri tem pa potrošnikom niso na jasen in razumljiv način predstavila v čem je določena ugodnost, npr. z navedbo odstotka popusta. V posameznih primerih je bilo npr. ugotovljeno tudi, da so podjetja oglaševala izdelke z najnižjo ceno, čeprav so bili ti izdelki pri konkurenčnih podjetjih na voljo po nižji ceni; da so oglaševala popust na določeno skupino izdelkov, nato pa na enega od izdelkov iz te skupine popusta niso nudila; da niso zagotovila razpoložljivosti izdelkov oglaševanih v okviru akcije; da niso navedla časa oziroma obdobja trajanja akcijske ponudbe, ipd. Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih kršitev določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami izdali 3 upravne odločbe, s katerimi so kršiteljem prepovedali uporabo

nepoštenih poslovnih praks, z 2 prekrškovnima odločbama in 1 plačilnim nalogom pa so kršiteljem naložili tudi plačilo denarne globe. V 16 primerih so kršitelji po opozorilu po ZIN pomanjkljivosti odpravili v postavljenem roku. V okviru uvedenih prekrškovnih postopkov so tržni inšpektorji v 3 primerih ocenili, da je opomin zadostna sankcija za storjeni prekršek, v 9 primerih pa so kršitelje zgolj opozorili. Ob tem velja poudariti, da je bila razlog »milemu« ukrepanju inšpektorjev takojšnja odprava ugotovljenih nepravilnosti. Prav tako so inšpektorji v okviru nadzora zaradi ugotovljenih kršitev 26. člena Zakona o varstvu potrošnikov, in sicer podjetja cen vseh izdelkov, ki so jih ponujala, niso označila, izdali 8 opozoril ZIN, 1 opomin in 2 opozorili ZP-1.

Tržni inšpektorat RS je sicer nadzor z vidika nepoštenih poslovnih praks koordinirano izvajal še v okviru drugih nadzorov kot npr. nadzorov znižanj razprodaj v januarju in juliju, nadzora cenovnih prednosti/ugodnosti in razpoložljivosti mesa in mesnih izdelkov, oglaševanega v katalogih in akcijskih letakih ter neposredno v prodajalnah, v mesecu aprilu, nadzora pogodb na daljavo itd. Ta področja dela so po posameznih poglavjih podrobneje predstavljena v nadaljevanju letnega poročila.

S poostrenim nadzorom področja nepoštenih poslovnih praks bo Tržni inšpektorat RS nadaljeval tudi v prihodnje, saj podjetja iščejo vedno nove načine oglaševanja blaga in storitev, da bi povečala prodajo oziroma obdržala svoj tržni delež in potrošnike prepričala, da je ravno njihovo blago tisto, ki ga potrebujejo. Množično se oglašujejo akcije, popusti, razprodaje in druge vrste ugodnosti, slovenski potrošniki pa so zelo dovzetni za takšno oglaševanje. Prav na področju oglaševanja cen in popustov je tudi največ uporabe nepoštenih poslovnih praks, saj želijo podjetja potrošnike prepričati, da je določeno blago prav pri njih najcenejše. Hkrati podjetja potrošnikov ne privabljajo več le z vsebino in ceno svoje lastne ponudbe (izdelkov ali storitev), pač pa z namenom pospeševanja prodaje na nakupe velikokrat vežejo tudi raznorazne dodatne privlačne akcije (npr. organiziranje nagradnih iger).

5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji

V letu 2015 je Tržni inšpektorat RS na področju nepoštenih pogodbenih pogojev izvedel dva posebna nadzora uporabe pogodbenih pogojev in sicer na področju sklepanja pogodb o lizingu avtomobilov in pogodb o nepremičninskem posredovanju.

Za pogodbene pogoje se štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Določi jih podjetje in so oblikovani za vse potrošnike, ki sklepajo določeno vrsto pogodb, na njihovo vsebino pa potrošniki nimajo nobenega vpliva. Ker so v takšnih primerih potrošniki v bistveno šibkejšem položaju od podjetij, ki tovrstne pogodbene pogoje določajo, mora biti potrošnik z njimi seznanjen še preden ga zavezujejo, pogoji pa morajo biti jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepošteni do potrošnika. V nasprotnem primeru so nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in v razmerju do potrošnika ne učinkujejo.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu marcu in aprilu 2015 opravljal poostren nadzor nad uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev pri sklepanju lizing pogodb za avtomobile. Za lizing je značilno, da lizingodajalec za določen čas proti plačilu prepusti uporabo oziroma uživanje stvari lizingojemalcu. Gre torej za finančno operacijo, ki se izpelje med proizvajalcem-ponudnikom in jemalcem lizinga z angažiranjem finančnih sredstev preko specializiranih finančnih organizacij. Lizingojemalec s sklenitvijo lizing pogodbe postane ekonomski lastnik predmeta lizinga (pravico do ekonomskega koriščenja), ne pridobi pa lastninske pravice nad predmetom lizinga, ki ostane v domeni lizingodajalca.

Glavni razlog za izvedbo poostrenega nadzora pogodbenih pogojev na področju lizinga je bilo vse več prijav potrošnikov, kateri so v večini primerov zaradi neplačila posameznih obrokov lizinga padli v postopek odvzema predmeta lizinga, posledično pa so si nakopali visoke stroške, na katere ob sklepanju pogodb niso bili pozorni. Prav tako je tovrstnega načina »nakupa« avtomobila pri slovenskih potrošnikih vse več, saj si le-ti zaradi slabih ekonomskih razmer v večini primerov ne morejo privoščiti pravega nakupa avtomobila. Prav tako je praksa slovenskih prodajalcev avtomobilov vse bolj usmerjena v reklamiranje lizinga (v primerjavi s kreditiranjem nakupa avtomobila). Ne nazadnje pa te relativno »ugodne« vrste načina financiranja avtomobila vsebujejo marsikatero zanko, na katero potrošniki niso pozorni oziroma se potrošniki vse premalo zavedajo obveznosti, ki jih kot lizingojemalci prevzemajo s sklenitvijo takšne pogodbe in posledic v primeru neplačila lizinga.

S strani tržnih inšpektorjev je bilo tako pregledanih 12 večjih ponudnikov lizinga avtomobilov v Sloveniji, pri tem pa so bili ugotovljeni številni pogodbeni pogoji, ki po Zakonu o varstvu potrošnikov predstavljajo nepošteno pogodbene pogoje. V nadaljevanju so opisno naštet le nekateri med njimi:

- lizingojemalec lahko uveljavlja zahteve izključno zoper prodajalca avtomobila, ne pa tudi zoper lizingodajalca,
- lizingodajalec ne odgovarja za pravne in stvarne napake na avtomobilu,
- vse reklamacije, pravice iz garancije in vzdrževanja lizingojemalec uveljavlja pri dobavitelju,
- vse rizike povezane s predmetom lizinga nosi lizingojemalec,
- predmet lizinga je potrebno vrniti brez poškodb, v urejenem in brezhibnem stanju, v nasprotnem primeru lizingodajalec zaračunava stroške, vključno s stroški izvedenskega mnjenja in odvetnika,
- lizingodajalec ima pravico prilagoditi mesečni obrok glede na čezmerno ali spremenjeno uporabo predmeta lizinga,
- lizingodajalec lahko zaračuna 10 % manipulativnih stroškov zaradi plačila kazni in stroškov, ki nastanejo zaradi ravnanja lizingojemalca, ali zaradi nesklentve ali nepravočasne sklenitve zavarovanja,
- lizingojemalec mora terjatve plačati v roku 3 dni, preostanek kupnine je lizingodajalec dolžan plačati v roku 8 dni,
- če lizingojemalec ne prevzame predmeta lizinga in lizingodajalec odstopi od pogodbe, mora lizingojemalec plačati pogodbeno kazen v višini 15 % nabavne vrednosti,
- spremenjene okoliščine so razlog za odstop od pogodbe s strani lizingodajalca,
- s priznano zavarovalnino iz naslova poškodbe vozila lizingodajalec poplača svoje terjatve do lizingojemalca,
- priporočena pošiljka se šteje za vročeno prvi naslednji dan po oddaji priporočene pošiljke,
- pošiljka s strani lizingodajalca učinkuje z dnem oddaje pošiljke, ne glede na to ali jo naslovnik prevzame,
- lizingodajalec ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z nedobavo predmeta lizinga,
- v primeru neupravičenega odstopa od pogodbe s strani lizingojemalca, mora lizingojemalec plačati poleg vseh stroškov povezanih s predčasnim odstopom, še 10 % nabavne vrednosti kot pogodbeno kazen,
- če ima lizingojemalec več sklenjenih pogodb, se prvo plačilo lizingojemalca upošteva za plačilo terjatve, ki je prej zapadla v plačilo ne glede na namen nakazila,
- po podpisu lizing pogodbe se lizingojemalec odpove pravici do zavrnitve podpisa prevzemnega zapisnika,
- v primeru kraje ali totalke, se pogodba prekine, lizingojemalec pa je dolžan še naprej plačevati stroške lizinga do sestave končnega obračuna,

- strošek odvzema predmeta lizinga znaša 10 % maloprodajne cene predmeta lizinga,
- ob razdrtu ene pogodbe, lahko lizingodajalec razdre tudi druge pogodbe sklenjene z lizingojemalcem,
- podjetje lahko določi tudi drugačne cene, ki niso določene s cenikom ali pa obstoječe cene ustrezno spremeni.

Pri nadzorih je bilo poleg določb Zakona o varstvu potrošnikov preverjena tudi uporaba določil Zakona o potrošniških kreditih, zaradi česar se je hkrati tudi preverjalo med drugim ali ima zavezanec dovoljenje za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja, da potrošnik lahko kreditno pogodbo razdre z enostransko izjavo v enem mesecu od plačila prve obveznosti, če ne vsebuje podatka o vrsti potrošniškega kredita, skupnem znesku kredita in pogojih črpanja, o blagu ali storitvi in njeni vrednosti, če gre za kredit v obliki odloga plačila ali za povezano kreditno pogodbo, o kreditni obrestni meri in pogojih za njeno uporabo, in če obstaja, indeks ali referenčno obrestno mero, če se uporablja za začetno kreditno obrestno mero, obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje kreditne obrestne mere, efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik in je izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe, z navedbo vseh predpostavk za izračun obresti, ter podatke po prvem odstavku 12. člena tega zakona, da dajalec lizinga lahko razdre pogodbo, če je jemalec lizinga v zamudi s plačilom začetnega ali dveh zaporednih plačil, pri čemer mora pred razdorov jemalca lizinga obvestiti o minimalno 15 dnevnem dodatnem roku za plačilo zapadlih obveznosti, da potrošnik lahko odstopi od pogodbe brez navedbe razloga v roku 14 dni od sklenitve pogodbe oziroma od prejema informacij iz tretjega in petega odstavka 10. člena Zakona o potrošniških kreditih, da se pri povezani kreditni pogodbi (za katero se šteje pogodba o lizingu avtomobila) rok za odstop od pogodbe na izrecno potrošnikovo zahtevo skrajša na 3 dni, da povezana kreditna pogodba preneha veljati z dnem, ko potrošnik uveljavi pravico do odstopa od pogodbe o opravljanju storitev, (18. člen Zakona o potrošniških kreditih), da potrošnik lahko zoper dajalca lizinga uveljavlja zavrnitev plačila in druge pravice, ki izvirajo iz pogodbe o opravljanju storitev, če se storitev ne zagotovi, se zagotovi le delno ali ni v skladu s pogodbo o prodaji blaga in opravljanju storitev, pod pogojem, da je potrošnik ugovor najprej uveljavljal zoper prodajalca blaga ali izvajalca storitve (18. člen Zakona o potrošniških kreditih).

Zaradi uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev in na podlagi 30 izvedenih pregledov pri lizingodajalcih je bilo izdanih 11 opozoril ZIN, saj so zavezanci odpravili nepoštene pogodbenne pogoje, izdanih pa je bilo tudi več prekrškovnih ukrepov in sicer 1 globa, 3 opomini in 3 opozorila ZP-1.

V mesecu oktobru 2015 je Tržni inšpektorat izvajal nadzor nad uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev pri sklepanju pogodb o nepremičninskem posredovanju. Pri tem nadzoru se je preverjalo tako spoštovanje določil Zakona o varstvu potrošnikov kot tudi Zakona o nepremičninskem posredovanju. Več o tem nadzoru je v poglavju 5.9. – Nepremičninsko posredovanje.

V celotnem letu 2015 so tržni inšpektorji v zvezi z nepoštenimi pogodbenimi pogoji opravili 193 inšpekcijskih pregledov (195 leta 2014). Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, saj zakon predvideva upravni ukrep prepovedi prodaje blaga in storitev do odprave nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerimi se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Tako je bilo izrečenih 50 opozoril ZIN (68 leta 2014) in 18 opozoril ZP-1 (59 leta 2014). V 13 primerih (8 leta 2014) so inšpektorji izdali upravno odločbo, s katero so prepovedali prodajo blaga oziroma storitev zaradi uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev, poleg tega pa je bilo izdanih še 12 prekrškovnih odločb (4 leta 2014) z izrekom predpisane globe ter 21 prekrškovnih odločb z izrekom opomina (8 leta 2014).

Glede na število ugotovljenih kršitev Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da področje uporabe pogodbenih pogojev ni urejeno, da podjetja uporabljajo nepošteno pogodbene pogoje, ali pa so le-ti zelo nedoločni in se v vsakem primeru posebej lahko tolmačijo v škodo potrošnika. Glede na navedeno bo potrebno tudi v letu 2016 spremljati to področje in preveriti urejenost tudi na katerem izmed drugih področij, kjer podjetja množično uporabljajo splošne pogoje poslovanja, ki urejajo pogodbene pravice med podjetjem in potrošnikom.

5.1.3. Sezonske razprodaje

Kot je že ustaljena praksa Tržni inšpektorat RS dvakrat letno (januar/julij) vrši kontrolo nad pospeševalno-prodajnimi aktivnostmi trgovcev pri prodaji tekstilnih izdelkov in obutve z vidika spoštovanja zakonskih določil s tega področja, pri čemer izvaja tako nadzor razprodaj kot tudi drugih oblik znižanja cene blaga (akcije, popusti), označevanja tekstilnih izdelkov s surovinsko sestavo v slovenskem jeziku in označevanja obutve s piktogrami oziroma pisnimi oznakami glavnih sestavnih delov obutve.

Čas izvedbe akcijskih prodaj lahko trgovci določijo sami, pri vršenju akcij, nudenju znižanj, popustov in drugih ugodnosti pa ne smejo uporabljati zavajajočih poslovnih praks, za kakršne je mogoče npr. šteti zavajajoče oglaševanje v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki jo podjetja objavljajo v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitno navidezno znižanje cen blaga. Pri uvedbi razprodaj morajo trgovci upoštevati 28. člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa način objave razprodaje, označenost blaga s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter pogoj, da najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji.

Vsako leto se istočasno z nadzorom prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah izvede tudi nadzor nad ustreznostjo označevanja teh izdelkov. Pri tekstilnih izdelkih se preverja navedba surovinske sestave, pri obutvi pa piktogrami ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktogrami ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve.

Čas izvedbe akcijskih prodaj sicer lahko trgovci določijo sami, pri vršenju akcij, nudenju znižanj, popustov in drugih ugodnosti pa ne smejo uporabljati zavajajočih poslovnih praks, za kakršne je mogoče šteti tudi zavajajoče oglaševanje v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki jo podjetja objavljajo v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitnemu navideznemu znižanju blaga. Pri uvedbi razprodaj pa morajo trgovci upoštevati 28. člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa način objave razprodaje, označenosti blaga s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter ali najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji.

Skupaj so tržni inšpektorji v letu 2015 v okviru zimskih in poletnih razprodaj opravili 426 inšpekcijskih pregledov, pri čemer je bilo, kot že nekaj zadnjih let pred tem, ugotovljeno, da se je velika večina trgovcev odločila za nudenje drugih oblik prodaje tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah potrošnikom (akcije, popusti, znižanja ipd.) in ne uvedbo razprodaje.

Pri pregledih so bile z vidika ponujanja znižanih cen blaga ugotovljene predvsem manjše pomanjkljivosti oziroma kršitve Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, npr. trgovec ni časovno opredelil akcije, trgovec ni označil firme in sedeža trgovca zunaj prodajalne, trgovec na letaku, ki je oglaševal prodajo po znižanih cenah, ni navedel podatkov o svojem podjetju, trgovec za manjše število izdelkov ni označil cene. Poleg tega je bila v enem primeru ugotovljena

zavajajoča poslovna praksa, saj je trgovec oglaševal popust, ki ni veljal za vse blago, to pa ni bilo nikjer navedeno.

Tržni inšpektorji so zaradi zgoraj navedenih kršitev ukrepali predvsem z izdajo prekrškovnih opozoril, saj so bile nepravilnosti takoj odpravljene. Zaradi kršitev 26. člena Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cene blaga sta bili izdani dve prekrškovni odločbi – opomina, zaradi zavajajoče poslovne prakse in s tem kršitve Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa je bila izdana tudi 1 prekrškovna odločba, s katero je bila trgovcu izrečena globa.

5.1.4. Pogodbe na daljavo

Zakon o varstvu potrošnikov pogodbe na daljavo v 43. členu določa kot pogodbe, sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organizirane prodaje na daljavo ali sistema opravljanja storitev brez istočasne fizične prisotnosti pogodbenih strank, ki ga vodi podjetje, ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena. Kot sredstva za komuniciranje na daljavo po tem zakonu se štejejo tista komunikacijska sredstva, ki omogočajo sklenitev pogodbe tako, da ni potrebna istočasna fizična prisotnost pogodbenih strank. To so zlasti pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet ali internet.

Tržni inšpektorat na tem področju preverja predvsem spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma prigrisatve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na daljavo, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo in torej predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika) ter določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično urejajo področje elektronskega poslovanja na trgu.

Kot vsako leto so tržni inšpektorji tudi v letu 2015 opravljali koordiniran nadzor opravljanja dejavnosti sklepanja pogodb na daljavo preko interneta s potrošniki (poleg tega se je nadzor izvajal tudi na podlagi prejetih prijav), pri čemer je nadzor tokrat potekal čez celo leto. Vedno več spletnih trgovin ter spremembe Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo od 13. 6. 2014, so bile povod, da se ta nadzor poostreno in v širokem obsegu izvaja v celotnem letu 2015.

V letu 2015 je tako Tržni inšpektorat RS v okviru koordiniranega nadzora pregledal 238 spletnih trgovin, pri čemer le v 47 primerih niso bile ugotovljene nepravilnosti. Navedeno je predvsem posledica zadnjih sprememb Zakona o varstvu potrošnikov, s katerimi veliko podjetij še vedno ni seznanjenih. Inšpektorji so tako ugotavljali predvsem pomanjkljivosti oziroma kršitve določil tega zakona, npr. podjetja potrošnikom niso posredovala informacije o odgovornosti podjetja za stvarne napake, potrošnikom podjetja niso dala na voljo obrazca za odstop od pogodbe, ni bilo pravilne navedbe pogojev, rokov in postopka za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga, funkcija, ki sproži naročilo, ni bila označena z ustrezno navedbo, ipd. V posameznih primerih pa so tržni inšpektorji ugotovili tudi npr. da podjetje za opravljanje prodaje preko interneta ni imelo ustreznega statusa, da je podjetje v okviru pogojev poslovanja spletne trgovine uporabljalo posamezne nepoštene pogodbene pogoje ipd.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih kršitev izdali 196 opozoril ZIN, s katerimi so podjetjem naložili odpravo ugotovljenih kršitev. Podjetja so izdana opozorila spoštovala in

pomanjkljivosti v postavljenem roku odpravila. V 2 primerih je bila izdana upravna odločba o prepovedi poslovanja po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, v 2 primerih pa upravna odločba zavajajoče opustitve v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, saj podjetji nista navedli vseh bistvenih informacij v skladu s predpisi s področja varstva potrošnikov. V okviru že zaključenih prekrškovnih postopkov so tržni inšpektorji kršiteljem storjenega prekrška v 1 primeru izrekli globo, v 10 primerih so ocenili, da je opomin zadostna sankcija za storjeni prekršek, v 169 primerih pa so kršitelje zgolj opozorili.

Kljub številnim ugotovljenim kršitvam je Tržni inšpektorat RS tudi v tem letu ugotovil, da gre v večini primerov za manjše pomanjkljivosti, kot je npr. odsotnost katerega od številnih podatkov, ki ga mora podjetje po Zakonu o varstvu potrošnikov in Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu navesti na spletni strani oziroma v spletni trgovini. Večinoma so podjetja že med samim pregledom ali pa takoj po opozorilu inšpektorja pomanjkljivost tudi odpravila, ugotovljena kršitev pa je bila največkrat le posledica nezadostnega poznavanja predpisov oziroma nepoučenosti in ne namernega izogibanja določilom predpisov.

5.1.5. Katalogi in drugo reklamno gradivo pri turističnih agencijah

Tržni inšpektorji so pred pričetkom glavne turistične sezone opravili nadzor nad spoštovanjem določil 57b. člena Zakona o varstvu potrošnikov pri turističnih agencijah. Navedeni člen med drugim določa, da mora biti katalog ali prospekt o turističnih aranžmajih, ki ga organizator ali prodajalec ponuja potrošniku, napisan razumljivo ter mora vsebovati točne podatke o ceni in ustrezne informacije o vrsti in kraju nastanitve, njeni lokaciji, turistični kategoriji, ki jo priznava država, v kateri se nudi storitev, stopnji kakovosti nastanitve in njenih glavnih značilnostih (2. alineja 2. odstavka 57b. člena).

V letu 2014 je bilo namreč mogoče zaznati, da prihaja do razlik med ponudbo v katalogu ali drugem reklamnem gradivu in dejanskim stanjem nastanitvenega obrata. Pri tem mislimo predvsem na hotele (pretežno v tujini), pri katerih lahko od tiskanja kataloga pa do realizacije ponudb mine nekaj časa in lahko pride do spremembe v kategorizaciji, ponudbi in podobno. V zadnjem času namreč opažamo, da se na nas obračajo potrošniki, ki so turistični aranžma (ali pa zgolj najem apartmaja) vplačali npr. kot zgodnjo prijavo za hotel s 4 zvezdicami, na kraju samem pa ugotovili, da ima hotel lokalno kategorijo 3 zvezdice, ker se je le-ta od objave v katalogu, pa do prihoda potrošnika na kraj, iz različnih razlogov spremenila. Zato je prav, da agencije spremljajo svojo ponudbo in vse morebitne spremembe ustrezno označijo v katalogu oziroma letaku in z njimi pravočasno seznanijo potrošnike. Pri tem ne gre za subjektivno oceno potrošnika, ki npr. v tujini pod kategorijo 4 zvezdice pričakuje ponudbo oziroma storitev ekvivalentno našim 4 zvezdicam, pri čemer je seveda jasno, da se lokalne kategorije v tujini razlikujejo od naših, temveč za dejansko označitev kategorije na samem hotelu in v katalogu organizatorja oziroma prodajalca.

Zakon o varstvu potrošnikov je namreč glede informacij, ki jih vsebujejo katalogi, prospekti ter drugo reklamno in informativno gradivo, jasen in določa, da le-te ne smejo biti neresnične ali zavajajoče, za kar predpisuje tudi sankcije (21. in 22. točka prvega odstavka 77. člena Zakona o varstvu potrošnikov).

O navedenem smo v mesecu septembru 2014 seznanili tudi Turistično gostinsko zbornico pri Gospodarski zbornici Slovenije, ki izdaja licence turističnim agencijam in jo pozvali, da svojim članom predlagajo, da redno spremljajo svojo ponudbo.

Poleg katalogov so bile predmet nadzora tudi ostale oblike reklamnega in informativnega gradiva in prospekti, ki ne smejo vsebovati neresničnih ali zavajajočih informacij.

Hkrati se je preverjalo, kako agencije označujejo kategorije v primerih, ko v državi potovanja ni predpisane kategorije in so na voljo le ocene potnikov, ki podajajo svoje mnenje največkrat preko spletnih portalov ali pa ocena agenta. V primeru, da država potovanja ne predpisuje obvezne kategorizacije je namreč prav, da agencija to tudi navede in šele nato morebiti poda oceno, pri čemer pri le-tej pripiše, od kje oziroma na kakšen način je pridobljena.

Opravljenih je bilo 42 pregledov, pri čemer je bilo ugotovljeno, da se agencije večinoma poslužujejo uradnih spletnih strani hotelov in ostalih ponudnikov namestitev in pa spletnih strani turističnih organizacij in ministrstev v državah, kjer se nahajajo ponudniki namestitev. Kjer so bila ugotovljena manjša odstopanja med navedeno in dejansko kategorijo, so bile opravljene dodatne poizvedbe in pridobljena dodatna dokazila. Zaradi manjših nepravilnosti je bilo izrečenih 5 opozoril ZP-1.

Namen tovrstnega pregleda je torej bil, da se turistične agencije seznani s problemom, ki ga potrošnik zazna, v kolikor plača določeno kategorijo in na kraju samem ugotovi, da gre dejansko za nižjo kategorijo, saj dopust predstavlja pomemben del leta, ki ga vsakdo z navdušenjem pričakuje in morda celo leto varčuje v ta namen. Turistične agencije se morajo torej tega zavedati in so po odzivih, ki smo jih prejeli s strani inšpektorjev, dajanje pozornosti kategorijam nastanitev, ki jih ponujajo, sprejele zelo pozitivno, hkrati pa tudi na ta način same rešile kakšno vprašanje, kako na pravilen način prikazati kategorijo, sploh v primerih, ko ne razpolagajo z dokazili o uradni kategoriji v posamezni državi.

5.1.6. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov

Na Tržni inšpektorat RS se obrne veliko potrošnikov, ki običajno iščejo pomoč pri reševanju svoje reklamacije, velikokrat pa podajo tudi prijavo zoper podjetje. Prijave se največkrat nanašajo na zavajajoče oglaševanje, previsoko zaračunane provizije pri nepremičninskem posredovanju, previsoke stroške opomina, neupravičeno zaračunane stroške opomina, neizplačila obresti na predplačilo, neizdajanje računov, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, zaračunavanje storitev kableske TV, poslovanje upravnikov, razdeljevanje stroškov toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakup stanovanja, opravljanje dimnikarskih storitev ipd.

Če se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje posamezne prijave, jo odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, se potrošnika seznani, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom oziroma institucijo.

Na podlagi zaprosil potrošnikov za pomoč pri reševanju njihovih sporov s podjetjem se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih, zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic. Pri tem se opaža, da potrošniki še vedno ne ločijo reklamacije iz naslova odgovornosti prodajalca za stvarne napake in reklamacije iz naslova garancije. Slednje je zelo pomembno, saj gre za dva različna instituta v okviru katerih ima potrošnik možnost uveljavljanja različnih zahtevkov, prav tako pa so tudi drugačne pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. V primeru uveljavljanja stvarne napake ob izpolnjenih predpisanih predpostavkah, lahko namreč tržni inšpektor izda odločbo, s katero podjetju naloži, da potrošnikovemu zahtevku ugodi, tega pa ne more storiti pri uveljavljanju garancijskih zahtevkov. Na tem področju namreč zakonodaja ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper garanta ukrepa zgolj z izrekom globe. Na tem področju je tako še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja, s čimer se zagotovi reševanje

tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic. Le-ta pa ravno zaradi specifičnosti potrošniških sporov ni najbolj primerna. Potrošniki tudi ne poznajo zakonodaje v zvezi s stvarno napako ali pa je za njih enostavneje, da se najprej obrnejo za pomoč na Tržni inšpektorat RS, namesto da bi reklamacijo najprej prijavili trgovcu in šele če bi bila reklamacija neupravičeno zavrnjena na Tržni inšpektorat RS.

Reklamacije, ki jih prejme Tržni inšpektorat RS, se sicer nanašajo na različno blago in storitve, najpogostejše pa so zagotovo reklamacije različnih tehničnih izdelkov. Pogoste so tudi reklamacije oblačil in obutve, pri obravnavi katerih pa se večkrat izkaže, da ne gre za napake na blagu, pač pa za posledice obrabe oziroma nepravilne uporabe. Med reklamacijami storitev so pogoste reklamacije storitev obrtnikov in storitev turističnih agencij.

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS v okviru inšpekcijskih postopkov obravnaval 164 reklamacij potrošnikov.

V primerih, ko podjetje v okviru dane garancije ni izpolnilo zakonsko določenih obveznosti (zagotovitev popravila v predpisanem roku oziroma zamenjava okvarjenega izdelka z novim, brezhibnim izdelkom), so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli predvsem opozorila.

V primerih reševanja reklamacij iz naslova odgovornosti za stvarne napake oziroma nepravilno opravljene storitve so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izdali 17 upravnih odločb, s katerimi so podjetjem naložili, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku, kadar napaka oziroma nepravilnost ni bila sporna. Ker podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe, in sicer so v 1 primeru izrekli globo, v 4 primerih opomin, v 15 primerih pa so zavezancem izrekli le opozorilo ZP-1. Ker podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji v 1 primeru podjetju izrekli globo, v 6 primerih opomin in v 8 primerih opozorilo ZP-1.

Z željo po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju reklamacij potrošnikov Tržni inšpektorat RS v primerih, ko gre npr. za nedobavo blaga ali ko je trgovec priznal stvarno napako, pa reklamacije kljub temu ne reši v primernem roku, sicer zavezanca najprej z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Takšen način reševanja teh zadev se je izkazal za izredno učinkovit, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v kar 90 % rešijo v korist ene ali druge strani.

Tudi v letu 2015 je mogoče opaziti trend oglaševanja različnih t. i. medicinskih pripomočkov oziroma prehranskih dopolnil, ki se s strani tujih podjetij ponujajo slovenskim potrošnikom preko internetnih strani v slovenskem jeziku. Tržni inšpektorat RS je tudi z obveščanjem potrošnikov preko svoje spletne strani skušal opozoriti potrošnike na previdnost pri nakupih preko spletnih strani, kjer izdelke, pa čeprav v slovenskem jeziku, ponujajo podjetja, s sedežem v tretji državi. Takšen nakup je namreč tvegan, saj ni nujno, da bo potrošnik izdelek sploh prejel, če ga bo prejel, pa lahko ne bo ustrezal pričakovanjem potrošnika glede na opis, podan s strani ponudnika. Prav tako je uveljavljanje pravic potrošnikov zoper ponudnike iz tretjih držav zelo oteženo ali celo nemogoče. Pojavljale so se tudi različne lažne spletne nagradne igre, zlasti preko Facebook profilov. Tudi o tem je Tržni inšpektorat RS potrošnike preko svoje spletne strani opozarjal, da velja pri vseh tistih nagradnih igrah, pa če so še tako mamljive, kjer se pravzaprav ne ve, kdo je organizator, določena mera previdnosti pri odločanju o sodelovanju, še posebej, če se zahteva posredovanje kakršnih koli osebnih podatkov (ime, priimek, naslov, številka mobilnega telefona ipd.) ter še posebej, če ni nikjer objavljenih

podatkov o podjetju, pravilih nagradne igre ipd. Problem Facebook profilov pa je tudi v tem, da je zelo težko pridobivati potrebe podatke, tj. podatkov, ki bi bili potrebni za izvedbo inšpekcijskih postopkov. Za Facebook profil se namreč lahko »skrije« kdorkoli, za registracijo tako rekoč ni potrebno, da se posreduje svoje resnične podatke, zaradi česar je v večini primerov praktično nemogoče izslediti subjekt, ki se skriva za določenim Facebook profilom.

Tržni inšpektorji se pri svojem delu vse prevečkrat srečujejo z zavezanci in prijavitelji, ki imajo vsak svoja pričakovanja glede izida inšpekcijskega postopka ter zato pričakujejo, da bo inšpektor kljub zakonom ravnal v njihovo korist. Tako nekateri zavezanci ne želijo sodelovati v inšpekcijskih postopkih, se izogibajo nadzoru in ga na različne načine ovirajo, zaradi česar se trajanje postopkov po nepotrebnem podaljšuje. Prijavitelji pa po drugi strani pričakujejo, da bodo s pomočjo inšpekcije lahko razreševali osebne spore in zamere. Če v takšnem primeru prejmejo odgovor, da določena problematika ni v pristojnosti nadzora Tržnega inšpektorata RS (ali da gre za civilno zadevo, ki ni v pristojnosti nobene inšpekcije), tega ne želijo sprejeti in pošiljajo pritožbe zoper delo inšpektorjev na različne organe in institucije. Enako ravnaajo, če ugotovitve inšpekcijskega postopka niso v skladu z njihovimi pričakovanji.

5.1.7. Garancije in navodila

Tržni inšpektorat RS je v okviru poizvedb nevarnih proizvodov skozi leto 2015 v prodajalnah nadziral prilaganje garancijskega lista in navodil za uporabo v slovenskem jeziku pri naključno izbranih proizvodih. Zakon o varstvu potrošnikov določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, med drugim izročiti garancijski list, navodilo za sestavo in uporabo, oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno.

Pri 477 gospodarskih subjektih so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih se je pregledalo ustreznost garancijskega lista in navodila za uporabo v slovenskem jeziku za 1314 proizvodov.

Ugotovljenih je bilo, da 79 proizvodov ni imelo ustreznega garancijskega lista, 63 proizvodov pa ni imelo ustreznih navodil za uporabo v slovenskem jeziku.

Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo letih. Če so bile nepravilnosti odpravljene skoraj nemudoma, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 94 opozoril ZIN in 63 opozoril ZP-1. V 6 primerih so bile izrečene globe z izdanim plačilnim nalogom. Izdanih je bilo 14 prekrškovnih odločbe z izrekom opomina.

Tržni inšpektorat bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

5.1.8. Drva in peleti

Tržni inšpektorji so oktobra in novembra 2015 opravili administrativne nadzore nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za goriva (drva in pelete), za katere ob ponujanju potrošnikom veljajo določbe Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami v povezavi s podrobnimi zahtevami za

drva in pelete določenimi v posameznih tehničnih standardih (za drva: SIST EN 15234-1:2011, SIST EN 15234-5:2012, SIST EN ISO 17225-5:2014 in za pelete: SIST EN 15210-1:2010, SIST EN 15234-1:2011, SIST EN 15234-2:2012, SIST EN ISO 17225-2:2014, SIST EN 14961-2:2011, SIST EN ISO 17225-6:2014).

Predmet izvedenih administrativnih nadzorov je bilo označevanje drv in pelet z namenom seznaniti potrošnika z lastnostmi ponujenega blaga in sicer z naslednjimi podatki (dobavitelj, dostavljena količina, izvor surovin, država izvora, oblika trženja, razred, prostovoljna oznaka kvalitete (če je upravičeno nameščena: ENplusA1 ali ENplusA2 ali DINplus ali S4Q), energijska/kurilna vrednost, gostota nasutja, ter dodatno za pelete: razred premera, mehanska odpornost, vsebnost vlage, vsebnost pepela oziroma dodatno za drva: dimenzija in vrsta lesa ter prostornina v m³ za pakirana drva ali v kg za razsuta drva.

Skupno je bilo opravljenih 63 inšpekcijskih nadzorov (pri 2 proizvajalcih, 4 uvoznikih, 13 prvih distributerjih in 48 trgovcih v maloprodaji- zadnji distributerji) v okviru katerih je bilo pregledanih 14 tipov drv 14 različnih proizvajalcev in 87 tipov pelet 46 različnih proizvajalcev.

Ugotovitve nadzora ponudbe drv kažejo, da je ponudba drv bistveno manjša od ponudbe pelet. Od 63 zavezancev ima 14 prodajalcev (22 %) v ponudbi tudi drva oziroma 60 prodajalcev (95 %) tudi pelete. Od pregledanih 14 tipov drv se ugotavlja, da jih ima 7 (50 %) pomanjkljive oznake. Od pregledanih 87 tipov pelet se ugotavlja, da jih ima 59 (86 %) pomanjkljive oznake.

42 prodajalcev (66,6 %) je imelo v ponudbi, namenjeni prodaji potrošnikom 7 tipov drv in 87 tipov pelet s pomanjkljivimi oznakami, 3 prodajalci pa so imeli v prodaji namenjeni potrošnikom 3 tipe pelet pri katerih se je glede označevanja ugotovila nepoštena poslovna praksa, ker so bili peleti na vreči označeni z boljšimi lastnostmi kot so bile izmerjene, kar izhaja iz poročila o preskušanju lastnosti.

27 zavezancev (64 %) je s prostovoljnimi dejanji izvedlo odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, tržni inšpektorji pa so v primerih, da so zavezanci imeli v prometu neustrezno označena drva oziroma pelete, in v primerih nepoštena poslovne prakse glede označevanja, zavezancem izdali/izrekli 24 opozoril ZIN, 21 opozoril ZP-1 in 2 opomina.

S tovrstnim nadzorom je Tržni inšpektorat RS pripomogel k boljši osveščenosti prodajalcev, česar učinek je in bo ustrezno označevanje lastnosti drv in pelet v maloprodaji, namenjeni potrošnikom

5.1.9. Prodaja izven poslovnih prostorov

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS nadzor sejemske prodaje izvajal čez celo leto preko nadzorov sejmov po celotnem območju Slovenije, prav tako je nadzore vršil tudi na podlagi prejetih prijav.

V okviru opravljenih nadzorov so tržni inšpektorji preverjali, če podjetja izpolnjujejo vse pogoje takšne prodaje. Tako so se nadzori opravljali z vidika preverjanja spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov glede označevanja cen, izdaje računov in posebnih pravil, ki veljajo pri sklepanju pogodb izven poslovnih prostorov, ter določil Zakona o trgovini, v skladu s katerimi mora trgovec za prodajo zunaj prodajaln npr. pridobiti pisno soglasje lastnika ali pooblaščenega upravljavca prostora, na katerem se prodaja blago. Hkrati so inšpektorji na sejmih kontrolirali tudi določene neživilske proizvode, in sicer z vidika prilagajanja navodil za uporabo in garancijskih listov, kjer je to zakonsko

predpisano. Poudarek je bil na morebitnem ponujanju in prodajanju elektronskih sveč in njihovih vložkov ter akumulatorskih in baterijskih vložkov, air softov (replike strelnega orožja, pištole ali puške, ki delujejo z uporabo stisnjenega zraka ali plina), ter proizvodov, ki se jih ne sme tržiti (kovinski rezalni cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajni vžigalniki in motilci signala). Pri baterijah in akumulatorjih se je kontroliralo označevanje posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo namreč zagotoviti, da so le te označene z znakom prečrtan zabojnik ter glede namena uporabe. Prenosne in avtomobilske baterije in akumulatorji pa morajo imeti navedeno tudi zmogljivost električnega vira. Air softe morajo pri trženju spremljati navodila za uporabo, ki morajo biti za potrošnika lahko razumljiva in mu morajo omogočati pravilno uporabo izdelka. Kadar je blago namenjeno prodaji na ozemlju Republike Slovenije, mora biti navodilo za uporabo v celoti v slovenskem jeziku. Ker so air softi proizvodi namenjeni športnim aktivnostim v prostem času, je za te proizvode potrebno izdati tudi garancijske liste in morajo biti izročeni potrošnikom ob nakupu. Na sejnih inšpektorji niso zasledili proizvodov - kovinskih rezalnih cepcev za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajnih vžigalnikov in motilcev signala, ki se ne smejo tržiti. Omenjene proizvode so pregledovali pri 37 pravnih subjektih. Brez slovenskih navodil je bilo 46 proizvodov, brez garancijskih listov pa 19 proizvodov. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 25 opozoril ZIN ter 1 upravna odločba o odpravi nepravilnosti. Zaradi kršitev pa so izrekli 16 opozoril ZP-1, 4 opomine ter 6 plačilnih nalogov.

5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Eden od bolj pomembnih nadzorov v letu 2015, ki ga je Tržni inšpektorat izvajal, je bil tudi nadzor nad potrošniškim kreditiranjem. Nadzor se je izvajal predvsem na podlagi prijav potrošnikov in drugih organov, nekaj nadzorov pa se je nadaljevalo še iz preteklih let, ker zavezanci oziroma kršitelji niso prenehali s svojo dejavnostjo ali so se tekom postopka pojavili novi dokumenti, ki so bili podlaga za izvajanje prekrškovnih postopkov in postopkov in izvršbi.

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje:

- Zakon o potrošniških kreditih,
- Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja ,
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah,
- Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih,
- Povprečne učinkovite obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Podlaga za določitev zavezancev nadzora so bili rezultati v preteklem obdobju izvedenih nadzorov, nove prijave potrošnikov, in tudi seznam kreditodajalcev, kateri je objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in se nanaša na imetnike dovoljenje za potrošniško kreditiranje.

Zaradi preteklega relativno uspešnega dela slovenskih organov pregona, vključno z delom Tržnega inšpektorata RS, se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, vendar se še vedno pojavljajo dajalci kreditov, ki se na različne načine skušajo izogniti nadzoru ali določbam Zakona o potrošniških kreditih. Takšni so predvsem tuji dajalci

kreditov, ki ne izkazujejo dovoljenja pristojnega ministrstva za opravljanje potrošniškega kreditiranja, v Sloveniji pa nastopajo preko kreditnih posrednikov ali drugačnih oblik poslovnih partnerstev (s tem se želijo izogniti zelo zahtevnim kadrovskim, prostorskim in organizacijskim pogojem za opravljanje dejavnosti), nekaj pa je tudi družb, ki se že vrsto let ukvarjajo s posojanjem denarja in iščejo vedno nove načine posojanja denarja, oziroma posojanje denarja skrivajo pod drug produkt (npr. prodaja zlata, vrednostnih bonov, itd). Pojavljajo pa se tudi dajalci kreditov, katerih odgovorne osebe (ki niso nujno direktorji družbe) so tuji državljani in se nahajajo v tujini, s čimer se otežuje ali celo onemogoča nadzor in postopke izvršbe za morebitne prekrškovne ukrepe. Pojavljajo pa se vse številčnejši primeri, ko zavezanec v primeru ugotovljenih kršitev dejavnost prenese na drugo družbo, v zvezi s katero je v novem inšpekcijskem postopku potrebno ponovno ugotavljati kršitve Zakona o potrošniških kreditih.

Zaradi vsega navedenega je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2015 striktno izvajal nadzor na tem področju, saj je od pravilnosti in zakonitosti poslovanja odvisen tako ekonomski kot tudi socialni položaj potrošnikov. Kljub zelo uspešnemu delu tržnih inšpektorjev, pa običajno le-ti ne morejo preprečiti vseh sklenjenih pogodb, ki jih potrošniki sklepajo zaradi svojega slabega materialnega položaja, v želji premostiti finančne težave, ki nastajajo zaradi nenadnih potreb po denarju in ne nazadnje zaradi pomanjkanja informacij o posameznem dajalcu kreditov. V takšnih primerih so te družbe, ki ponujajo takojšnjo gotovino »na roke« v trenutku odrešitelj, šele po določenem času pa se marsikateri potrošnik zave, da bo bistveno preplačal svoje posojilo.

Tako je Tržni inšpektorat RS pri nadzoru ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih in sicer; ali ima dajalec kreditov dovoljenje Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in ustrezno nalepko, s katero izkazuje pridobitev takšnega dovoljenja; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine kot jih določa zakon; ali dajalec kredita izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena efektivna obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne efektivne obrestne mere kot to določa zakon; ali dajalec kreditov in kreditni posrednik izpolnjujejo pogoje, ki jih morajo sicer izpolnjevati po veljavnih predpisih; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali gospodarska družba posluje na način, s katerih se skuša izogniti določbam veljavnih predpisov na področju potrošniškega kreditiranja; ali z oglaševanjem in označevanjem svojega produkta zavaja potrošnika. Poleg navedenih bistvenih pogojev, ki so bili preverjeni tekom leta 2015, pa se pri nadzorih preverjajo tudi izpolnjevanje drugih določb Zakona o potrošniških kreditih.

Na področju potrošniškega kreditiranja v letu 2015 so bile zoper dajalce kreditov in kreditne posrednike v inšpekcijskih postopkih nepravilnosti večinoma ugotovljene glede neobstoja dovoljenja za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja, glede nepravilnosti pri vsebini kreditne pogodbe, glede neobstoja pogojev za kreditnega posrednika, glede izogibanja določbam Zakona o potrošniških kreditih, zaradi neustreznega EOM-a, itd.

V enem primeru je bilo tudi ugotovljeno, da se kreditiranje izvaja preko fizičnih oseb, pri čemer pa družba nastopa kot oglaševalec dejavnosti kreditiranja. O ugotovitvah Tržnega inšpektorata RS glede posameznikov, ki posojajo zelo velike količine in zneske denarja, je bila obveščena tudi Finančna uprava RS, ki je pristojna za delo na črno po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Ker je pri zavezancih včasih nemogoče pridobiti zahtevane podatke in dokazila o sklenjenih pogodbah, ali le-teh ni v poslovnih prostorih dajalca kredita, ali pa pogodbe o potrošniškem kreditu nimajo imena potrošnika (kar je bilo ugotovljeno pri enem

zavezancu), ali pa zavezanec preprosto ne želi sodelovati v postopku in tvega izrek globe v višini 12.500,00 EUR, so v večini primerov najbolj kredibilne informacije o nepravilnostih ravno prijave potrošnikov. Iz teh prijav je v večini primerov mogoče ugotoviti, da tudi pogodba in način poslovanja kreditodajalca, ki samo po sebi na podlagi dokumentov mogoče ni napačno ali nezakonito, ne ustreza pa dejanskemu stanju, katero predstavlja kršitev obstoječih predpisov. Tako je bilo v več primerih ugotovljeno, da dajalec kredita sklepa pogodbe z ročnostjo do enega meseca in brez obresti, kar je izjema po Zakonu o potrošniških kreditih, dejansko pa se podjetje s potrošnikom dogovori za ročnost več mesecev, kar bistveno spremeni pogoje kredita in dovoljeno efektivno obrestno mero, že v začetku pa pogojuje obstoj prvega pogoja za to dejavnost, dovoljenje za opravljanje potrošniškega kreditiranja. Ugotovljeni so bili tudi primeri, ko podjetje prodaja vrednostne bone, nato poskrbi za odkup tega bona, potrošnik prejme gotovino, razlika med nakupno in prodajno vrednostjo pa predstavlja strošek kredita. Tudi v tem primeru se je podjetje, ki nima dovoljenja za opravljanje potrošniškega kreditiranja, skušalo izogniti določbam Zakona o potrošniških kreditih tako, da je potrošnikom ponudilo nov produkt – nakup vrednostnih bonov, ki dejansko pomeni posojilo, vendar kot tako ni nikjer predstavljeno. Podobno je podjetje izvajalo pri prodaji in odkupu zlata, kjer je podjetje razliko med nakupno in prodajno vrednostjo zlata štelo kot strošek kredita.

V letnem poročilu za leto 2014 je bila posebej poudarjena sprememba Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki omogoča prekinitve upravno administrativnih prepovedi s strani potrošnika, le na podlagi lastnoročno podpisane izjave. Kljub navedeni spremembi tega zakona pa se v letu 2015 še vedno ugotavlja, da potrošniki premalo poznajo svoje pravice in se v večini primerov zanašajo na »lepo besedo« in prijaznost zaposlenega pri dajalcu kredita. Šele po odplačilu kredita ali v primeru nastanka dodatnega dolga zaradi neplačevanja svojih obveznosti, ter zaradi informacij, ki jih v javnost posreduje Tržni inšpektorat RS, informacij na spletu, na Zvezi potrošnikov Slovenije, se potrošniki zavedajo, da njihov kredit ni tako ugoden, da njegov kreditodajalec ne posluje zakonito, itd.

Leta 2015 so tržni inšpektorji na podlagi Zakona o potrošniških kreditih opravili 82 inšpekcijskih pregledov (179 v letu 2014), od tega 1 pregled v izvršilnem postopku (5 v letu 2014). Pri tem je bilo zaradi ugotovljenih kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih izdanih 6 upravnih ukrepov (12 leta 2014) in 16 odločb o prekršku (9 leta 2014). Poleg kršitev Zakona o potrošniških kreditih pa so bile ugotovljene tudi kršitve drugih predpisov, predvsem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, saj je eden od kreditodajalcev zavajal potrošnike z načinom prikazovanja svojega kredita oziroma z informacijami o kreditu. V 2 primerih ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška kršiteljem izrekli opomin (1 opomin v letu 2014).

Kljub vsem težavam se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, temu stanju pa je zagotovo prispeval prispevek države (Policija, tožilstva, Tržni inšpektorat RS, Finančna uprava RS), da se različne anomalije odpravijo in preprečijo. V ta namen si potrošnik na brezplačni telefonski številki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (št. 080 88 99) ali na Tržnem inšpektoratu RS lahko pridobi potrebne informacije o kredibilnosti dajalca kredita ali o zakonitosti pogojev kreditiranja. Vse več pa je o posameznih ponudnikih kreditov tudi informacij na spletu.

5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje na področju skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi so:

- Zakon o splošni varnosti proizvodov,
- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
- Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
- Pravilnik o radijski in telekomunikacijski terminalski opremi,
- Pravilnik o osebni varovalni opremi,
- Pravilnik o varnosti strojev,
- Pravilnik o plinskih napravah,
- Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
- Zakon o gradbenih proizvodih,
- Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS,
- Zakon o varstvu okolja,
- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji,
- Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih,
- Energetski zakon,
- Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov,
- Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo,
- Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93,
- Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določbe direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t.i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja potem, ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov ter izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora. Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja, je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo. Pri tej vrsti nadzora se odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili kot skladni dani na trg, in se predajo na tehnične analize – pregled in preizkus glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preizkuševalnih laboratorijih.

Ugotovljene neskladnosti se z zahtevami praviloma razvrščajo v štiri razrede in sicer v:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod: neskladnosti vplivajo na varnost oziroma administrativna neskladnost,
- Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost oziroma tehnična neskladnost in
- Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Na področju nadzora nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t.i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 2755 različnih tipov proizvodov (760 s področja splošne varnosti proizvodov, 823 elektrotehničnih proizvodov, 167 strojev, 376 s področja osebne varovalne opreme, 58 plinskih naprav, 74 gradbenih proizvodov, 36 radijskih naprav, 46 aerosolov, 243 s področja energijske učinkovitosti ter 172 glede označevanja emisij pri novih vozilih). Največji delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi predstavljajo otroška igrala v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (78 % od vseh pregledanih tipov opreme) in gradbeni proizvodi (77%). Najmanjši delež neskladnosti je bil ugotovljen na področju označevanja emisij pri novih vozilih (9 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 25 elektrotehničnih proizvodov, 11 strojev, 11 proizvodov osebne varovalne opreme, 4 plinske naprave, 9 radijskih in terminalskih naprav, 7 aparatov, pri katerih se je preizkušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti in 10 proizvodov s področja splošne varnosti proizvodov.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize 79 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 54 primerih (68,3 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstoja sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja. Za primerjavo, v letu 2014 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 54 % pri skupno 93 odvzetih vzorcih.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili za izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje v promet, odredili umik neskladnih proizvodov iz prometa, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga ali z izdajo odločbe o prekršku. V primeru prekrška neznatnega pomena so izrekli opozorilo ZP-1.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se v splošnem izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjša.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah in sistema ICSMS ter na podlagi obvestil carinskega dela Finančne uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 od Finančne uprave RS prejel 61 pisnih obvestil o zadržanju sprostitev proizvodov v prost promet, od katerih je bilo v 23 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 38 primerih pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

V letu 2015 je Tržni inšpektorat RS odkril na slovenskem trgu skupno 25 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašениh nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Nadzore opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor proizvodov na trgu, pred izvedbo nadzorov pa se organizirajo tudi usposabljanja, katera vodi zaposleni na sedežu inšpektorata, ki je tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni proizvodi, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih sledi v nadaljevanju.

5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov

5.3.1.1. Otroška igrala

Tržni inšpektorat RS je že osmo leto nadaljeval s sistematskimi nadzori s preskušanji varnosti otroških igralskih in z administrativnimi nadzori otroških igralskih. Tržni inšpektorji so izvedli nadzore varnosti otroških igralskih v uporabi po metodi preskušanja igralskih z merili na mestu vgrajenega igrala ter administrativne nadzore pri dobaviteljih igralskih.

Varnost otroških igralskih posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko varni dani na trg. Inšpekcijski nadzori so se izvajali na podlagi določil Zakona o splošni varnosti proizvodov v povezavi s

standardi za otroška igrala: SIST EN 1176-1,2,3,4,5,6,7,10:2008 in SIST EN 1177:2008 ter SIST EN 13219:2009 ter SIST EN 14960:2007.

Tržni inšpektorat RS ima pristojnost za izvajanje nadzora in ukrepanja v primeru:

- igral in podlag, ki jih dobavitelji dajejo na trg (proizvajalci, uvozniki, distributerji) in
- igral v uporabi pri gospodarskih subjektih, ki nudijo uporabo igral v okviru opravljanja svoje poslovne dejavnosti (hoteli, gostinski obrati, turistične kmetije, trgovski centri, bencinske črpalke, vrt, in drugi).

Inšpektorji so z nadzori igral v uporabi po metodi preskušanja z merili ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb uporabnikov- otrok pri uporabi igral. Metode za preskušanje varnostnih zahtev določajo zgoraj navedeni standardi, zlasti ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov, predpisane konstrukcijske dimenzije igral, očitne nevarnosti igrala, zaščitna podlaga pod in ob igralu. Prav tako so inšpektorji ugotavljali prisotnost igrač s CE oznakami, ki so namenjene za privatno uporabo in so za javno in skupinsko uporabo neustrezna »igrala«.

Administrativni nadzori so bili izvedeni pri 5 dobaviteljih, pri katerih so tržni inšpektorji preverjali administrativno zagotavljanje varnih igral, ki jih dajejo na trg. Ugotovljeno je, da dobavitelji zagotavljajo ustrezno dokumentacijo, s katero dokazujejo varnost igral in skladnost s standardom (SIST) EN 1176, igralom pa ob prodaji predajo tehnično dokumentacijo (izjavo o skladnosti ali certifikat po EN 1176, navodila za montažo in vzdrževanje, navodila o pregledih). Enemu proizvajalcu je bila zaradi igral, ki jih daje na trg brez zagotovljenih listin o skladnosti in ustrezne označitve igral izdana upravna ureditvena odločba.

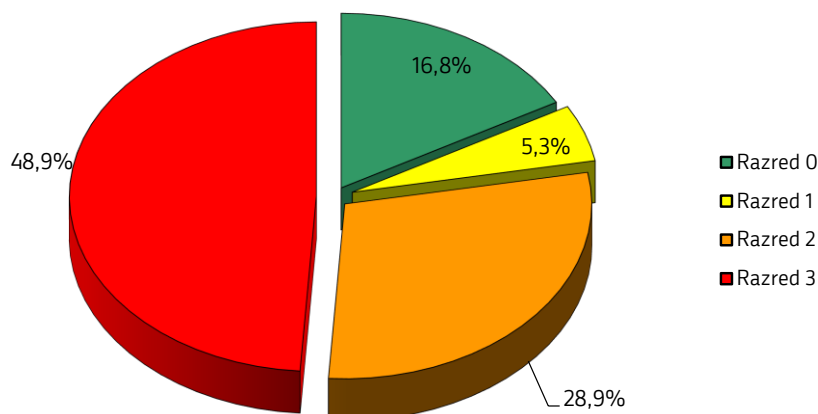
Nadzor igral v uporabi je bil po metodi preskušanja opravljen pri 96 zavezancih, ki v okviru svoje dejavnosti omogočajo tudi dostop in uporabo otroških igral, pri katerih je bilo pregledanih in z merili preskušanih 190 otroških igral (167 igral leta 2014), od katerih je bilo zaznanih tudi 13 igrač namenjenih le za individualno in domačo uporabo (22 igrač leta 2014).

	2011	2012	2013	2014	2015
Število nadzorov	84	112	135	83	96
Skupno preizkušenih igral	179	238	268	167	190
Neustrezna, nevarna igrala (razred 2 in 3)	150	196	220	128	148
V odstotkih	84,0 %	82,2 %	82,0 %	76,6 %	77,9 %

Tabela 8: Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igral v uporabi

Za ugotovljene neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana igrala, se nadzirana in z merili preizkušena otroška igrala uvrščajo v naslednje razrede R0, R1, R2 ali R3. 167 nadziranih otroških igral je bilo po preskušanjih uvrščenih v naslednje razrede:

- Razred 0: 32 igral,
- Razred 1: 10 igral,
- Razred 2: 55 igral,
- Razred 3: 93 igral, od teh 13 igrač.

Slika 9: Rezultati preizkušanja varnosti otroških igral v uporabi

Vsi zavezanci so bili seznanjeni z varnostnimi zahtevami in ugotovitvami preskušanja igral ter pozvani k sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti oz., da preprečijo dostop in uporabo nevarnih igral.

92 zavezancev (96 %) je sledilo pozivu za odpravo nepravilnosti na način, da so prostovoljno za 184 (97 %) igral izvedli umik, popravilo ali zamenjavo igrala in podlog oz., da so preprečili nadaljnje ponujanje igral. Štirim zavezancem je bil z izdano upravno odločbo odrejen umik neskladnih in nevarnih igral. 53 zavezancem je bilo izrečeno opozorilo ZIN na zapisnik, 9 zavezancem, pa je bilo namesto globe na izrečeno opozorilo ZP-1.

Zavezanci so se po predstavitvi inšpekcijskih ugotovitev glede ugotovljene varnosti igral in pred izdajo upravne odločbe, odločili umakniti, preurediti ali uskladiti igrala v dogovorjenem času, pri čemer so takoj preprečili dostop do igral, jih demontirali ali na drug način preprečili javno uporabo nevarnih igral.

Tržni inšpektorat RS je v letih 2008-2014 pri 598 zavezancih izvedel preskušanja 11112 otroških igral v uporabi in administrativne nadzore pri 51 dobaviteljih igral (proizvajalci, uvozniki in prvi distributerji). Še vedno se opozarja na neurejenost otroških igral, ki so v lasti občin, šol in lokalnih skupnosti in niso vedno zgledno urejena, a niso predmet nadzora Tržnega inšpektorata RS.

Tržni inšpektorat RS bo za doseg prisotnosti čim večjega števila varnih otroških igral, tudi v prihodnje nadaljeval z inšpekcijskimi nadzori otroških igral z namenom čim večjega števila varnih otroških igral, so na trgu prisotni zavezanci, ki ponujajo v okviru svoje osnovne dejavnosti tudi otroška igrala, pojavljajo pa se tudi novi dobavitelji igral.

5.3.1.2. [Nadzor otroške opreme](#)

Inšpektorat je v mesecu juliju in avgustu 2015 vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev za otroško opremo - otroške sedeže. Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Zakon o splošni varnosti proizvodov. Ta v 5. členu določa, da smejo proizvajalci dati na trg samo varne proizvode ter nadalje, da morajo biti potrošniki seznanjeni z ustreznimi informacijami, kar vključuje tudi ustrezna opozorila (9. člen). Nadalje v 10. členu predpisuje obveznost zagotavljanja sledljivosti proizvodov z navedbo (na proizvodu ali njegovi embalaži) natančnih podatkov o proizvajalcu in proizvodu oziroma njegovi seriji, razen kadar je navedba upravičeno izpuščena. Tako je za proizvode, za katere velja omenjeni zakon, potrebno zagotavljati ustrezno sledljivost (npr. s trajno

oznako imena oziroma blagovnim znakom ali drugim znakom razlikovanja, ki identificira proizvajalca in oznako oziroma kodo, ki identificira proizvod).

Podrobneje so tehnične zahteve za otroške stole določene v slovenskih tehničnih standardih SIST EN 1272:2002 Izdelki za otroke – Stoli, ki se pritrdijo na mizo – Varnostne zahteve in preskusne metode, SIST EN 14988-1:2006+A1:2012 Otroški visoki stoli - 1. del: Varnostne zahteve (vključno z dopolnilom A1) in SIST EN 16120:2013+A1:2014 Izdelki za otroke - Otroški sedeži, ki se pritrdijo na stol. Vendar reference navedenih standardov niso navedene na seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Odredba, objavljena v Uradnem listu RS, št. 57/2015).

Glede na določbe 33. člena Zakona o varstvu potrošnikov mora proizvajalec blagu priložiti navodilo za uporabo. Vsebina navodila mora biti za potrošnika lahko razumljiva in mu mora omogočati pravilno uporabo izdelka. Navodilo za uporabo je dolžno priložiti tudi podjetje pri prodaji blaga potrošnikom. Nadalje 34. člen Zakona o varstvu potrošnikov določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, izročiti označbe, certifikat, izjavo o skladnosti, garancijski list, navodilo za sestavo in uporabo, seznam pooblaščenih servisov oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno. V skladu s Pravilnikom o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje, obvezna izdaja garancije za otroške stole ni predpisana. Možno pa je, da se proizvajalec oziroma druga oseba (garant) odloči, da poda t.i. prostovoljno garancijo.

Nadzor se je opravil tako v prodaji na drobno kot pri dobaviteljih, med katere se uvrščajo proizvajalci, uvozniki iz tretjih držav in (prvi) distributerji proizvodov na trg Slovenije iz enotnega trga Evropske unije. V prodajalni na drobno so bili predmet podrobnejšega pregleda tisti tipi proizvodov, pri kateri je ugotovljeno pomanjkljivo označevanje proizvoda in/ali pomanjkljivo označevanje embalaže z opozorilom in/ali navodila za uporabo niso v slovenskem jeziku in/ali garancijski list ne vsebuje vseh predpisanih podatkov. Za kontrolo se je uporabil kontrolni list, v katerem je razdelana tudi vsebina navodil glede na zahteve standarda in zahteve glede predpisane vsebine garancijskega lista (v primeru, da je bila podana prostovoljna garancija).

Skupno je bilo opravljenih 32 inšpekcijskih pregledov. Kontrola je bila opravljena pri 19 trgovcih na drobno, pri 11 distributerjih in 2 proizvajalcih. Pri tem je bilo pregledanih 41 modelov otroških sedežev (33 visokih stolov, 6 sedežev, ki se pritrdijo na stol in 2 stola, ki se pritrdita na mizo). Administrativne nepravilnosti glede oznak sledljivosti proizvodov so bile ugotovljene pri 3 modelih opreme, glede navodil pri 14 modelih opreme in nepravilnosti glede garancijskega lista v 5 primerih. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji izdali 10 opozoril ZIN ter 8 opozoril ZP-1 in 1 plačilni nalog.

V bodoče se bo nadzor te skupine proizvodov izvajal predvsem na podlagi prijav oziroma drugih informacij, ki bi kazale na neskladnosti opreme z zahtevami oziroma ob spremembi slovenskih tehničnih standardov, ki določajo zahteve za otroške stole.

5.3.1.3. Nadzor plavajočih pripomočkov

Varnost plavajočih pripomočkov posredno urejajo Zakon o splošni varnosti proizvodov, Zakon o varstvu potrošnikov, Pravilnik o osebni varovalni opremi ter zahteve za varnosti plavajočih pripomočkov, ki so opredeljene v slovenskem nacionalnem standardu, ki je pripravljen na podlagi evropskega standarda in sicer:

- SIST EN 13138-1:2008 Plavajoči pripomočki za učenje plavanja – 1. del: Varnostne in preskusne metode za plavajoče pripomočke, ki se oblečejo; med drugim rokavčki,

- SIST EN 13138-3:2007 Plavajoči pripomočki za učenje plavanja – 3. del: Varnostne in preskusne metode za plavajoče sedeže, ki se oblečejo; Plavajoči sedeži za učenje plavanja,
- SIST EN 15649-1:2010+A2:2014 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej – 1. del: Razvrstitev, materiali, splošne zahteve in preskusne metode,
- SIST EN 15649-2:2010+A2:2013 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej – 2. del: Informacije za potrošnika,
- SIST EN 15649-3:2010+A1:2012 Plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej – 3. del: Dodatne posebne varnostne zahteve in preskusne metode za pripomočke razreda A; napihljive blazine.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvedel 43 inšpekcijskih nadzorov v okviru katerih je bilo pregledanih 96 plavajočih pripomočkov, od tega:

- 5 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja (plavajoči sedeži za učenje plavanja);
- 63 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja ki se oblečejo (med drugim rokavčki);
- 28 plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporabljajo na vodi in v njej (blazine).

Ugotovljenih je bilo 16 neskladnih pripomočkov in sicer:

- 1 plavajoč pripomoček za učenje plavanja (plavajoč sedež za učenje plavanja);
- 11 plavajočih pripomočkov za učenje plavanja ki se oblečejo (rokavčki);
- 4 plavajoči pripomočki za prosti čas, ki se uporablja na vodi in v njej (blazine).

Neskladnosti proizvodov so se nanašale predvsem na opozorila na proizvodu v slovenskem jeziku in sicer 12 proizvodov ni bilo oziroma so bili pomanjkljivo označeni z opozorili v slovenskem jeziku.

Prav tako so bile ugotovljene neskladnosti, ki se nanašajo na ne prisotnost informacij o proizvodu za potrošnika. Za 1 proizvodov je bilo ugotovljeno, da specificirana etiketa potrošniku ni na voljo v slovenskem jeziku. Za 3 proizvode pa je bilo označevanje v slovenskem jeziku pomanjkljivo.

Zaradi ugotovljenih kršitev so bili izvedeni 3 prostovoljni umiki, izdane so bile 3 upravne odločbe, s katerimi se je prepovedala prodaja plavajočih pripomočkov do odprave pomanjkljivosti na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov, 1 upravna odločba, s katero se je prepovedala prodaja plavajočih pripomočkov do odprave pomanjkljivosti na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in 11 opozoril ZIN. Prav tako sta bili izdani 2 odločbi o prekršku, 2 plačilna naloga in 6 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi

5.3.1.4. Nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih

Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 14682:2008: Varnost otroških oblačil – Vrvce in vezalke na otroških oblačilih – Specifikacije. Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih.

Pri 105 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 323 otroških oblačil.

Na podlagi predpisanih kriterijev, ki so podani v standardu SIST EN 14682:2008, se je z merjenjem ugotavljala skladnost dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih v predelu glave in vratu, predelu pasu, predelu pod boki ter na rokavih.

Nesreče, ki se lahko zgodijo zaradi neustreznih vrvic in vezalk na otroških oblačilih so zadušitev, v kolikor so prisotne vrvice in vezalke na območju vratu, poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvice nameščene na oblačilu blizu obraza in druge poškodbe, v kolikor so dolge vrvice ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Ugotovljenih je bilo 53 neskladnosti na otroških oblačilih in sicer:

- pri 17 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu,
- pri 26 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pasu,
- pri 10 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pod boki,

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti. Zaradi ugotovljenih kršitev so bili izvedeni 23 prostovoljni umiki, v 23 primerih so bile neskladnosti odpravljene, izrečeno je bilo 1 opozorilo ZIN ter 18 opozoril ZP-1. Prav tako so bile izdani 3 opomini.

Za 2 otroških oblačil so bile informacije o izvedenih ukrepih in dejanjih priglašene tudi Evropski komisiji preko sistema RAPEX.

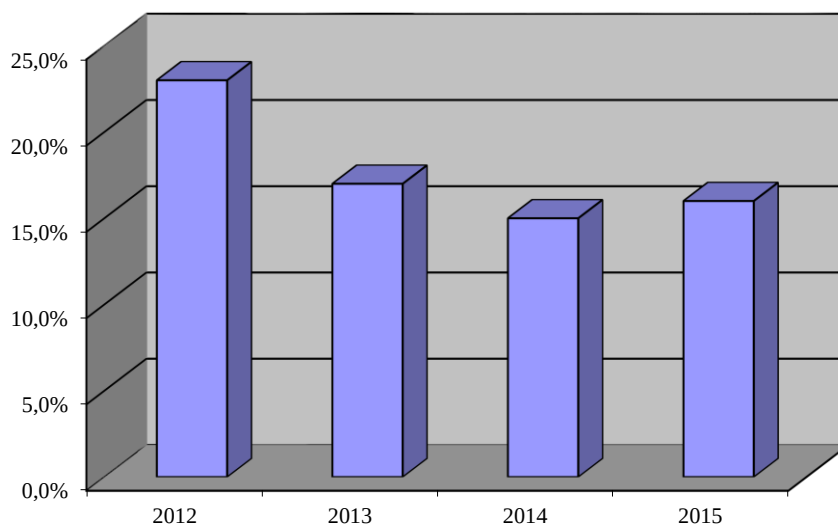

Tabela 10: Število neskladnih oblačil v obdobju od 2012 do 2015

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

5.3.1.5. [Nadzor lestev](#)

Tržni inšpektorat je v letu 2015 na trgu izvajal nadzor skladnosti lestev, kot to predvidevajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov. Nadzor skladnosti lestev je potekal na administrativni ravni s pregledom označevanja lestev in prilaganjem navodil za uporabo in z metodo vzorčenja lestev, kjer je bila skladnost ugotavljana na podlagi določil standarda SIST EN 131 – 2: 2010 + A1: 2012 v izbranem testnem laboratoriju.

Tržni inšpektorat Republike Slovenije je v februarju 2015 opravil nadzor skladnosti stopničastih, prislonskih, raztegljivih, zglobnih, teleskopskih in podstrešnih lestev ter

stopničastih stolov (v nadaljevanju: lestev in stopničastih stolov) na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in proizvajalce lestev in stopničastih stolov na slovenskem trgu.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti lestev in stopničastih stolov sta v času nadzora omogočala Zakon o splošni varnosti proizvodov in na njegovi osnovi sprejeti slovenski standardi za lestve, kakor tudi Zakon o varstvu potrošnikov.

Predmet nadzora skladnosti lestev in stopničastih stolov so bile prislonske lestve (tudi raztegljive), stopničaste lestve, zglobne lestve, teleskopske lestve, podstrešne lestve in stopničasti stoli (višine do največ 1m), ki so namenjene za uporabo potrošnikom in so prosto dostopne v maloprodaji:

Inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti lestev in stopničastih stolov tako pri trgovcih na drobno preverjali označevanje lestev in stopničastih stolov, prilaganje navodil za uporabo, morebitne nameščene oznake skladnosti CE in garancijske liste (če so bili le-ti izdani prostovoljno).

Pri svojem delu so inšpektorji uporabljali vnaprej pripravljene kontrolne liste, ki so bili pripravljeni za vse vrste lestev in stopničaste stole. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih, uvoznikih ali slovenskih proizvajalcih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo za lestve in stopničaste stole.

V nadzoru je bilo pregledano skupno 48 gospodarskih subjektov. Tako so inšpektorji skupno pregledali 54 stopničastih, 28 prislonskih, 2 zglobni, 1 teleskopsko, 10 podstrešnih lestev (skupno 95 lestev vseh vrst) in 13 stopničastih stolov.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označene lestve, med njimi so bile tudi lestve, ki so bile označene z znakom skladnosti CE, za kar pa seveda ni nobene osnove. Prav tako je bilo velikokrat ugotovljeno, da lestvam in stopničastim stolom niso bila priložena navodila za uporabo, ali pa ta niso bila v slovenskem jeziku, večkrat je bilo tudi ugotovljeno, da so navodila nepopolna.

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti lestev in stopničastih stolov izrekli 2 upravni odločbi, 25 opozoril ZIN. Na podlagi določil Zakona o prekrških pa sta bila izdana 2 plačilna naloga, 5 opominov in 18 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat je koordiniran nadzor skladnosti lestev in stopničastih stolov v letu 2015 opravil prvič. Nadzor pa je pokazal, da je na trgu večje število neskladnih lestev in stopničastih stolov, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.1.6. Vzorčenje lestev

Analize in preizkušanje lestev so bile v letu 2015 izvedene za stopničaste (5 modelov) in raztegljive lestve (5 modelov).

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti stopničastih in raztegljivih lestev na podlagi določil Zakona o splošni varnosti proizvodov. Analize za odvzete vzorce stopničastih in raztegljivih lestev je opravil izbrani preizkuševalni laboratorij ZVD Zavod za varstvo pri delu d.o.o., Ljubljana. Po končanih analizah je preizkuševalni laboratorij izdal poročila ter opravil oceno skladnosti lestev.

Skupno je bilo tako poslano na analize 10 strojev, od tega 5 stopničastih in 5 raztegljivih lestev.

Lestve so bile preizkušene glede varnostnih zahtev standarda SIST EN 131-2 : 2010 + A1: 2012 in so se glede na rezultate preizkušanja razvrstile v naslednje razrede:

- Razred 0: 8 lestev: 3 stopničaste lestve in 5 raztegljivih lestev,
- Razred 1: 1 letev: 1 stopničasta letev,
- Razred 2: ni bila uvrščena nobena letev
- Razred 3: 1 letev: 1 stopničasta letev

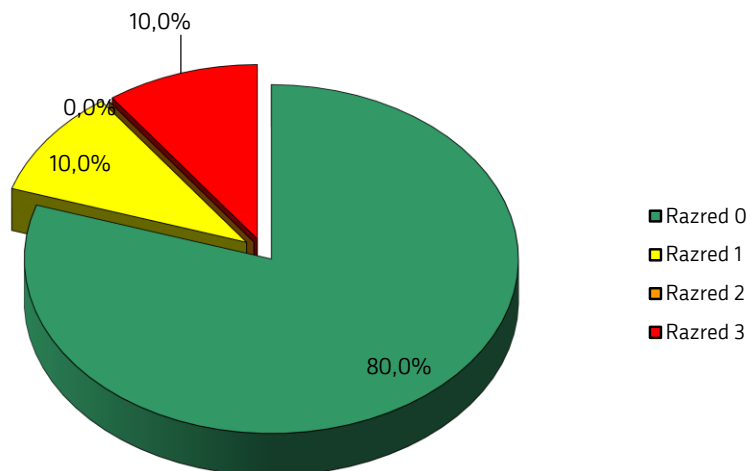

Tabela 11: Rezultati preizkušanja skladnosti lestev

Analize lestev v letu 2015 so pokazale, da so na trgu različne vrste lestev, katerih manjše konstrukcijske pomanjkljivosti lahko pri uporabi ogrožajo varnost in zdravje uporabnikov, do takšnih, katerih uporaba pomeni resno nevarnost za varnost in zdravje uporabnikov.

Vsi postopki so bili vodeni v skladu z določili Zakona o splošni varnosti proizvodov. Slovenski distributerji so prostovoljno umaknili vse neskladne lestve s trga tako, da uporaba ostrejših ukrepov ni bila potrebna. Vsi podatki o vzorčenih lestvah so vneseni tudi v mednarodni sistem ICSMS. Za stopničasto letev, ki je bila ocenjena kot nevaren proizvod pa je bilo podano tudi obvestilo v sistem RAPEX, ki druge članice Evropske unije obvešča o nevarnih proizvodih.

5.3.1.7. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju lestev v letu 2015, izdal skupno 2 upravni odločbi, 27 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 1 odločbo o prekršku z izrekom globe, 6 odločb o prekršku z izrekom opomina in 21 opozoril ZP-1.

V letu 2015 je bil prvič opravljen administrativni nadzor lestev, ki ga bo Tržni inšpektorat v prihodnosti še ponovil..

Opravljen je bil tudi načrtovan nadzor skladnosti stopničastih in raztegljivih lestev na podlagi analiz, katere je izvedel izbran laboratorij. Pridobljeni rezultati so pokazali, da so na našem trgu še vedno tudi neskladne kot nevarne lestve, katerih neskladnosti lahko vplivajo na varnost uporabnikov, saj gre za manjše ali velike konstrukcijske pomanjkljivosti, ki lahko bistveno vplivajo na varnost uporabnikov, zato bo Tržni inšpektorat tovrstni nadzor na izbranimi skupinami lestev še ponovil.

5.3.2. Električna oprema

Tržni inšpektorat RS že leta izvaja nadzor skladnosti električne opreme dane na slovenski trg. Niskonapetostna direktiva, ki predpisuje zahteve glede ustreznosti proizvodov je prenesena v slovenski pravni red v obliki Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Na trg prihajajo vedno novi proizvodi napajani z električno napetostjo med 50 in 1000V~ oziroma 75 in 1500V=. Zagotavljanje urejenosti trga zahteva organiziran nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov, saj je le na ta način možno zagotoviti, da se na slovenskem tržišču pojavi čim manj neskladnih proizvodov oziroma takšnih, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz navedenega pravilnika. Proizvodi, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev, lahko tudi ob pravilni uporabi (predpisani v navodilih s strani proizvajalca) povzroči neposreden dotik delov pod napetostjo oziroma električni udar, zaradi prekomernega segrevanje aparata ali delov aparata, ki normalno niso vroči lahko pride do opeklin, v skrajnem primeru tudi do požara, lahko pa privede tudi do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja. Takšni proizvodi so ljudem in okolju nevarni in jih je zato potrebno na trgu čim hitreje zaznati ter izločiti iz prometa. Inšpektorji tržnega inšpektorata uporabljajo dva načina za doseg cilja, in sicer administrativni nadzor proizvodov na trgu in vzorčenje proizvodov. Odvzem vzorcev in preverjanje skladnosti v laboratoriju da ustrezne rezultate glede tehničnih lastnosti proizvoda ter izpolnjevanja bistvenih zahtev po predpisu. Vsekakor pa je potrebno poudariti, da je bil Tržni inšpektorat odziven tudi na vsako prijavo potrošnikov ali drugih organizacij v zvezi z zaznavo nevarnega proizvoda na trgu. Dodaten poudarek je bil dan tudi preverjanju potencialno nevarnih proizvodov na slovenskem trgu, o katerih je prejel nadzorni organ obvestila iz Evropske unije ali je sam zaznal resno nevarnost. Ker pa je večina električne opreme izdelane tako, da vsebuje tudi elektronske sklope ali podsklope, se je izvajalo administrativne nadzore varnosti električne opreme tudi skupaj z izpolnjevanjem bistvenih zahtev po Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, kar je prispevalo k zmanjšanju obremenitve tako inšpektorjev kot tudi subjektov nadzora.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvajal nadzor slovenskega tržišča na več področjih:

V mesecu januarju in februarju je potekal koordiniran administrativni nadzor inštalacijskih kablov, inštalacijskih stikal in električnih podaljškov, za katere veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve ustreznosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.

V mesecu aprilu in maju je bil izveden nadzor električne opreme z vzorčenjem proizvodov v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme v akreditiranih laboratorijih.

V mesecu juniju in juliju je potekal koordiniran administrativni nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.

V mesecu avgustu in septembru je potekal koordiniran administrativni nadzor toplotnih in drugih električnih črpalk v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.

V mesecu novembru in decembru je bil izveden nadzor svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava), ki se je izvajal administrativno s pregledom označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin in druge dokumentacije.

Preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s carinskim delom Finančne uprave RS glede uvoza potencialno neskladnih proizvodov.

Na podlagi prejetih obvestil držav članic Evropske unije – podanih zaščitnih klavzul in RAPEX obvestil – so se preko celega leta izvajali pregledi spletnih strani ter občasno tudi slovenskih prodajal.

Razen navedenega je Tržni inšpektorat RS prav tako reagiral na vse prejete prijave potrošnikov in pravnih subjektov glede reklamacij ali nevarnosti električne opreme.

V letu 2015 Tržni inšpektorat RS s strani Evropske komisije ni prejel zaščitnih klavzul, Komisiji pa je priglasil dva nevarna proizvoda v sistem RAPEX, za en proizvod pa je priglasil zaščitno klavzulo.

5.3.2.1. Administrativni nadzor inštalacijskih kablov, inštalacijskih stikal in električnih podaljškov

Tržni inšpektorat RS je v mesecu januarju in februarju izvedel koordiniran administrativni nadzor skladnosti inštalacijskih kablov, inštalacijskih stikal in električnih podaljškov v prodaji na drobno, pri distributerjih, pooblaščenih zastopnikih in pri proizvajalcu z namenom, da se ugotovi stanje tovrstnih proizvodov na trgu. Navedeni izdelki, ki za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo od 50 V, morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal tudi nadzor glede izdajanja garancijskih listov (če je bil izdan) ter ustreznost označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in po potrebi EMC), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo (če so bila izdana!) ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri pooblaščenem zastopniku vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, garancijski list (če je bil izdan) ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri trgovcu - v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, vsebino garancijskega lista (če je bil izdan) ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

V okviru nadzora so se inšpektorji osredotočali na: označevanje proizvodov z oznako skladnosti CE ter ustreznost oznake skladnosti CE, zagotavljanje predpisanih podatkov na

proizvodu ali na tablici s podatki, na ustreznost opozoril, na navodila za uporabo ter vsebino garancijskega lista.

Pregledanih je bilo 68 subjektov, od tega 44 zadnjih distributerjev, 10 distributerjev, 13 prvih distributerjev, 2 uvoznika in 1 proizvajalec, pri čemer sta dva zadnja distributerja hkrati tudi prva distributerja. Skupno je bilo pregledanih 150 proizvodov, od tega 55 ventilatorjev raznih tipov, 41 klimatskih naprav, ki so namenjene samo hlajenju ter 54 kombiniranih klimatskih naprav.

Ugotovitve nadzora so bile naslednje: ni oznake skladnosti CE (5 izdelkov), neustrezna oznaka skladnosti CE (4 izdelki), pomanjkljivi drugi podatki (17 izdelkov), ES izjava o skladnosti ni bila na voljo (5 izdelkov), neustrezna ES izjava o skladnosti (17 izdelkov), pomanjkljiva opozorila (7 izdelkov), klimatske naprave brez energijske nalepke (16 izdelkov), klimatske naprave z neustrezno podatkovno kartico (15 izdelkov), klimatske naprave brez podatkovne kartice (19 izdelkov), neustrezna (pomanjkljiva) navodila za uporabo (26 izdelkov), navodila za uporabo samo v tujem jeziku (1 izdelek), neoznačenost z znakom za OEE0 (3 izdelki) in neustrezen znak za OEE0 (6 izdelkov).

Na podlagi zgornjih ugotovitev so bili v upravnem postopku izdani naslednji ukrepi: 35 opozoril ZIN, 1 ureditvena odločba in 1 odločba o prepovedi dostopnosti proizvoda na trgu. Zavezanci so izvedli 3 prostovoljne umike proizvodov, pri 27 proizvodih pa so zavezanci nepravilnosti odpravili že v času pregleda.

V prekrškovnem postopku je bilo izrečenih 30 opozoril ZP-1 ter izdanih 5 plačilnih nalogov, 3 opomini in 1 prekrškovna globa.

Tovrstni kompleksni nadzor za navedene skupine proizvodov je bil izveden prvič. Glede na ugotovitve organ nadzora predvideva ponoviti nadzor v roku treh let.

5.3.2.2. Administrativni nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juniju in juliju izvedel koordiniran administrativni nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti, izdelave ustrezne tehnične dokumentacije ter ustreznost energijskega označevanja. Klimatske naprave in ventilatorji za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo od 50 V, zato morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal nadzor tudi glede izdajanja garancijskih listov ter ustreznost označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Predmet nadzora so bili električni aparati naslednjih skupin: klimatske naprave za hlajenje brez zunanjskega inverterja, klimatske naprave za hlajenje in ogrevanje (kombinirane) brez zunanjskega inverterja, inverterske klimatske naprave, prenosne klimatske naprave za hlajenje in kombinirane in ventilatorji (kopalniški, namizni, stropni, samostojni, ...).

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in po potrebi EMC), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku

LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter ustreznost energijskega označevanja,

- pri pooblaščenem zastopniku vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, garancijski list ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter ustreznost energijskega označevanja,
- pri trgovcu - v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, vsebino garancijskega lista ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter ustreznost energijskega označevanja.

Pregledanih je bilo 68 subjektov, od tega 44 zadnjih distributerjev, 10 distributerjev, 13 prvih distributerjev, 2 uvoznika in 1 proizvajalec, pri čemer sta dva zadnja distributerja hkrati tudi prva distributerja. Skupno je bilo pregledanih 150 proizvodov, od tega 55 ventilatorjev raznih tipov, 41 klimatskih naprav, ki so namenjene samo hlajenju ter 54 kombiniranih klimatskih naprav.

Ugotovitve nadzora so bile naslednje: ni oznake skladnosti CE: 5 izdelkov, neustrezna oznaka skladnosti CE: 4 izdelki, pomanjkljivi drugi podatki: 17 izdelkov, ES izjava o skladnosti ni bila na voljo: 5 izdelkov, neustrezna ES izjava o skladnosti: 17 izdelkov, pomanjkljiva opozorila: 7 izdelkov, klimatske naprave brez energijske nalepke: 16 izdelkov, klimatske naprave z neustrezno podatkovno kartico: 15 izdelkov, klimatske naprave brez podatkovne kartice: 19 izdelkov, neustrezna (pomanjkljiva) navodila za uporabo: 26 izdelkov, navodila za uporabo samo v tujem jeziku: 1 izdelek, neoznačenost z znakom za OEEO: 3 izdelki in neustrezen znak za OEEO: 6 izdelkov.

Na podlagi zgornjih ugotovitev so bili v upravnem postopku izdani naslednji ukrepi: 35 opozoril ZIN, 1 ureditvena odločba in 1 odločba o prepovedi dostopnosti proizvoda na trgu. Zavezanci so izvedli 3 prostovoljne umike proizvodov, pri 27 proizvodih pa so zavezanci nepravilnosti odpravili že v času pregleda. V prekrškovnem postopku so bili izdani naslednji ukrepi: 30 opozoril ZP-1, 5 plačilnih nalogov, 6 opominov in 2 prekrškovni globi.

Glede na ugotovitve se bo nadzor ponovil v obdobju treh let.

5.3.2.3. Administrativni nadzor toplotnih in drugih črpalk

Tržni inšpektorat RS je v mesecu avgustu in septembru izvedel koordiniran administrativni nadzor toplotnih in drugih črpalk v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti, izdelave ustrezne tehnične dokumentacije ter ustreznost energijskega označevanja. Toplotne in druge črpalke za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo od 50 V, zato morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal nadzor tudi glede izdajanja garancijskih listov ter ustreznost označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Predmet nadzora so bile naslednje skupine proizvodov, ki rabijo električno energijo: toplotne črpalke voda/voda, zrak/voda, obtočne črpalke za toplovodne inštalacije, potopne črpalke ter črpalke za akvarije in vrtno ribnike.

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in po potrebi EMC), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, ter ustreznost energijskega označevanja toplotnih črpalk,
- pri pooblaščenem zastopniku vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, garancijski list ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, ter ustreznost energijskega označevanja toplotnih črpalk,
- pri trgovcu - v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, vsebino garancijskega lista ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, ter ustreznost energijskega označevanja toplotnih črpalk.

Pregledanih je bilo 62 pravnih subjektov, od tega 41 zadnjih distributerjev, 7 distributerjev, 11 prvih distributerjev, 1 uvoznik in 2 proizvajalca. Skupno je bilo pregledanih 147 proizvodov.

Ugotovitve nadzora so bile naslednje: brez oznake skladnosti CE: 2 proizvoda, neustrezna oznaka skladnosti CE: 5 proizvodov, pomanjkljivi drugi podatki: 3 proizvodi, ES izjava o skladnosti ni bila na voljo: 3 proizvodi, neustrezna ES izjava o skladnosti: 1 proizvod, neustrezna (pomanjkljiva) navodila za uporabo: 1 proizvod, navodila za uporabo samo v tujem jeziku: 11 proizvodov, navodila za uporabo niso bila priložena: 2 proizvoda, brez znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme: 22 proizvodov.

Na podlagi zgornjih ugotovitev je bilo v upravnem postopku izdanih 17 opozoril ZIN in 2 odločbi o prepovedi prodaje do odprave pomanjkljivosti po Zakonu o varstvu potrošnikov. Zavezanci so izvedli 4 prostovoljne umike proizvodov, pri 10 proizvodih pa so zavezanci odpravili ugotovljene nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

V prekrškovnem postopku je bilo izdanih 15 opozoril ZP-1, 1 plačilni nalog in 3 opomini.

Glede na ugotovitve se bo nadzor ponovil v obdobju treh let.

5.3.2.4. Administrativni nadzor svetlobnih nizov

Tržni inšpektorat RS že veliko let sistematično nadzira svetlobne nize na slovenskem trgu. Pravna podlaga za nadzor je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, na njegovi podlagi izdana Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov.

Tržni inšpektorat RS je novembra in decembra 2015 izvedel nadzor glede izpolnjevanja administrativnih in varnostnih zahtev okrasne razsvetljave (svetlobnih nizov) in sicer

zaradi ugotovljenih nepravilnosti v preteklih letih ter zaradi nizko cenovnih proizvodov. Okrasna razsvetljava mora, prav tako kot druga električna oprema priključena na napetost med 50 in 1000V~, izpolnjevati bistvene tehnične in varnostne zahteve, da se ob pravilni uporabi preprečijo nevarnosti, kot so električni udar, opekline, požar in podobno. Prav tako gre za proizvod, ki je kot nevaren predmet številnih RAPEX notifikacij, katerih proizvajalci, večinoma iz Kitajske, posvečajo premalo pozornosti izpolnjevanju administrativnih in tehničnih zahtev.

Tržni inšpektorji so izvedli administrativni nadzor v prodaji na drobno glede ustreznosti označevanja, prilaganja ustrezne spremne dokumentacije in izpolnjevanje zahtev po Zakonu o varstvu potrošnikov: v prodajalnah na drobno, pri uvoznikih, distributerjih ter na stojnicah.

Nadzor je bil opravljen pri 81 zavezancih (54 prodajalcev, 22 prvih distributerjev, 1 distributer, 2 uvoznika ter 2 prodajalca, ki sta hkrati tudi prva distributerja), skupno je bilo pregledanih 181 tipov tovrstnih proizvodov (156 tipov svetlobnih nizov, 24 tipov svetlobnih cevi in 11 tipov druge okrasne razsvetljave).

Ugotovljene so bile naslednje nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti: 8 proizvodov ni imelo drugih podatkov, 11 proizvodov je imelo pomanjkljive druge podatke, 10 proizvodov ni imelo opozoril, 18 proizvodov je imelo neustrezna opozorila, 9 proizvodov je imelo pomanjkljiva opozorila, 10 proizvodov ni imelo ustrezne ES izjave o skladnosti, 5 proizvodov ni imelo na voljo ES izjave o skladnosti, 13 proizvodov ni imelo priloženih navodil za uporabo, 15 proizvodov je imelo neustrezna navodila za uporabo, 5 proizvodov je imelo navodila za uporabo le v tujem jeziku.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti je bilo s strani gospodarskih subjektov izvedenih 29 prostovoljnih ukrepov (11 ureditev in 18 proizvodov so umaknili s trga). Tržni inšpektorji so v upravnem postopku subjektom izrekli 24 opozoril ZIN, 1 opozorilo ZIN v povezavi s 16. členom Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter odredili 1 prepoved dajanja na trg. V prekrškovnih postopkih pa so izrekli 21 opozoril, 1 opomin ter izdali 3 plačilne naloge.

Svetlobni nizi so proizvodi, ki se množično uporabljajo v gospodinjstvih v prednovoletnem času in ker so posledice zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev lahko povezane z vrsto nevarnosti (električni udar in požar), bo Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v letu 2016.

5.3.2.5. Vzorčenje električne opreme

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določena finančna sredstva za vzorčenje proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem trgu. Dejansko se lahko edino na tak način preverja izpolnjevanje varnostnih zahtev proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem tržišču, zanje pa je proizvajalec izdal listino o skladnosti – ES izjavo o skladnosti. V času izvedbe postopka vzorčenja proizvodov so bili opravljeni nadzori v večjem številu prodajaln po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj iz preteklosti in dodatnih kriterijev odzemanli proizvode ter jih po predhodno sklenjenih pogodbah z ustreznimi akreditiranimi laboratoriji oddali v preverjanje izpolnjevanja bistvenih zahtev glede varnosti.

Tržnim inšpektorjem so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi naslednji kriteriji oziroma informacije o proizvodih:

- ♦ blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila neskladnost,
- ♦ proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,

- proizvodi novih oziroma ne znanih blagovnih znamk,
- proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot bolj rizično,
- podatki iz prijav potrošnikov in mednarodnih sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul.

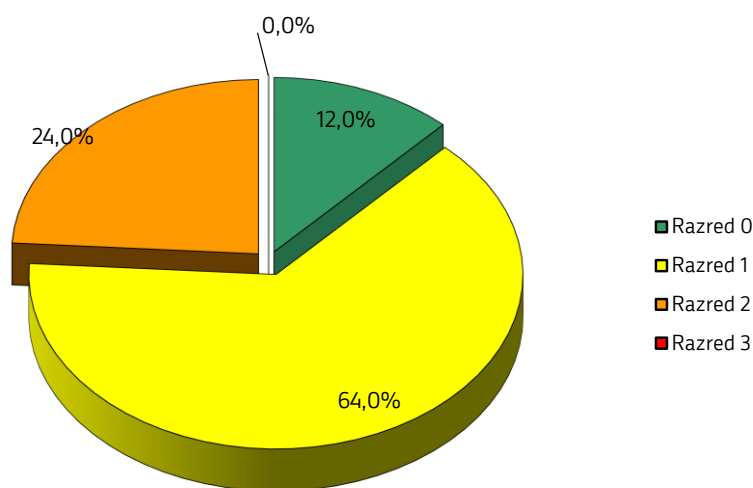
Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 25 vzorcev naslednjih skupin električnih proizvodov:

- mali gospodinjski aparati: 9 vzorcev,
- druga električna oprema: 16 vzorcev.

Preizkušanja je izvedel akreditiran laboratorij SIQ.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, so se glede na rezultate preizkušanja po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, razvrstili v naslednje razrede:

- Razred 0: 3 proizvodi: druga električna oprema,
- Razred 1: 16 proizvodov: 7x gospodinjski aparati in 9x druga električna oprema,
- Razred 2: 6 proizvodov: 1x gospodinjski aparat in 5x druga električna oprema,
- Razred 3: 0 proizvodov.

Slika 12: Rezultati preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov

Glede na ugotovljene neskladnosti je bila v upravnem postopku izdana 1 odločba o prepovedi dajanja proizvoda na trg in 1 odločba o umiku proizvoda s trga. Prostovoljno je bilo umaknjenih s trga 14 proizvodov, 2 proizvoda sta bila prostovoljno odpoklicana s trga, 2 pa sta bila dana prostovoljno na uničenje. V prekrškovnem postopku je bila izrečena ena odločba s plačilom globe, 8 opominov in 3 opozorila.

Podatki o vseh preskušanih proizvodih in njihovi rezultati so bili vneseni v mednarodni sistem za izmenjavo informacij ICSMS.

Glede na navedeno je ugotovljen zelo visok delež neskladnih proizvodov na trgu, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje. Zato se bo tudi v prihodnjem letu izvajal nadzor skladnosti električne opreme z metodo vzorčenja.

5.3.2.6. Zaključek

Tržni inšpektorat RS je na področju varnosti električne opreme v letu 2015 izvedel 4 načrtovane in koordinirane administrativne nadzore ter vzorčenje električne opreme. Izvedeni nadzori so bili uspešni in koristni v smislu ureditve trga ter seznanjanja z zahtevami predpisov, ki veljajo za dajanje električne opreme na trg, omogočanje dostopnosti na trgu ali dajanje v uporabo.

V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacij, so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacij izvedli tudi administrativni nadzor pri zavezancih, ki so bili predmet postopka. Cilj inšpektorjev Tržnega inšpektorata RS je in bo tudi v bodoče, da so na trgu le varni in skladni proizvodi.

5.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so določene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, ki je bil izdan na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in povzema direktivo 2004/108/ES.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvedel administrativne nadzore po določilih Pravilnika o elektromagnetni združljivosti v sklopu izvedbe administrativnih nadzorov varnosti električne opreme, in sicer z nadzorom inštalacijskih kablov (za uporabo pri izvedbi inštalacij v zgradbah), inštalacijskih stikal (podometna, nadometna), električnih podaljškov (navadni z eno ali več vtičnicami z ali brez zaščite pred udarom strele, na kolutih), klimatskih naprav in ventilatorjev, toplotnih črpalk voda/voda, zrak/voda, obtočnih črpalk za toplovodne inštalacije, potopnih črpalk, črpalk za akvarije in vrtno ribnike ter z nadzorom svetlobnih nizov. Rezultati administrativnega nadzora so objavljeni skupaj s področjem varnosti električne opreme v poglavju 5.3.2.. Skupno je bilo tudi upravno in prekrškovno ukrepanje.

5.3.3.1. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvedel redni nadzor glede izpolnjevanja bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 7 proizvodov električne in elektronske opreme iz sicer:

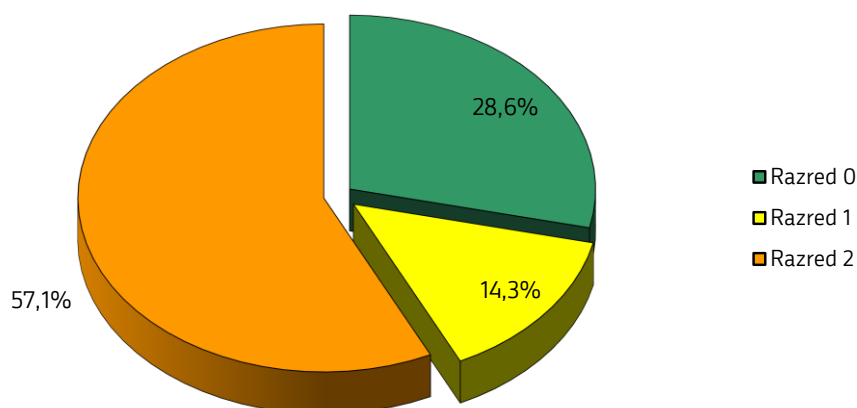
- ♦ LED reflektorji: 3 vzorci,
- ♦ kotni brusilnik: 2 vzorca,
- ♦ ojačevalec signala: 1 vzorec,
- ♦ brezžični mikrofoni: 1 vzorec.

Na vzorcih so bili opravljeni delni preizkusi po zahtevah harmoniziranih standardov v akreditiranem laboratoriju.

Preizkušanja odvzetih glede bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti vzorcev v letu 2015 so dala naslednje rezultate:

- ♦ Razred 0: 2 proizvoda: LED reflektor in kotni brusilnik
- ♦ Razred 1: 1 proizvod: ojačevalec signala
- ♦ Razred 2: 4 proizvodi: LED reflektorja, kotni brusilnik, brezžični mikrofoni.

Razred 2 (tehnično neskladen proizvod) predstavlja tisti preizkušanec, katerega izmerjene vrednosti (rezultati meritev) presegajo v standardih predpisane mejne vrednosti, povečane za 100 % merilne negotovosti opreme in metode uporabljene pri meritvah elektromagnetnih pojavov.

Slika 13: Rezultati preizkušanja skladnosti glede elektromagnetne združljivosti

V letu 2015 so bili na področju elektromagnetne združljivosti oziroma ugotovitev pri vzorčenju po ZP-1 izdana 2 opomina, upravno pa inšpektorji niso ukrepali, saj so zavezanci po prejemu obvestila o rezultatih preskušanj prostovoljno umaknili 4 proizvode s slovenskega trga, pri enem pa so pomanjkljivosti prostovoljno odpravili.

V primerjavi z letom 2014 (43 % tehnično neskladnih proizvodov), ko je bilo na tem področju vzorčenih in danih na preizkušanje enako število proizvodov, je ugotovljeno v letu 2015 slabše stanje (57 % tehnično neskladnih proizvodov), seveda pa je na podlagi tako majhnega števila odvzetih vzorcev težko govoriti o dejanskem stanju električne in elektronske opreme na slovenskem trgu. Kljub ugotovljenemu stanju bi bilo dobro z vzorčenjem nadaljevati tudi v bodoče, predlaga se celo povečanje števila odvzetih vzorcev, saj lahko edino s preizkušanjem ugotavljamo tehnično skladnost proizvodov z bistvenimi zahtevami s predpisi.

5.3.3.2. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju elektromagnetne združljivosti v letu 2015 izvedel 4 načrtovane in koordinirane administrativne nadzore v sklopu električne varnosti ter vzorčenje električne in elektronske opreme. Izvedeni nadzori so bili uspešni in koristni v smislu ureditve trga ter seznanjanja z zahtevami predpisov, ki veljajo za dajanje električne opreme na trg, omogočanje dostopnosti na trgu ali dajanja v uporabo.

V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacij, so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacij izvedli tudi administrativni nadzor pri zavezancih, ki so bili predmet postopka. Cilj inšpektorjev Tržnega inšpektorata RS je in bo tudi v bodoče, da so na trgu le varni in skladni proizvodi.

5.3.4. **Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema**

Zahteve za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalska opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red R&TTE direktivo 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Pravilnik je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v marcu in aprilu 2015 izvedel redni administrativni nadzor radijsko vodenih letalnih naprav in sistemov za radijski prenos podatkov, ki se uporabljajo skupaj z njimi. Opravljen je bil nadzor izpolnjevanja bistvenih zahtev za radijsko opremo, ustreznosti označevanja proizvodov in ustreznost priloženih listin.

Predmet nadzora je bila radijska oprema, ki se uporablja skupaj z letalnimi napravami, zlasti naprave za radijsko krmiljenje in oprema za prenos podatkov z letalne naprave do uporabnika.

Nadzor je bil opravljen na podlagi naslednjih pravnih podlag:

- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
- Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi,
- Zakon o varstvu okolja,
- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje.

Administrativni nadzor je zajemal:

- oznake na proizvodih, embalaži in v priloženi dokumentaciji
- ES izjavo o skladnosti
- navodila za uporabo
- garancijski list, servis.

Opravljenih je bilo 31 inšpekcijskih nadzorov, v katerih je bilo pregledanih 36 proizvodov. V nadzoru smo želeli zajeti zlasti profesionalno opremo, ki uporablja različne frekvenčne pasove in pasovne širine. Kljub temu, da je na spletu kar nekaj ponudnikov tovrstne opreme v Sloveniji, se je pri nadzoru izkazalo, da tovrstne opreme višjega cenovnega ranga dejansko ni na zalogi in se po naročilu sproti dobavlja iz tujine. Poleg profesionalne opreme se je opravil nadzor tudi nad ljubiteljsko letalno opremo ki se trži tudi v prodajalnah za široko potrošnjo.

Najpogostejše ugotovljene pomanjkljivosti so bile: manjkajoča ali pomanjkljiva izjava o skladnosti, neustrezen garancijski list in neustrezna navodila za uporabo. Vse ugotovljene nepravilnosti so bile pred ustavitvijo postopka odpravljene, opravljen je bil tudi en prostovoljni umik proizvoda.

Izrečena sta bila 2 opomina in 3 opozorila ZP-1. izdanih je bilo tudi 18 opozoril ZIN na zapisnik ter 4 opozorila ZP-1 na zapisnik.

5.3.5. Stroji

Tržni inšpektorat je v letu 2015 na trgu izvajal nadzor skladnosti strojev, kot to predvidevajo določila Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti, ter na njegovi osnovi sprejet Pravilnik o varnosti strojev. Nadzor skladnosti strojev je potekal na administrativni ravni s pregledom označevanja strojev in prilaganjem predpisanih listin in z metodo vzorčenja strojev, kjer je bila skladnost ugotavljana na podlagi določil harmoniziranih standardov v testnem laboratoriju.

V letu 2015 je tako Tržni inšpektorat opravil nadzore skladnosti na administrativnem področju za zamenljivo opremo za kmetijska in gozdarska opravila, kotlov za gretje vode z nazivno močjo do 500 kW oskrbovanih z avtomatskim polnjenjem lesne biomase - peletov. Z metodo pa je bila skladnost strojev ugotavljana za prenosne motorne verižne žage, kotne brusilnike, povratne sabljaste in vbodne žage in vrtno motorne kosilnice.

5.3.5.1. Zamenljiva oprema za kmetijska in gozdarska opravila

Tržni inšpektorat Republike Slovenije je v aprilu in maju 2015 opravil nadzor skladnosti zamenljive opreme za kmetijska in gozdarska opravila (v nadaljevanju: zamenljiva oprema) na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano, zajemal pa je prodajalce,

distributerje, uvoznike in pooblaščen zastopnike zamenljive opreme za kmetijska in gozdarska opravila.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti zamenljive opreme so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev in seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev, ter Zakon o varstvu potrošnikov, ter na njegovi osnovi sprejeti pravilnik o blagu za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje.

Predmet nadzora je bila vsa zamenljiva oprema, ki se je v času nadzora tržila na slovenskem trgu. Po definiciji je zamenljiva oprema zasnovana in izdelana za sestavljanje s strojem po tem, ko se osnovni stroj da v obratovanje. Med tovrstno zamenljivo opremo štejemo razne pluge, brane, trosilnike, mulčerja, sejalnike, gozdarske vitle, nakladalce hlodovine, cepilnike drv, razne žage za razrez hlodovine in drv gnanih s traktorskim pogonom, kardanske osi in podobno zamenljivo opremo.

Inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti zamenljive opreme tako pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti na podlagi pravilnika o varnosti strojev, napisne ploščice in druge oznake, prisotnost oznake skladnosti CE in garancijske liste za zamenljivo opremo za setev, nego in zaščito rastlin, žetev in spravilo pridelkov (obvezna garancija) in za zamenljivo opremo za gozdarska opravila (če so bili le-ti izdani prostovoljno).

Pri svojem delu so inšpektorji uporabljali v naprej pripravljene kontrolne liste. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo pregledano skupno 53 gospodarskih subjektov. Tako so inšpektorji skupno pregledali 112 različnih tipov zamenljive opreme.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označeno zamenljivo opremo, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v 16. členu Zakona o varstvu potrošnikov).

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti zamenljive opreme izrekli 34 opozoril ZIN. Na podlagi določil ZP-1 pa je bila izdana 1 odločba o prekršku z izrekom globe, 3 odločbe o prekršku z izrekom opomina in 20 opozoril ZP-1.

Nadzor zamenljive opreme je pokazal, da je na trgu še vedno večje število neskladne zamenljive opreme, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.2. Vprašalnik za kotle za gretje vode z nazivno močjo do 500kW oskrbovanih z avtomatskim polnjenjem lesne biomase – peletov

V juniju 2015 je Tržni inšpektorat RS proizvajalce, pooblaščen zastopnike in prve distributerje preko posebnega vprašalnika za ugotavljanje skladnosti kotlov za gretje vode z nazivno močjo do 500kW, ki so oskrbovani z avtomatskim polnjenjem lesne biomase povprašal po predvidenih oznakah teh kotlov in priloženih spremnih listinah (ES Izjavah o skladnosti, navodila za uporabo). Vprašalniki so bili posredovani 30 gospodarskim

subjektom, odgovorilo pa je le 16 gospodarskih subjektov, ki so kot dokazilo posredovali tudi delno ali celotno spremno dokumentacijo.

Tovrstno spraševanje gospodarskih subjektov je pomembno predvsem zato, ker tako že pred izvedbo rednih inšpekcijskih pregledov Tržni inšpektorat RS prihodnje zavezanca obvešča o svoji nameri za izvedbo nadzora in se gospodarski subjekti na tovrstne preglede ustrezneje pripravijo, hkrati pa lahko sami preverijo ali posedujejo potrebno dokumentacijo oziroma ali so predmetni kotli za gretje vode ustrezno označeni.

5.3.5.3. Kotli za gretje vode z nazivno močjo do 500kW oskrbovani z avtomatskim polnjenjem lesne biomase - peletov

Tržni inšpektorat je v oktobru in novembru 2015 opravil nadzor skladnosti kotlov za gretje vode z nazivno močjo do 500kW oskrbovanih z avtomatskim polnjenjem lesne biomase – pelet (v nadaljevanju kotli za gretje vode) na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in pooblaščenega zastopnika predmetnih kotlov za gretje vode.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti zamenljive opreme so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti in seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, ter Zakon o varstvu potrošnikov.

Predmet nadzora so bili vsi kotli za gretje vode, ki so se v času nadzora tržili na slovenskem trgu. Kotli za gretje vode so kotli, ki so namenjeni za ogrevanje prostorov s pomočjo centralne kurjave, prenosnik toplote pa je voda in imajo prigraden peletni gorilnik in dozirni sistem za dovod peletov.

Inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti kotlov za gretje vode tako pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti na podlagi Pravilnika o varnosti strojev, napisne ploščice in oznake skladnosti CE, ter garancijske liste za kotle za gretje vode (če so bili le-ti izdani prostovoljno).

Pri svojem delu so inšpektorji uporabljali v naprej pripravljene kontrolne liste. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo pregledano skupno 33 gospodarskih subjektov. Tako so inšpektorji skupno pregledali 44 različnih tipov kotlov za gretje vode.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označene kotle za gretje, prav tako ne prilagajo potrošnikom spremno dokumentacijo, ali pa je ta nepopolna (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v 16. členu Zakona o varstvu potrošnikov).

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti kotlov za gretje vode izrekli 1 upravno odločbo, 21 opozoril ZIN. Na podlagi določil ZP-1 pa je bil izdan 1 plačilni nalog, 1 odločba o prekršku z izrekom opomina in 9 opozoril ZP-1.

Nadzor kotlov za gretje vode je pokazal, da je na trgu še vedno večje število neskladnih kotlov za gretje vode, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem

zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.4. Vzorčenje strojev

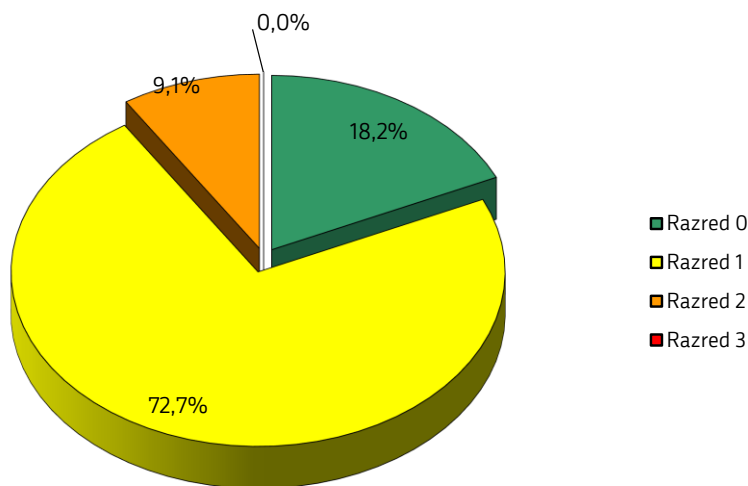
Analize in preizkušanje strojev so bile v letu 2015 izvedene za štiri skupine strojev: prenosne motorne verižne žage, kotne brusilnike, povratne sabljaste in vbodne žage in vrtno motorne kosilnice.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za prenosne motorne verižne žage, kotne brusilnike, povratne sabljaste in vbodne žage in vrtno motorne kosilnice. je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane. Po končanih analizah je preizkuševalni laboratorij izdal poročila ter opravil oceno skladnosti strojev.

Skupno je bilo tako poslano na analize 11 strojev, od tega 6 prenosnih motornih verižnih žag, 1 kotni brusilnik, 2 povratni sabljasti in vbodni žagi (po 1 vzorec glede na obliko izvedbe) in 2 vrtni motorni kosilnici.

Preizkušanja odvzetih vzorcev v letu 2015 so dala naslednje rezultate glede na izdelane ocene tveganja in glede na zahteve Pravilnika o varnosti strojev:

- Razred 0: 2 stroja: 2 motorni verižni žagi,
- Razred 1: 8 strojev: 3 motorne verižne žage, 2 vrtni motorni kosilnici, 2 povratni žagi in 1 kotni brusilnik,
- Razred 2: 1 stroj: 1 motorna verižna žaga,
- Razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 14: Rezultati preizkušanja skladnosti strojev

Analize strojev v letu 2015 so pokazale, da je še vedno relativno veliko strojev na trgu, ki so administrativno neskladni, kar pomeni, da njihova neskladnost lahko vpliva na varnost uporabnika, se pa na trgu nahajajo tudi proizvodi, ki so nevarni v takšni meri, da njihova neskladnost ogroža zdravje uporabnikov in jih je potrebno glede na takšne ugotovitve analiz umakniti s trga.

Vsi postopki so bili vodeni v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da so v primerih neskladnosti inšpektorji na podlagi Uredbe (ES) 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta obveščali tudi proizvajalce strojev, ki so se primerno odzvali ter sodelovali pri

odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti. Slovenski distributerji so prostovoljno umaknili vse neskladne stroje s trga tako, da uporaba ostrejših ukrepov ni bila potrebna. Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v mednarodni sistem ICSMS.

5.3.5.5. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev v letu 2015, izdal skupno izdal 3 upravne odločbe, 68 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 1 odločbo o prekršku z izrekom globe, 4 odločbe o prekršku z izrekom opomina in 31 opozoril ZP-1.

V letu 2015 je Tržni inšpektorat RS na področju strojev opravil 2 načrtovana nadzora strojev.

Opravljen je bil tudi načrtovan nadzor skladnosti strojev na podlagi analiz, katere je izvedel akreditiran laboratorij za področje strojev. Pridobljeni rezultati so pokazali, da so na našem trgu še vedno tudi neskladni proizvodi, katerih neskladnosti lahko vplivajo na varnost uporabnikov, saj gre za konstrukcijske pomanjkljivosti, število manjših neskladnosti strojev pa se zmanjšuje, zato je potreben stalen nadzor na tem področju tudi v prihodnje.

Nadzore strojev opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor na trgu. Pred vsakim nadzorom se organizira tudi izpopolnjevanje, ki ga vodi nosilec področja strojev na sedežu inšpektorata in ki je hkrati tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni stroji, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

5.3.6. [Osebna varovalna oprema](#)

Tržni inšpektorat RS je skladno z načrtom dela v letu 2015 izvajal inšpekcijski nadzor preverjanja skladnosti osebne varovalne opreme z veljavno tehnično zakonodajo. Z inšpekcijskimi nadzori se je pričelo najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in v primeru neskladnosti nadaljevalo pri prvem distributerju oziroma dobavitelju v Sloveniji, po sistemu administrativne oblike preverjanja skladnosti in dodatno z metodo naključno odvzetih proizvodov za potrebe tehničnih preizkusov. Predmet nadzora so bili proizvodi osebne varovalne opreme namenjenim potrošnikom za zaščito pri športnih aktivnostih, pri domačih opravilih ter pri poklicnih dejavnostih.

Pravna podlaga izvajanja inšpekcijskih nadzorov je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg, tehnične zahteve za proizvode, postopke ugotavljanja skladnosti ter njihove dostopnosti na trgu Republike Slovenije. Pogoje, pod katerimi se lahko daje osebna varovalna oprema v promet in uporabo, določa Pravilnik o osebni varovalni opremi (v nadaljevanju: Pravilnik), s katerim je v pravni red Republike Slovenije, vključno z njenimi spremembami prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi. Proizvodi osebne varovalne opreme morajo, skladno z določili Pravilnika, pred dajanjem na trg, izpolnjevati predpisane zahteve skladnosti kot je usklajenost z ustreznimi osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, z zagotovljeno tehnično dokumentacijo, oznako CE, identifikacijskimi oznakami na proizvodu in na embalaži ter z navodilom za uporabo v slovenskem jeziku

5.3.6.1. [Osebna varovalna oprema za zaščito pred padci z višine](#)

Načrtovano administrativno obliko inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme so tržni inšpektorji v mesecu marcu in aprilu izvajali pri osebni varovalni opremi za zaščito pred padci z višine, III certifikacijske kategorije.

Tržni inšpektorji so izvajali nadzor po določenih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi in nadzirali osebno varovalno opremo izdelano po standardih: SIST EN 355:2002 Osebna varovalna oprema za zaščito pred padci z višine – Blažilniki padca, SIST EN 966:2012 +A1:2012 Čelade za športne aktivnosti v zraku, SIST EN 12270:2013 Gorniška oprema – Zatiči – Varnostne zahteve in preskusne metode, SIST EN 12277:2007 Gorniška oprema – Pasovi – Varnostne zahteve in preskusne metode, SIST EN 12492:2012 Alpinistična oprema – Alpinistične čelade – Varnostne zahteve in preskusne metode, s kontrolo pri zadnjem distributerju v prodajni verigi, to je v prodajalnah na drobno, specializiranih prodajalnah in v nadaljevanju pri proizvajalcih in uvoznikih v Sloveniji.

Pri nadzoru so inšpektorji preverjali: oznako CE, številko standarda, modela, velikosti, piktogram, identifikacijo proizvajalca, tip, navodilo za uporabo (vsebina iz točke 1.4. Pravilnika Priloge II v povezavi s podatki iz standarda). Pri prvem distributerju se je poleg oznak in navodila še dodatno preverilo tudi ES izjavo o skladnosti in po potrebi ES certifikat o pregledu tipa.

Opravljenih je bilo 20 inšpekcijskih nadzorov in nadzorovanih 31 tipov osebne varovalne opreme, od tega: alpinistične čelade (12), čelade za športne aktivnosti v zraku (2), zatiči (4), blažilniki padca (3), varnostni pas (10). Poreklo kontrolirane osebne varovalne opreme je bilo: Alpinistične čelade: ZDA, Španija, Francija, Italija, Nemčija, Kitajska in Češka; Čelade za športne aktivnosti v zraku: Italija in Kitajska; Zatiči: Kitajska, ZDA in Italija; Blažilniki padca: Indija, Slovaška; Varnostni pas: Kitajska, Češka, Avstrija, Francija, Filipini in Češka; Iz ugotovitev nadzora izhaja 30 % administrativna neskladnost zaradi odsotnosti oziroma nepopolnega navodila za uporabo v slovenskem jeziku, zato sta bila do odprave nepravilnosti, pri zadnjem distributerju izvedena 2 prostovoljna umika neskladnega proizvoda iz prometa, so pa bile v inšpekcijskem postopku ugotovljene neskladnosti s strani prvega distributerja odpravljene. Na podlagi ugotovljenih neskladnosti, to je kršitev določil 7. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, v povezavi s 7. členom Pravilnika, je bilo izdanih 8 opozoril ZIN, 4 opozorila ZP-1 in 4 opomini.

5.3.6.2. Osebna varovalna oprema za zaščito rok, nog in sluha

Tržni inšpektorji so v mesecu v maju in juniju na podlagi letnega načrta izvedli administrativno obliko inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za varovalne rokavice, varovalno, zaščitno in delovno obutev ter ušesne čepe in sicer najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in v nadaljevanju pri proizvajalcu, uvozniku in distributerju v Slovenijo, s kontrolo izpolnjevanja zahtev skladnosti določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Ob nadzoru so tržni inšpektorji preverjali izpolnjevanje zahtev skladnosti osebne varovalne opreme izdelane po standardih: SIST EN 388 :2003 Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi (v povezavi z SIST EN 420:2003 + A1:2010 Varovalne rokavice – Splošne zahteve in preskusne metode, opreme za zaščito nog), SIST EN ISO 20345:2012 Osebna varovalna oprema Zaščitna obutev (ISO 20345:2011), SIST EN ISO 20346:2014 Osebna varovalna oprema Zaščitna obutev (ISO 20346:2014) in SIST EN ISO 20346:2004 Osebna varovalna oprema Zaščitna obutev (ISO 20346:2004) z dopolnilom SIST EN ISO 20346/A1:2007 Osebna varovalna oprema – Varovalna obutev ISO 20346/A1:2007 in dodatno s popravkom SIST EN ISO 20346/AC:2007 Osebna varovalna oprema – Varovalna obutev ISO 20346/AC:2007 ter SIST EN ISO 20347:2012 Osebna varovalna oprema Zaščitna obutev (ISO 20347:2012) in oprema za zaščito sluha po EN

352-2: 2003 Varovala sluha –Splošne zahteve – 2 del: Ušesni čepi. Pri nadzoru so preverjali ali so na proizvodu zagotovljene predpisane oznake, kot je oznaka CE, številka standarda, modela, velikosti, identifikacijska oznaka proizvajalca, tip proizvoda oziroma podatke na embalaži in navodilo za uporabo v slovenskem jeziku, s podatki iz točke 1.4. Pravilnika Priloge II, v povezavi s standardom. V nadaljevanju nadzora se je pri prvem distributerju poleg oznak in navodila za uporabo dodatno preverilo tudi ES izjavo o skladnosti in ES certifikat o pregledu tipa.

V navedenem obdobju so inšpektorji opravili 90 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 224 tipov osebne varovalne opreme in ugotovljenih največ neskladnosti pri zagotovitvi navodila za uporabo pri varovalnih rokavicah (68), zaščitni, varovalni ali delovni obutvi (45), ušesnih čepih (31) in drugih naključno pregledanih proizvodov (varovalna čelada, obrazna maska, respirator, očala (7) (prodaja opreme v kompletih)). Iz ugotovitev nadzora izhaja 66 % administrativna neskladnost to je odsotnosti oziroma nepopolnosti navodila za uporabo v slovenskem jeziku. Zaradi ugotovljenih neskladnosti pri ušesnih čepih, so bili do odprave nepravilnosti, pri zadnjem distributerju izvedeni 4 prostovoljni umiki proizvodov iz prometa. Na podlagi ugotovljenih kršitev 7. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s 7. členom Pravilnika je bilo izdanih: 3 upravne odločbe po Zakonu o varstvu potrošnikov, 42 opozoril ZIN, 20 opozoril ZP-1, 11 opominov in 1 prekrškovna odločba.

5.3.6.3. Osebna varovalna oprema za varovanje oči in glave pri zimskih športih

Tržni inšpektorat RS je na podlagi letnega načrta dela v mesecu novembru in decembru izvedel administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti osebne varovalne opreme oči in glave pri zimskih športih, kot so: smučarska očala, oprema za zaščito oči za uporabnike motornih snežnih sani in čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu. Izvajanje nadzora so tržni inšpektorji pričeli najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku in distributerju v Slovenijo, s kontrolo izpolnjevanja zahtev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi, po standardih: SIST EN 174:2001 Osebno varovanje oči – Smučarska očala, SIST EN 13178:2000 Osebno varovanje oči – Oprema za zaščito oči za uporabnike motornih snežnih sani in SIST EN 1077:2007 Čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu. Tržni inšpektorji so v postopku inšpekcijskega nadzora preverjali ali so za kontrolirani proizvod, na proizvodu ali na etiketi, vidno in čitljivo, trajno zagotovljene predpisane oznake: CE, številka standarda, blagovna znamka oziroma identifikacije proizvajalca, tip, velikost, piktogram in navodilo za uporabo in na podlagi ugotovitev neskladnosti osebne varovalne opreme pri zadnjem distributerju v dobavni verigi s pregledom nadaljevali pri prvem distributerju oziroma proizvajalcu osebne varovalne opreme v Sloveniji, kjer so poleg označevanja in navodil za uporabo, preverjali tudi vsebino ES izjave o skladnosti in glede na ugotovitve tudi ES certifikat o pregledu tipa.

Tržni inšpektorji so opravili 56 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 115 proizvodov za zaščito glave in oči pri zimskih športih, kjer je bilo ugotovljena 20 % administrativna neskladnost pri zagotavljanju listin za potrošnika v slovenskem jeziku. Zaradi neustrezne označitve 1 tipa čelade je distributer v postopku izvedel prostovoljni umik proizvoda iz prodaje. Zaradi ugotovljenih neskladnosti in s tem kršitev določil 7. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s 7. členom pravilnika so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in izrekli: 2 upravni odločbi, 21 opozoril ZIN in 23 opozoril ZP-1.

5.3.6.4. Preskušanje osebne varovalne opreme za zaščito rok

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvajal inšpekcijski nadzor izpolnjevanja skladnosti osebne varovalne opreme, z metodo preizkušanj za varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, za katere mora gospodarski subjekt v dobavni verigi pred dajanjem na trg izpolniti zahteve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika.

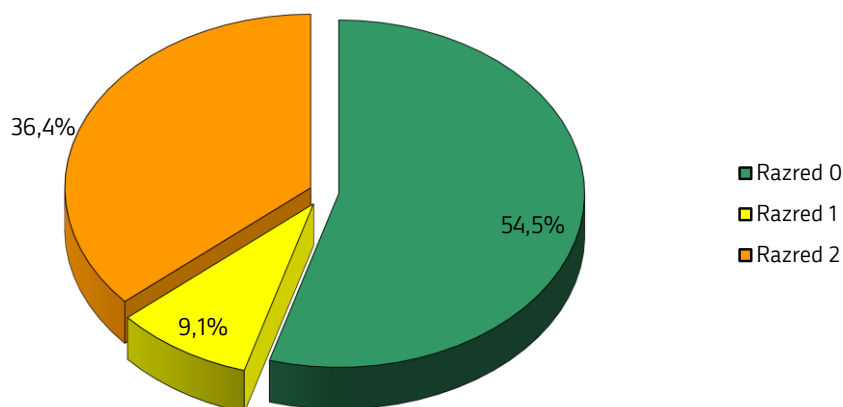
Za potrebe preizkušanj je bilo pri različnih zadnjih distributerjih v dobavni verigi, odvzetih skupaj 11 vzorcev od tega po 11 parov/primerov istega tipa barve in velikosti rokavic izdelanih po standardu SIST EN 388:2003 - Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi.

Ob inšpekcijskem nadzoru se je pri naključno izbranih proizvodih preverilo identifikacijske oznake na proizvodu, embalaži oziroma na priponki, vsebino informacij v navodilu za uporabo, poreklo, prodajno ceno, vizualnost proizvoda. Odvzeti vzorci so bili skupaj z listinami oddani v preizkušanje akreditiranemu laboratoriju in priglašenemu organu ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d., Ljubljana, usposobljenemu za preverjanje izpolnjevanja skladnosti varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi z zahtevami Pravilnika.

Laboratorij je preizkuse izvajal po standardih: Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi vplivi SIST EN 388:2003: preizkus metod odpornosti: točka 6.1, odpornost na rezanje: točka 6.2, trgalni preizkus: točka 6.3, odpornost na preluknjanje: točka 6.4, označevanje: točka 7, navodilo: točka 8; v povezavi z SIST EN 420:2003+A1:2010: velikosti in meritve rokavic: točka 5.1.2, udobnost in učinkovitost: točka 5, propustnost in absorpcija vodnih hlapov: točka 5.3, označevanje: točka 7.2, označevanje embalaže: točka 7.2.2, informacija proizvajalca: točka 7.3 in vrednost ph: točka 4.3.2.

Skupno je bilo opravljenih 9 inšpekcijskih pregledov in odvzetih 11 vzorcev varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi. Preizkušanja odvzetih vzorcev v letu 2015 so dala naslednje rezultate:

- Razred 0: 6 varovalnih rokavic,
- Razred 1: 1 varovalne rokavice,
- Razred 2: 4 varovalne rokavice.

Slika 15: Rezultat preskušanja skladnosti varovalnih rokavic

Največ neskladnosti predstavlja oznaka R=2 tehnična neskladnost, po SIST EN 388, s točko 6.3.: oznaka stopnje odpornost na trganje je manjša od označene na rokavici; neskladnost z SIST EN 388 in SIST EN 420 - točka 7.2.1.1., saj na rokavici manjka ime,

blagovna znamka ali drug način označena identifikacija proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika; neskladnost s točko 7.2.1.1. EN 420 saj je bila rokavica označena z referenco EN 360 in ne na EN 388; neskladnost s točko 6.1. saj je bila oznaka stopnje odpornosti na abrazijo višja, kot je dosežena s preizkusom. Pri preizkušanju je bila ugotovljena 36 % tehnična neskladnost pregledanih tipov varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi. Izvedeni so bili trije (3) prostovoljni umiki neskladnih proizvodov iz prodaje in en (1) odpoklic.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti je bilo izdano 1 opozorilo ZP-1 in 4 opomini.

Tržni inšpektorji so za posamezne neskladne rokavice izdelali ocene tveganj z ugotovljenimi nizkimi tveganji ter izvedli vnose podatkov v aplikacijo mednarodne izmenjave informacij nadzornih organov Evropske unije, ICSMS (Information and Communication System on Market Surveillance).

Objava podatka o neskladnosti nevarnih varovalnih rokavic je objavljena tudi na spletni strani Tržnega inšpektorata RS.

5.3.6.5. Nadzor prisotnosti osebne varovalne opreme po obvestilu evropske komisije

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 na podlagi prejetih obvestil po sklepih Komisije izvedel inšpekcijski nadzor kontrole prisotnosti neskladnih proizvodov po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika, opravil kontrolo prisotnosti proizvodov: (1) varnostni pasovi za gasilce, tipa FHA, FHB in FSMS, Sklep komisije C(2014) 7757 – končni z dne 28. 10.2014, (2) gasilske obleke za zaščito pred vročino Sklep komisije C(2014)7977 z dne 29. 10. 2014 in (3) ščitniki za glavo »Ribcap«, Sklep komisije C(2014) 10114 – končni z dne 5. 1. 2015. Pri nadzoru so preverjali ali so na trgu posamezni neskladni proizvodi in opravili so 23 inšpekcijskih nadzorov posameznih tipov osebne varovalne opreme, varnostnih pasov za gasilce, gasilskih oblek za zaščito pred vročino in ščitnikov glave »Ribcap«, kjer pa prisotnosti proizvodov iz opisanih sklepov komisij, ni bilo ugotovljenih.

5.3.6.6. Zaključek

Leta 2015 opravljene inšpekcijske nadzore so izvajali tržni inšpektorji, ki so še dodatno, usposobljeni za izvajanje nadzora. Pravilnik prenaša v pravni red Slovenije zahteve za dajanje osebne varovalne opreme v promet in uporabo. Inšpektorji preverjajo, ali je gospodarski subjekt, glede na svojo vlogo v dobavni verigi, izdelal in zagotovil predpisane postopke ugotavljanja skladnosti, določene v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Pravilniku, v povezavi z vsebino posameznega standarda (označevanje, navodilo, embalaža), ES izjavo o skladnosti in ES certifikatom o skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je na področju načrtovane administrativne oblike inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme, s postopki vzorčenj, prejetih prijav leta 2015 skupno izvedel 189 inšpekcijskih pregledov in preveril 376 pregledov tipov varovalne opreme in ugotovil 49 % administrativnih neskladnosti. Akreditiranemu laboratoriju ZVD d.d. Ljubljana, je oddal v preizkus 11 primerkov proizvodov varovalnih rokavic, izdelanih po EN 388 v povezavi z EN 420, za katere je bila ugotovljena 36 % tehnična neskladnost.

Tržni inšpektorji so po ugotovljenih administrativnih in tehničnih neskladnosti za osebno varovalno opremo izdali 5 upravnih odločb, 71 opozoril ZIN, 48 opozoril ZP-1, 19 opominov, 1 odločbo z izrekom globe. Prostovoljnih umikov proizvodov in vrnitev le-teh proizvajalcu je bilo izvedenih 10 in 1 odpoklic proizvodov iz prometa.

Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je bila pri kontroli ugotovljena administrativna in pri izvedenih preizkušanjih dodatna tehnična neskladnosti proizvodov osebne varovalne

opreme. Iz izvedenih inšpekcijskih postopkov izhaja, da višja prodajna cena izdelka ne predstavlja večje skladnosti proizvoda z veljavnimi predpisi. V letu 2015 so bili na trg Slovenije še vedno distribuirani proizvodi osebne varovalne opreme s pomanjkljivimi in/ali odsotnimi identifikacijskimi oznakami, napačnimi oznakami in tudi nepopolnimi navodili za uporabo v slovenskem jeziku, kar predstavlja dodatno neizpolnjevanje zahtev skladnosti. Vsi distributerji, pri katerih je bila ob nadzoru ugotovljena tehnična ali administrativna neskladnost, so po seznanitvi pristopili k izvedbi postopkov odprave neskladnosti oziroma k prostovoljnemu umiku proizvoda s trga.

Tržni inšpektorat RS bo tudi leta 2016 izvajal administrativni inšpekcijski nadzor osebne varovalne opreme ter jih tudi vzorčil.

5.3.7. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS že 15 let izvaja nadzor plinskih naprav, odkar je bil leta 2000 sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC.

5.3.7.1. Nadzor plinskih naprav

Tržni inšpektorat RS je leta 2015 opravil nadzor plinskih štedilnikov, premičnih štedilnikov in vgradnih plinskih plošč, ki se lahko uporabljajo v zaprtih prostorih. Za nadzor teh naprav se je pripravilo kontrolne liste na podlagi zahtev standarda SIST EN 30-1-1, saj je bilo tudi preskušanje naprave pred izdajo certifikata in dajanjem na trg izvedeno po tem standardu. Tako se je pri posamezni vrsti plinske naprave pregledalo prisotnost CE oznake in zahtevanih napisov na napravi, opozoril na embalaži in napravi ter vsebino navodil za sestavo, uporabo in vzdrževanje ter ali so plinskim napravam priloženi garancijski listi. V kolikor plinske naprave niso imele CE oznake, navodil ali opozoril ter garancijskih listov v slovenskem jeziku, so inšpektorji omejili dostopnost neskladnih plinskih naprav na trgu do odprave pomanjkljivosti.

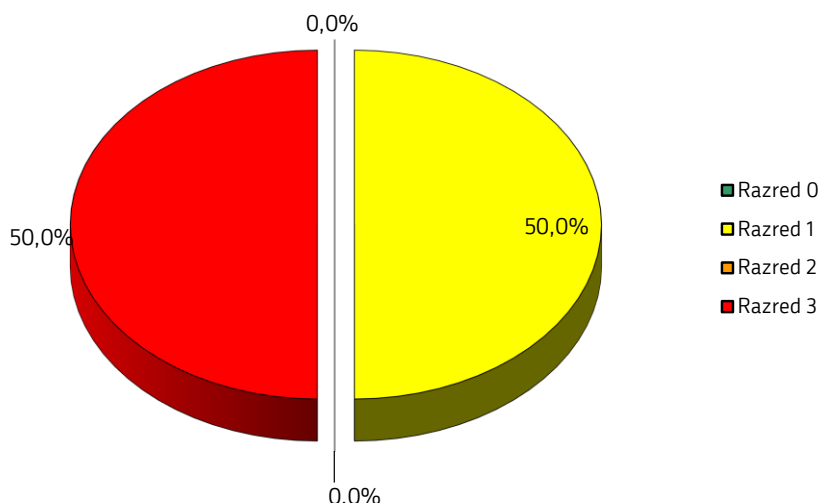
Skupno so inšpektorji pri 44 gospodarskih subjektih pregledali 58 plinskih štedilnikov, premičnih štedilnikov in vgradnih plinskih plošč namenjene za uporabo v zaprtih prostorih. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 22 opozoril ZIN ter 8 opozoril ZP-1. Zaradi kršitev je bil izdan en opomin po ZP.

5.3.7.2. Vzorčenje plinskih naprav

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 4 plinske naprave. Med vzorčenimi proizvodi so bili samo plinski žari za zunanjo uporabo, ki so se tudi v preteklih letih pri vzorčenju pokazali kot najbolj neskladni. Vzorce proizvode je Tržni inšpektorat RS predal v preizkušanje pooblaščenemu laboratoriju.

Plinske naprave so se glede na rezultate preizkušanja razvrstile v naslednje razrede:

- Razred 0: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 1: 2 proizvoda,
- Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 3: 2 proizvoda.

Slika 16: Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav

Ugotovitve preizkušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da sta bila 2 odvzeta vzorca neskladna (manjša neskladnost, ki lahko vpliva na varnost - razred 1), pri 2 plinskih žarih pa je bila ugotovljena neskladnost, kjer je neposredna nevarnost (razred 3), saj je bila počena dovodna cev za plin in je plin pri tej napravi uhajal skozi razpoko, izmerjena nazivna moč naprave pa je tudi preveč odstopala glede na navedeno moč na napisni tablici. Druga naprava pa je bila prirejena za delovni tlak 50 mbar, katerega se ne sme uporabljati v Sloveniji in drugih evropskih državah razen v Nemčiji. Vsi distributerji, ki so dali plinske žare na slovenski trg, so takoj reagirali s tem, da so odpravili ugotovljene administrativne nepravilnosti, pri tehnični neskladnosti pa so prostovoljno umaknili proizvode s trga.

5.3.7.3. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS bo tudi leta 2016 izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil. Kljub vsakoletnemu administrativnemu nadzoru plinskih naprav od leta 2002 se je leta 2015 pri kontroli odkrilo dobrih 30 % neskladnih naprav. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu le skladni proizvodi.

5.3.8. **Gradbeni proizvodi**

Tržni inšpektorji so izvedli načrtovane in nenačrtovane nadzore administrativne skladnosti gradbenih proizvodov. Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov je Zakon o gradbenih proizvodih, Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS ter od dne 23. 10. 2013 in v delu neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov tudi zahteve Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Tržni inšpektorji so izvedli 143 inšpekcijskih nadzorov na podlagi določil Zakona o gradbenih proizvodih (55) in Uredbe (EU) št. 305/2011 (68), od katerih je bilo 56 načrtovanih nadzorov (39 %) in 87 nenačrtovanih reaktivnih nadzorov (61 %).

Reaktivne nadzore so tržni inšpektorji kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev) izvajali tekom celega leta.

Načrtovane in sistematično vodene administrativne nadzore so tržni inšpektorji izvajali za izbrane družine gradbenih proizvodov – betonski strešniki in štedilniki na trda goriva. Tržni inšpektorji so pri zavezancih opravili 56 načrtovanih, koordiniranih inšpekcijskih nadzorov in pregledali 74 tipov gradbenih proizvodov.

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil predpisov za gradbene proizvode, je bilo izdanih 15 upravnih odločb o prepovedi, omejitvi oziroma o odpravi ugotovljenih neskladnosti, izrečenih 45 opozoril ZIN, 37 opozoril ZP-1 ter izdanih 16 opominov, 6 prekrškovnih odločb z izrekom globe in 4 plačilni nalogi.

Iz carinskih uradov je Tržni inšpektorat RS prejel 6 obvestil o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 1 zahtevo, da se proizvodi (vhodna vrata brez CE oznake) ne sprostijo v prosti promet.

5.3.8.1. [Betonski strešniki](#)

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so opravili administrativne nadzore nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za betonske strešnike. Za dajanje betonskih strešnikov na trg in za omogočanje njihove dostopnosti je potrebno upoštevati naslednje zahteve predpisov in standardov Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9.3.2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS, Zakon o gradbenih proizvodih in zahteve harmoniziranega standarda SIST EN 490:2012, objavljenega v Seznamu slovenskih standardov, ki so privzeti harmonizirani standardi za gradbene proizvode (sistem 3 ali 4).

Tržni inšpektorat RS je v duhu preventivnega delovanja že pred izvedbo koordiniranih nadzorov v želji po čim višji stopnji urejenosti trga in izvedbi učinkovitih inšpekcijskih nadzorov poslal potencialnim proizvajalcem in distributerjem betonskih strešnikov preventivne dopise s priloženim vprašalnikom in zaprosil naslovnike, da vrnejo izpolnjen vprašalnik, ki jim je služil tudi za »samokontrolo«. Dopisi so bili poslani na 17 naslovov, od katerih se 3 niso odzvali. Na podlagi prejetih odgovorov je Tržni inšpektorat RS ocenil, pri katerih naslovniki bo izvedel inšpekcijske nadzore.

Predmet izvedenih administrativnih nadzorov je bilo označevanje strešnikov s predpisanimi podatki in s CE informacijo na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebina garancijskega lista, vsebina izdane izjave o lastnostih, pri slovenskih proizvajalcih pa tudi pregled izvajanja in dokumentiranja tovarniške kontrole proizvodnje in določitve tipa proizvoda.

Skupno je bilo opravljenih 16 inšpekcijskih pregledov (pri 8 proizvajalcih in 6 trgovcih v maloprodaji, od katerih so 3 prvi distributerji), v okviru katerih je bilo pregledanih 19 tipov proizvodov, (osmih slovenskih proizvajalcev, en češki in en madžarski proizvajalec) od katerih so tržni inšpektorji ugotovili, da 10 proizvodov ne ustreza administrativni skladnosti, saj so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: pomanjkljiva tehnična dokumentacija in tehnična dokumentacija brez pojasnil glede uvrstitve v razred vnetljivosti (2), določitev tipa proizvoda ni narejena, tovarniška kontrola proizvodnje-vhodni materiali brez Izjav o lastnostih (2), izvaja se le vizualno brez odvzema vzorcev in preskušanj, brez Izjave o lastnostih in nepopolna (3), nepravilno označevanje-nepравilnost v kodi, oznake drugačne, kot v tehnični dokumentaciji, fazonski kosi brez oznak, brez navodil, pomanjkljiv garancijski list (4).

Pri 6 zavezancih nepravilnosti niso bile ugotovljene, 4 zavezanci niso imeli ali niso več prodajali betonskih strešnikov, 2 zavezanca sta s prostovoljnimi dejanji izvedla odpravo ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti, tržni inšpektorji pa so zavezancem izdali 9 opozoril ZIN in 1 opozorilo ZP-1.

S posredovanjem preventivnih dopisov zavezancem so bili izvedeni učinkovitejši inšpekcijski nadzori, ki so pripomogli k boljši urejenosti trga, saj so številni zavezanci lahko prostovoljno uredili morebitne administrativne neskladnosti.

5.3.8.2. Štedilniki na trda goriva

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so z administrativnimi nadzori štedilnikov na trda goriva preverjali spoštovanje zahtev Uredbe (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS, Zakona o gradbenih proizvodih in harmoniziranega standarda SIST EN 12815:2003 (oz. EN 12815:2001) z dodatki A1:2005, AC:2006 in AC:2008, objavljenega v Seznamu slovenskih standardov, ki so privzeti harmonizirani standardi za gradbene proizvode (sistem 3).

Predmet izvedenega administrativnega nadzora je bilo označevanje štedilnikov s predpisanimi podatki in s CE informacijo na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebina in prisotnost izdane izjave o lastnostih. Skupno je bilo opravljenih 40 inšpekcijskih nadzorov štedilnikov na trda goriva (pri 30 trgovcih v maloprodaji, 7 prvih distributerjih in 3 uvoznikih), v okviru katerih je bilo pregledanih 55 tipov štedilnikov. Nadzirani so bili štedilniki na trda goriva proizvajalcev iz Srbije (5), Italije (4), Hrvaške (3), Slovenije (2), Avstrije, Nemčije, Makedonije, Češke in Slovaške.

Od pregledanih 55 tipov proizvodov, jih je bilo 47 neskladnih zaradi naslednjih ugotovljenih nepravilnosti: Izjava o lastnostih (24 nepopolnih in neustreznih, 6 ne zagotovljenih), navodila (26 neustreznih, 6 ne zagotovljenih), oznake in informacije o proizvodu (32 nepopolnih), CE oznaka (3 ne zagotovljene).

Pri 7 zavezancih in 8 tipih proizvodov nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Tržni inšpektorji so v primerih, ko so zavezanci imeli v svoji ponudbi neskladne štedilnike na trda goriva, zavezancem izdali 26 opozoril ZIN (v zvezi s formalno neskladnostjo po 18. členu ZGPro-1), 5 upravnih odločb, 10 opozoril ZP-1, 4 opomine ZP-1, 2 plačilna naloga.

5.3.8.3. Zaključek

Izvedeni načrtovani in reaktivni inšpekcijski nadzori so bili uspešni in koristni v tako v smislu seznanjanja z zahtevami novejših veljavnih predpisov, ki veljajo za dajanje na trg gradbenih proizvodov, kot tudi v smislu urejanja razmer na trgu na tem področju. V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacije so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacije izvedli tudi administrativni nadzor gradbenih proizvodov, ki so bili predmet postopka. Tržni inšpektorat RS, bo tudi v naslednjih letih nadaljeval z izvajanjem inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov.

5.3.9. Energijsko označevanje proizvodov in energijsko primerna zasnova

5.3.9.1. Administrativni nadzor okoljsko primerne zasnove proizvodov, povezanih z energijo

Tržni inšpektorat RS je v septembru 2015 izvedel redni administrativni nadzor energijskega označevanja sijalk in svetil ter njihove energijsko primerne zasnove, za katere veljajo določbe Energetskega zakona.

Predmet nadzora so bile električne sijalke in svetila. Nadzor je bil opravljen na podlagi naslednjih pravnih podlag:

- ♦ Zakon o inšpekcijskem nadzoru,
- ♦ Energetski zakon,
- ♦ Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo,
- ♦ Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov,
- ♦ Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo neusmerjenih svetil v gospodinjstvu,
- ♦ Uredba Komisije (EU) št. 1194/2012 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo usmerjenih sijalk, sijalk s svetlečimi diodami in pripadajoče opreme,
- ♦ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 874/2012 v zvezi z označevanjem električnih sijalk in svetilk z energijskimi nalepkami,
- ♦ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. marca 2014 o spremembi delegiranih uredb Komisije (EU) št. 1059/2010, (EU) št. 1060/2010, (EU) št. 1061/2010, (EU) št. 1062/2010, (EU) št. 626/2011, (EU) št. 392/2012, (EU) št. 874/2012, (EU) št. 665/2013, (EU) št. 811/2013 in (EU) št. 812/2013 v zvezi z označevanjem izdelkov, povezanih z energijo, na internetu.

Administrativni nadzor je zajemal:

- ♦ nameščenost in ustreznost energijske nalepke
- ♦ zagotavljanje predpisanih podatkov
- ♦ ustreznost energijskega razreda.

Nadzor se je opravljal tako v klasičnih prodajalnah kot tudi v spletnih trgovinah. Inšpekcijski nadzor se je opravil pri 79 subjektih. Pri tem je bil opravljen pregled 162 proizvodov v klasičnih trgovinah, od tega je bilo pregledanih 30 svetilk, v preostalih primerih pa je bil nadzor opravljen na vseh vrstah sijalk in žarnic. V spletnih prodajalnah je bil opravljen nadzor pri 81 proizvodih v 23 spletnih prodajalnah.

Najdenih je bilo 16 proizvodov, pri katerih navedene lastnosti niso ustrezale zahtevam glede okoljsko primerne zasnove. 27 proizvodov ni imelo energijske nalepke. Pri devetih proizvodih energijska nalepka ni bila ustrezna. Na spletu 19 od 81 proizvodov ni imelo navedenega energijskega razreda, v 24 primerih pa so manjkali drugi zahtevani podatki.

Na zapisnik je bilo izrečenih 40 opozoril ZIN in 16 opozoril ZP-1. Poleg tega je bila izdana še ena upravna odločba, en plačilni nalog ter 6 pisnih opozoril ZP-1.

5.3.9.2. Zaključek

Na podlagi opravljenega nadzora ugotavljamo, da se na trgu še vedno pojavljajo neskladni proizvodi. Zlasti običajne žarnice na žarilno nitko, ki se označujejo kot svetila za poseben namen, pri čemer pa ta namen ni določen niti niso izkazane posebne lastnosti, potrebne

za ta namen. Prav tako je seznanjenost spletnih trgovin z obveznostjo navajanja predpisanih podatkov še vedno nizka.

5.3.9.3. Vzorčenje proizvodov za preverjanje okoljsko primerne zasnove proizvodov, povezanih z energijo

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 dokončal v letu 2014 začeto preverjanje hladilnih aparatov v primeru enega proizvoda, kjer pri prvi enoti vzorca ni bilo mogoče ugotoviti skladnosti, zato se je postopek nadaljeval v skladu z določili uredbe s testiranjem dodatnih treh enot istega modela hladilnika. Preverjanje dodatnih enot ni pokazalo neskladnosti, zato je bilo posledično ugotovljeno, da je šlo v primeru prve enote za okvarjen proizvod.

V letu 2015 Tržni inšpektorat RS na podlagi izvedene ocene tveganja ni namenil sredstev za preverjanje skladnosti proizvodov glede okoljsko primerne zasnove proizvodov in energijskega označevanja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 pričel sodelovati v evropskem projektu skupnega nadzora energijskih nalepk in izpolnjevanja zahtev energijsko primerne zasnove proizvodov. V okviru projekta EEPLIANT je odvzel 10 vzorcev različnih tipov LED sijalk. Tri enote vsakega vzorca so bile poslane na presejalni test v laboratorij nemškega nadzornega organa. Na podlagi rezultatov presejalnih testov bodo v letu 2016 izbrani vzorci, ki bodo poslani na polno preskušanje v izbran akreditiran laboratorij. V skladu z uredbo se v tem primeru testira 20 enot vsakega vzorca, zato je bilo ob vzorčenju odvzetih ustrezno število enot vsakega vzorca.

5.3.9.4. Zaključek

Pri preskušanju skladnosti na področju energijske učinkovitosti se Tržni inšpektorat RS srečuje s finančnimi in tehničnimi omejitvami, saj so stroški preverjanja energijsko primerne zasnove zelo visoki. Prav tako je omejen nabor proizvodov, za katere je možno izvesti ustrezno preverjanje skladnosti v Sloveniji. Zato se vključuje v mednarodne projekte, ki so financirani s strani Evropske Unije in ima tako dostop do akreditiranih laboratorijev v tujini.

5.3.10. Odpadna električna in elektronska oprema

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila sprejeta Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, ki določa pravila ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo z namenom preprečevanja nastajanja odpadne opreme in zagotavljanja njene ponovne uporabe, recikliranja in drugih načinov predelave v skladu z Direktivo 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opremi.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 izvajal nadzor nameščanja ustreznega znaka na električno in elektronsko opremo v sklopu drugih administrativnih nadzorov in odvzema vzorcev, kar se nanaša na področje nadzora po nizkonapetostni direktivi oziroma Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, po direktivi o elektromagnetni združljivosti oziroma Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, po direktivi o R&TTE oziroma Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi ter Energetskem zakonu v povezavi z energijskim označevanjem proizvodov. Preverjenih je bilo več kot 1000 različnih proizvodov električne in elektronske opreme, za katere je predpisano nameščanje tega znaka. Zaznanih je bilo zanemarljivo število kršitev v primerjavi s številom pregledanih proizvodov, za kar so bila gospodarskim subjektom izrečena opozorila po ZIN, drugo ukrepanje ni bilo potrebno, saj

so pridobitelji prostovoljno odpravili ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti že tekom nadzora.

V letu 2016 se bo prav tako izvajalo nadzor prisotnosti znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme istočasno z drugimi administrativnimi nadzori električne in elektronske opreme.

5.3.11. Rekreatijska plovila

Bistvene zahteve za rekreatijska plovila za prosti čas dolžine od 2,5 m do 24 m in za pogonske motorje teh plovil glede emisije dimnih plinov in hrupa določa Pravilnik o rekreatijskih plovilih, ki povzema evropsko direktivo 94/25/EC ter direktivo 2003/44/ES.

Bistvene zahteve za plovila in njene pogonske motorje so določene v Prilogi I pravilnika. Tako mora biti vsako rekreatijsko plovilo označeno z identifikacijsko številko (CIN koda - Craft Identification Number) in opremljeno s tablico graditelja, ki vsebuje podatke o proizvajalcu, oznako CE, kategorijo namembnosti čolna v skladu s 1. točko Priloge I A pravilnika, največjo obremenitev in število oseb med plovbo.

CIN koda, ki mora biti nameščena na desni zadnji strani plovila, je sestavljena iz štirinajstih števk oziroma črk (koda države izdelave plovila, proizvajalca, serijska številka, leto izdelave in modelno leto).

K vsakemu plovilu mora biti priloženo navodilo za uporabo, napisano v slovenskem jeziku. Navodilo za uporabo mora zlasti opozarjati na tveganje ob požaru in poplavi ter vsebovati druga pomembna napotila za uporabnika plovila. Tudi pisna ES izjava o skladnosti mora po Prilogi XV pravilnika vedno spremljati rekreatijsko plovilo in pogonske motorje ter biti priložena k navodilom za uporabo in mora biti za plovila, ki se dajejo na slovenski trg, napisana v slovenskem jeziku. S pisno izjavo o skladnosti proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik v Evropski uniji potrjuje skladnost plovila oziroma pogonskega motorja z zahtevami pravilnika.

Tržni inšpektor je opravil nadzore na sejmu Internautica v Portorožu. Skupno so bili opravljeni 4 pregledi. Na sejmu je bilo eno plovilo brez Izjave o skladnosti in brez navodil za uporabo v slovenskem jeziku. Eno plovilo je imelo prekrito napisno tablico, kjer je razstavljaivec pojasnil, da skriva podatke o proizvajalcu pred konkurenco. Eno plovilo, ki se je razstavljalo, ni izpolnjevalo osnovnih zahtev pravilnika (brez napisne tablice in CIN kode, brez Izjave o skladnosti), pri tem pa ni bilo označeno, da se ne trži, ker ne izpolnjuje predpisanih zahtev.

Vse ugotovljene nepravilnosti so razstavljalci plovil pred dajanjem teh plovil na slovenski trg odpravili.

5.3.12. Informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom pri nakupovanju novih osebnih avtomobilih

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila v letu 2014 objavljena Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih, ki vsebinsko povzema direktivo 1999/94/ES in 1137/2008/ES o informacijah o varčni rabi goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi z trženjem novih osebnih vozil.

Po uredbi mora dobavitelj za vsak model novega osebnega vozila, ki se nahaja na prodajnem mestu, izdelati oznako o varčni porabi goriva, in emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka in jo posredovati prodajalcu. Prodajalec oznako namesti na levo sprednje stransko steklo vsakega novega osebnega avtomobila, ki se nahaja na prodajnem mestu, ali jo razstavi v razdalji 50 cm od vozila. Prav tako mora prodajalec za vsa nova osebna vozila, ki se nahajajo na prodajnem mestu, na vidnem mestu prikazati plakat o prodajanih modelih velikosti 70 cm x 50 cm oziroma zaslon 25 cm x 32 cm. V prodajalni vozil mora biti potrošnikom brezplačno dostopna tudi zadnja izdaja priročnika v tiskani ali elektronski obliki.

Tržni inšpektorat RS je v septembru 2015 na podlagi Uredbe o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih poslal za pooblaščenih zastopnike vozil v RS pred nadzorom vprašalnik za nova vozila, ki se prodajo pri pooblaščenih prodajalcih, če zastopnik zagotavlja oznako o varčnosti porabe goriva, emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, priročnik ter promocijske prospekte v skladu z zahtevami Uredbe.

Skupno je bilo povpraševanje posredovano 17 zastopnikom vozil različnih blagovnih znamk. Odgovore je tržni inšpektorat prejel od 16 gospodarskih subjektov, ki so odgovorili na poslana vprašanja. Tovrstno spraševanje gospodarskih subjektov je koristno predvsem zato, ker tako že pred izvedbo rednih inšpekcijskih pregledov tržni inšpektorat prihodnje zavezanca obvešča o svoji nameri za izvedbo nadzora in se gospodarski subjekti na tovrstne preglede ustrezneje pripravijo in hkrati preverijo ali izpolnjujejo zahteve navedene v Uredbi.

V decembru pa so tržni inšpektorji opravili nadzor pri 45 prodajalcih vozil. Pregledali so 172 novih vozil, če se pri vozilih nahaja oznaka o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ter če se v prodajalni vozil nahaja na vidnem mestu tudi plakat velikosti 70 cm x 50 cm oziroma zaslon 25 cm x 32 cm in če je na voljo potrošnikom priročnik o varčni porabi goriva in emisijah CO₂.

Tržni inšpektorji so odkrili, da v 9 primerih na ali poleg avtomobila ni bilo oznake o varčni porabi goriva, emisijah CO₂ in emisijah onesnaževal zunanjega zraka. V 5 primerih na plakatih o seznamu prodajanih vozilih ni bilo navedenih vseh predpisanih informacij, v dveh primerih pa priročnik o varčni porabi goriva in emisijah CO₂ ni bil na voljo potrošniku. Prodajalci so že v času inšpekcijskega pregleda zagotovili pri vseh vozilih oznake o varčni porabi goriva in emisijah CO₂ ter tudi priročnik.

Zaradi navedenih nepravilnosti so inšpektorji na zapisnik izrekli 15 opozoril ZIN ter 12 opozoril ZP-1.

5.3.12.1. [Zaključek](#)

Pri pregledih se je ugotovilo, da so pooblašчени zastopniki vozil v Sloveniji prodajalcem vozil posredovali oznake, ki se nameščajo na ali poleg vozil, a jih prodajalci v času pregleda niso imeli nameščenih ter te nepravilnosti takoj odpravili.

5.3.13. [Aerosolni razpršilniki](#)

Zahteve glede označevanja aerosolnih razpršilnikov določa Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih, ki povzema evropsko direktivo o aerosolnih razpršilnikih (75/324/EEC, 2008/47/EEC in 2013/10/EU). Aerosolni razpršilnik pomeni katero koli kovinsko, stekleno ali plastično posodo, ki ni ponovno uporabljiva in vsebuje pod tlakom stisnjen, utekočinjen

ali raztopljen plin, s tekočino, pasto ali prahom ali brez le-teh, ter je opremljena z ventilom, ki omogoča, da se vsebina izbrizga v obliki trdnih ali tekočih delcev v suspenziji plina kot pena, pasta ali prah, ali v tekočem stanju.

Vsak aerosolni razpršilnik (lahko tudi na nalepki ali etiketi) mora biti opremljen z vidnimi, čitljivimi in neizbrisnimi oznakami in podatki v slovenskem jeziku ter vidno označen s predpisanimi opozorili in oznakami. Pri tem je pomembno, ali je bil aerosolni razpršilnik dan v promet na trg Evropske unije pred 1. 6. 2015 ali po njem, saj se ti podatki, oznake in opozorila razlikujejo. Če je aerosolni razpršilnik vnetljiv, mora biti opremljen še simbolom za plamen in posebnim opozorilom na njegovo vnetljivost.

Tržni inšpektorji so v decembru 2015 pri prodajalcih novih vozil sočasno s nadzorom oznak o varni rabi goriva in emisijah CO₂ izvajali tudi nadzor aerosolnih razpršilnikov glede izpolnjevanja zahtev Pravilnika. Opravljenih je bilo 17 pregledov pri trgovcih na drobno. Pri tem so pregledali 46 tipov aerosolnih razpršilnikov ter ugotovili, da sta bila 2 tipa brez označbe ☸, brez ali s pomanjkljivimi opozorili v slovenskem jeziku pa je bilo 8 tipov, 1 tip je bil brez znaka o vnetljivosti. Zaradi navedenih ugotovitev so izdali ali izrekli 5 opozoril ZIN ter 5 opozoril ZP-1 in 1 opomin.

5.3.13.1. Zaključek

Pri dosedanjih nadzorih aerosolnih razpršilnikov v preteklih letih je bilo več nepravilnosti odkritih v specializiranih trgovinah, kjer se prodajajo aerosoli namensko za posamezno področje uporabe, zato se bo tudi v prihodnje nadziralo aerosolne razpršilnike predvsem v takih trgovinah.

5.3.14. Sodelovanje Finančne uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi te uredbe sodeluje Tržni inšpektorat RS s carinskimi organi že od leta 2003.

S 1. 1. 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008, ki ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije. Tako je bilo v letu 2015 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Finančno upravo RS oziroma izvajanje nadzora – ocene skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil carinskih organov.

Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Finančne uprave RS je pomembna določba tretjega odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitev proizvoda v prosti promet na trgu Evropske unije in če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi karkoli od naslednjega:

- proizvod ima značilnosti, ki vzbuja verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustrezni usklajevalni zakonodaji Evropske unije, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,
- na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE,

organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga o vsakem takem zadržanju.

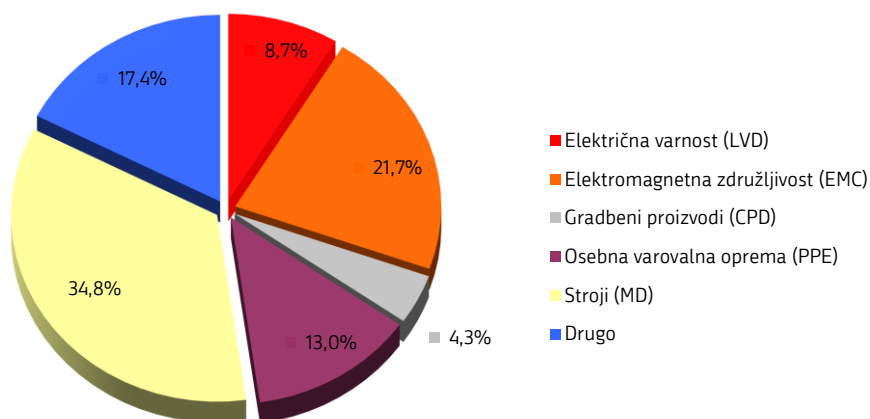
Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 prejel od Finančne uprave RS 61 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prost promet (43 obvestil v letu 2014), od katerih je bilo v 23 primerih (v letu 2014 v 14 primerih) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 38 primerih (v letu 2014 v 29 primerih) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

Primerjava podatkov zadnjih let kaže bistven padec obvestil o zadržanju glede na leto 2011, ki je posledica uveljavitve novega Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Le-ta je prinesel drugačne opredelitve zavezancev za skladnost proizvodov, to so gospodarski subjekti, in posledično izvajanje nadzora s strani carinskih organov. Pri tem se bistvena sprememba nanaša na izvajanje kontrol pri uvozu blaga izven okvira gospodarske dejavnosti oziroma pri t.i. nekomercialnem uvozu. Vendar je možno upoštevati nekatere izjeme pri izvajanju kontrol, ki se nanašajo na nekomercialni uvoz, v kolikor bi šlo za uvoz nevarnih ali prepovedanih proizvodov, saj Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti daje podlago za ukrepanje tudi proti osebam, ki niso gospodarski subjekti. Trend števila obvestil se je v letu 2015 obrnil in kaže na povečanje v primerjavi z letom 2014.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko telefonskih razgovorov s carinskimi organi sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami predpisov.

Poleg rednih kontrol je v mesecu oktobru potekala akcija poostrenega nadzora nad določenimi kategorijami proizvodov in sicer so bili vključeni aparati za mešanje hrane, cement, obtočne črpalke, prenosne svetilke, plinski kuhalniki, radiatorji, sesalniki, sončna očala, svetlobni nizi, verižne žage, vžigalniki, zaščitne čelade in rokavice, žarnice ter različni usnjeni in tekstilni proizvodi. Tržni inšpektorat RS je bil zaradi suma o neskladnosti proizvodov obveščen v 18. primerih, od tega je bila v sedmih primerih s strani inšpektorata izrečena prepoved sprostitve nadzorovanih proizvodov v prost promet.

Z namenom povečanja učinkovitosti kontrol proizvodov, so predstavniki Tržnega inšpektorata RS na celodnevem seminarju, ki ga je organizirala Finančna uprava RS, Uprava za carine, konec septembra, podrobneje predstavili zahteve za označevanje z znakom skladnosti CE in drugimi predpisanimi oznakami ter zahteve za listine (npr. ES-izjava o skladnosti), ki morajo spremljati proizvode, ki so bili predmet poostrenih kontrol. To je bilo že četrto tovrstno srečanje, katerega so se udeležili tako uslužbenci carinskih organov, kot tudi tržni inšpektorji in kaže na dobro sodelovanje obeh organov pri izvajanju nadzora na področju skladnosti in varnosti proizvodov.

Slika 17: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled zadev na podlagi obvestil carinskih organov za zadnjih 10 let:

Leto	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Število obvestil	151	315	434	601	705	300	150	77	43	61
Število prepovedi	26	35	210	434	494	169	67	33	14	23
Število sprostitev	125	280	224	167	211	131	83	43	29	38

Tabela 18: Število zadev na podlagi obvestil carinskih organov

5.4. DELO NA ČRNO

Novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki se je pričel uporabljati 18. 8. 2014, je z vidika dela Tržnega inšpektorata RS prinesel dve pomembni spremembi in sicer se je pristojnost nadzora nad posamezniki prenesla na Finančno upravo RS, hkrati pa so pristojnost nadzora nad listinami o izpolnjevanju pogojev dobili področni inšpektorati (zdravstveni na področju zdravstvene dejavnosti, šolski na področju šolstva, itd).

Za delo na črno se šteje opravljanje dejavnosti oziroma dela v naslednjih primerih:

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu;
- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti;
- pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti;
- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja;
- pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu;
- posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašenega dela, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

Opravljanje dela na črno je prepovedano in je z zakonom opredeljeno kot prekršek, prav tako je prepovedano oglaševanje dela na črno.

Tržni inšpektorat RS področje dela na črno po novem nadzoruje le pri registriranih subjektih, večinoma se preverja ali so zavezanci ustrezno registrirani za dejavnost, ki jo opravljajo oziroma imajo le-to ustrezno vpisano v temeljni akt, preverja se, ali imajo zavezanci ustrezna dovoljenja, nedovoljeno reklamiranje ter omogočanje dela na črno.

Leta 2015 so inšpektorji v 4049 primerih preverjali spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 191 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti in izrečenih 110 opozoril ZIN, 12 sklepov o dovolitvi izvršbe, na področju prekrškovnih postopkov pa 15 plačilnih nalogov, 58 glob, 243 opominov in 223 opozoril ZP-1.

V veliko primerih se zgodi, da zavezance, ki opravlja neko dejavnost, le-te nima ustrezno vpisane v svoj temeljni akt, največkrat zato, ker dejavnosti sam niti ne zna uvrstiti v pravilno šifro. V takem primeru so inšpektorji, ob upoštevanju načela sorazmernosti,

zavezancu postavili rok za odpravo nepravilnosti in v večini primerov so zavezanci nepravilnosti takoj odpravili.

Glede na to, da je bilo v zadnjem času zaznati trend opravljanja različnih pridobitnih dejavnosti preko društev, ki morajo imeti dejavnost, ki jo opravljajo, določeno v svojem statutu, poleg tega pa morajo izpolnjevati pogoje, ki so predpisani s področnimi predpisi, je bila v poletnih mesecih organizirana poostrena akcija nadzora počitniških dejavnosti (športni tabori, jezikovni tečaji, ipd). Nadzor na terenu so neposredno opravljale tri območne enote Tržnega inšpektorata RS, opravljenih je bilo 12 inšpekcijskih pregledov, pri čemer le v enem primeru niso bile ugotovljene nepravilnosti in je bil postopek nadzora ustavljen že na zapisnik. V 6 primerih je bilo ugotovljeno, da društva dejavnosti, ki jo opravljajo nimajo opredeljene v temeljnem aktu, niti nimajo licence za organizacijo oziroma prodajo turističnih aranžmajev. Društva sploh niso bila seznanjena s tem, da organizacija poletnih taborov, ki vključuje nastanitev, prehrano, prevoz itd, predstavlja turistični aranžma in zato morajo izpolnjevati posebne pogoje. Ker so bili tabori že plačani vnaprej in so se že izvajali, se inšpektorji tudi niso odločali za takojšnjo prepoved opravljanja dejavnosti, pač pa so društvom, razen v enem primeru, izrekli opozorilo ZIN na zapisnik z rokom za odpravo nepravilnosti. Skupaj so inšpektorji zavezancem izrekli 10 upravnih in prekrškovnih ukrepov.

V enem primeru je bilo ugotovljeno, da je bilo društvo ustanovljeno oziroma je delovalo izključno na osnovi pridobitne dejavnosti, kar pa je v skladu z Zakonom o društvih prepovedano, zato je bilo o tem obveščeno tožilstvo, ki lahko predlaga izbris društva iz registra. Glede na ugotovitve nadzora bo potrebno tudi v nadaljevanju pozorneje spremljati delovanje društev, predvsem na tistih področjih, kjer so za opravljanje dejavnosti predpisani posebni pogoji.

Nadzor dela na črno je bil dolga leta prednostna naloga Tržnega inšpektorata RS, saj so se nadzorovali posamezniki, ki so opravljali delo na črno, sedaj pa nadzorujemo le registrirane zavezance, kljub temu pa se še vedno pojavlja precejšnje število kršitev, in čeprav gre za manjše kršitve, bo tudi v nadaljevanju potrebno spremljati to področje.

5.5. TRGOVINA

Zakon o trgovini in na njegovi podlagi izdan Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti določata način in pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti. Izobrazba za opravljanje trgovinske dejavnosti, od sredine julija 2015, ni več predpisana.

Nadzor prodajaln po določilih Zakona o trgovini se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih – na tržnicah, sejmi, premičnih stojnicah ob cesti, na prireditvah in predstavitev pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih posameznikih in kmetijskih pridelovalcih

Tržni inšpektorji so opravljali nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi

določeno, ter označenost blaga s cenami. Pri prodaji zunaj prodajaln so preverjali tudi, ali si je prodajalec pridobil pisno soglasje lastnika oziroma upravljavca prostora.

V letu 2015 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti po določitih Zakona o trgovini opravljenih 2246 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti v letu 2015 izdanih 111 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti so tržni inšpektorji v 307 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 145 subjektom izrečena sankcija po Zakonu o prekrških. Tako je bilo izdanih 37 odločb o prekršku z izrekom globe, 50 plačilnih nalogov in 58 opominov. Zaradi manjših kršitev je bilo izrečenih še 360 opozoril ZP-1.

5.6. GOSTINSTVO

Tržni inšpektorji so kot eno izmed stalnih nalog Tržnega inšpektorata RS tudi skozi celo leto 2015 opravljali nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti in sicer tako v okviru načrtovanih akcij po vodilih za nadzor, po prijavah, v okviru koordiniranih akcij ter na lastno pobudo. Tržni inšpektorji so pri osebah, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost in Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Tržni inšpektorji nadzirajo gostinske lokale tudi v nočnem času in ugotavljajo kršitve obratovalnega časa skozi celo leto, največkrat na predlog policijskih uprav in na podlagi prijav občanov. Glede na trenutno finančno situacijo in glede na to, da je Policija na terenu prisotna 24 ur na dan in da je tudi pristojna za nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov na podlagi 18. člena Pravilnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost, je Tržni inšpektorat RS zaradi ekonomične izvedbe postopkov tudi v letu 2015 z navedenim seznanil Generalno policijsko upravo, saj lahko policisti sami, brez prisotnosti tržnega inšpektorja, ugotavljajo oziroma zaznavajo kršitve obratovalnega časa gostinskih obratov, tako na podlagi lastne zaznave, kot tudi na podlagi prejetih prijav. Tržni inšpektorat RS kot prekrškovni organ oziroma tržni inšpektorji lahko namreč na podlagi zaznav policistov in kvalitetnih predlogov za uvedbo postopka o prekršku izvedejo prekrškovni postopek, brez da bi bili sami prisotni pri storitvi prekrška.

Prav tako je bil podan predlog za spremembo Zakona o gostinstvu, ki bi kot nadzorni in torej prekrškovni organ za kršitve obratovalnega časa gostinskih obratov pooblastil tudi Policijo.

Ugotavljanje ostalih morebitnih nepravilnosti ali kršitev, ki se ne tičejo samega obratovalnega časa (kot npr. registracija, pogoji, ceniki, računi), lahko tržni inšpektorji opravljajo v okviru rednega, to je dopoldanskega in popoldanskega delovnega časa in ni

potrebno nadurno delo. Tržni inšpektorat RS pa kljub temu še vedno spremlja in opravlja nadzore v gostinskih obratih, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples, ki svojo dejavnost izvajajo pretežno v večernem oziroma nočnem času in predstavljajo večje varnostno tveganje za obiskovalce.

Tržni inšpektorji so v letu 2015 predvsem z vidika minimalnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti pregledali 1629 gostinskih obratov. Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali in izdali 288 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 691 opozoril v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru. Zoper gostince so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali z izdajo 30 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 19 plačilnih nalogov, 141 opominov in gostincem izrekli tudi 672 opozoril ZP-1 zaradi manjših kršitev.

5.6.1. Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples

Tržni inšpektorat RS na področju gostinstva med drugim nadzira tudi spoštovanje 43. člena Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Pravilnik), ki poleg pogojev za sam prostor, določa tudi, da mora biti v času obratovanja v gostinskem obratu, ki nudi mehansko ali živo glasbo za ples oziroma družabni program, zagotovljeno tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata, kot tudi na vidnem mestu označeno število obiskovalcev, ki jih obrat lahko hkrati sprejme (kapaciteta). Ker gre v takem primeru za večje število obiskovalcev, predstavlja to tudi večje varnostno tveganje.

V mesecu decembru je pričakovati, da bo v tovrstnih gostinskih obratih organiziranih več prireditev kot običajno, na kar se odzovejo tudi obiskovalci, kar pa seveda lahko oteži tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata. Gostinec mora kljub temu poskrbeti, da lahko v vsakem trenutku z gotovostjo izkaže število gostov, ki se nahajajo v lokalu. Pravilnik seveda ne določa, na kakšen način naj gostinec to zagotovi, vendar pa mu nalaga, da to mora zagotoviti, zato je to njegova naloga.

Tržni inšpektorji so nadzor opravili v nočnem času dne 12. 12. 2015. Opravljenih je bilo 43 pregledov, pri čemer so bile v 2 primerih ugotovljene nepravilnosti v zvezi z označenostjo kapacitete in zagotavljanjem štetja gostov. V 7 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi s ceniki (neoznačenost oziroma neustrezna označenost), v 4 primerih pa je bila ugotovljena kršitev v zvezi z obratovalnim časom.

Glede na majhno število kršitev spremljanja števila obiskovalcev, je mogoče zaključiti, da gostinci spoštujejo določila v zvezi s samim štetjem gostov, kar je iz vidika varnosti v primeru nepredvidenega dogodka seveda nujno, seveda ob hkratnem spoštovanju določb predpisov, ki urejajo samo kapaciteto tovrstnih objektov.

5.6.2. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 v času glavne turistične sezone od 15. 6. do 15. 9. 2015, izvajal nadzor opravljanja gostinske dejavnosti, urejenosti avtorskih pravic in reklamiranja alkohola in tobaknih izdelkov.

Ponudniki gostinskih storitev pomembno prispevajo k rasti slovenskega turističnega gospodarstva, zato je pomembno, da je področje gostinstva urejeno. Gostinstvo namreč predstavlja pomemben segment turistične ponudbe Slovenije. Tako tuji kot tudi domači

gosti si deželo in kraje zapomnijo tudi po gostinski ponudbi in Slovenijo lahko štejemo med kulinarično bogato in zanimivo destinacijo.

Tržni inšpektorat RS zato redno opravlja nadzor na tem področju. V zgoraj navedenem obdobju so tako tržni inšpektorji opravili poostren nadzor gostinskih obratov in v tem obdobju na območju Slovenije pregledali 797 gostincev. V poletnem času se gostinska dejavnost opravlja tudi zunaj gostinskih obratov na raznih prireditvah, kopališčih, mestnih središčih, na stojnicah, kioskih, prireditvenih šotorih itd., zato so inšpektorji preverili tudi to gostinsko dejavnost.

Kršitve, ki so bile ugotovljene, so se nanašale predvsem na minimalne tehnične pogoje, ki jih morajo gostinci izpolnjevati v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Pravilnik), kršitve predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic ter nedovoljenega oglaševanja alkohola in tobaka. Večino kršitev so gostinci takoj odpravili, zaradi česar so bila izrečena opozorila po Zakonu o prekrških in v nekaterih primerih tudi opozorila z naložitvijo odprave nepravilnosti po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Skupaj je bilo izrečenih 251 opozoril ZP-1 in 239 opozoril ZIN. V primeru večjih kršitev so bile izdane upravne odločbe z naložitvijo odprave nepravilnosti in prekrškovne odločbe in sicer je bilo izrečenih 51 glob in 89 opominov.

5.6.3. Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih

Tržni inšpektorji so v času smučarske sezone, torej pretežno v obdobju od sredine decembra 2014, pa do marca 2015 opravljali nadzor označevanja cen gostinskih storitev in izdajanja računov pri opravljanju gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih ter v obratih v neposredni bližini le-teh. Nekateri nadzori so opravljali skupaj z ostalimi nadzornimi organi (Finančno upravo, Policijo, Inšpekcijo za žičniške naprave in smučišča, Inšpektoratom za notranje zadeve, Inšpektoratom za delo).

Pregledanih je bilo 41 subjektov na območju celotne Slovenije. Inšpektorji so pri nadzoru posebno pozornost namenili označevanju cen gostinskih storitev in izdajanjem računov. Pri tem so bili še posebej pozorni na prehrambene gostinske obrate na smučiščih, kot so brunarice, »jurčki« in podobno. V gostinskih obratih so inšpektorji pregledali tudi izpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, kot jih določa Zakon o gostinstvu in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi, urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter oglaševanje alkohola in tobačnih izdelkov. Hkrati je bilo preverjeno tudi poslovanje subjektov, ki v smučarskih središčih turistom izposojajo smučarsko opremo (smuči, smučarske deske, smučarske čevlje) in drsalke, ter ostala ponudba (npr. vožnja z motornimi sanmi).

Pri 9 subjektih že ob samem nadzoru ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen na zapisnik. Nepravilnosti, ki pa so se pojavljale so inšpektorji ustrezno sankcionirali oziroma kjer je bilo mogoče, so zavezanci nepravilnosti tudi takoj odpravili (npr. označitev cen in ostale nepravilnosti v zvezi s ceniki, označitev imena in vrste obrata ter firme).

Pri nadzoru so bile tako ugotovljene različne kršitve in sicer neoznačitev cen blaga in storitev, neurejen prenos avtorskih pravic, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev, navedbe obratovalnega časa.

Skupno je bilo zaradi navedenih nepravilnosti izdanih 6 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih zavezanci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 11 opozoril ZIN. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji izrekli tudi 11 opozoril ZP-1.

5.6.4. Opravljanje gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah

Tržni inšpektorat RS je v spomladanskem in jesenskem času v letu 2015 opravljal nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah ter izdajanjem računov za gostinske storitve.

Poudarek nadzora je bil na izdaji računov za opravljene gostinske storitve, obsegu ponudbe in izpolnjevanju minimalnih pogojev za opravljanje te dejavnosti ter kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Turistične kmetije oglašujejo svojo dejavnost v lokalnih časopisih, turističnih brošurah in pa tudi na spletnih straneh. Bivanje na turističnih kmetijah je privlačno predvsem zaradi domačega vzdušja, spoznavanja kmečkega okolja in ponudbe domačih pridelkov, ki jih gostje tudi pričakujejo.

Tržni inšpektorji nadzor na turističnih kmetijah opravljajo poleg Zakona o varstvu potrošnikov tudi na podlagi Zakona o gostinstvu (v nadaljevanju ZGos) in njegovimi podzakonskimi predpisi (predvsem Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti).

Dne 29. 4. 2014 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (v nadaljevanju ZKme), ki je v 71. členu razveljavil del prvega odstavka 15. člena Zakona o gostinstvu in sicer tako, da sedaj po Zakonu o gostinstvu lahko kmet opravlja gostinsko dejavnost zgolj kot dopolnilno dejavnost in ne več tudi na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, torej ne več v neki drugi statusni obliki, npr. kot s.p. ali d.o.o. Hkrati sta razveljavljena tudi 2. in 3. odstavek 15. člena ZGos.

V kolikor torej subjekt opravlja gostinsko dejavnost na kmetiji in nima dovoljenja Upravne enote za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, temveč opravlja dejavnost v okviru s.p. ali d.o.o., se mora odločiti za eno izmed ostalih vrst gostinskih obratov (npr. okrepčevalnica, gostilna, gostišče), saj svoje dejavnosti ne more opravljati v eni izmed oblik, ki jih Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti podrobneje opredeljuje v členih od 46. do vključno 49., torej kot turistična kmetija, kmetija z nastanitvijo, izletniška kmetija ter vinotoč in osmica.

ZKme glede prenehanja veljavnosti 15. člena ZGos ni določil prehodnega obdobja, medtem ko Pravilnik določa šestmesečno prehodno obdobje. Je pa ZKme v 64. členu določil prehodno obdobje za usklajitev dopolnilne dejavnosti in sicer do 1. 1. 2016. Navedeno pomeni, da se morajo kmetje do takrat odločiti v kakšni obliki bodo izvajali dejavnost, torej ali kot dopolnilna dejavnost ali pa v kakšni izmed statusnih oblik (npr. s.p., d.o.o.) in do 1. 1. 2016 svoje poslovanje ustrezno uskladiti z določbami ZKme.

ZKme v 6. odstavku 99. člena sedaj namreč določa, da se na kmetiji ne sme opravljati posamezna vrsta dopolnilne dejavnosti na kmetiji, če je nosilec ali član kmetije samostojni podjetnik posameznik, registriran za istovrstno dejavnost, ali zakoniti zastopnik pravne osebe ali ima večinski delež v pravni osebi, registrirani za istovrstno dejavnost. Za nadzor nad spoštovanjem določil ZKme je pristojna kmetijska inšpekcija, ki prepove opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, če je na kmetiji za istovrstno dejavnost hkrati registrirana dejavnost kot samostojni podjetnik ali pravna oseba (8. alineja prvega odstavka 175. člena ZKme).

S tem naj bi zakonodajalec oziroma stroka želela preprečiti delovanje t.i. »dvoživk«, ki so se pojavljale na kmetijah in sicer tako, da je kmet deloval tako kot s.p. kot tudi opravljal gostinsko dejavnost kot svojo dopolnilno dejavnost na kmetiji.

V kolikor tržni inšpektor torej zazna, da kmet opravlja gostinsko dejavnost na oba načina, o tem seznani kmetijsko inšpekcijo, sam pa še vedno preveri izdajanje računov.

Navedeno torej pomeni, da je pristojnost tržnih inšpektorjev pri zavezancih, ki opravljajo gostinsko dejavnost kot svojo dopolnilno dejavnost, omejena na določbe glede izpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev kot jih določa Pravilnik v poglavju o opravljanju gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah (46. – 49. člen) in pa seveda na cenike ter izdajanje računov.

Še vedno je potrebno izpostaviti problem, ki ga vidijo tudi na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo in ki smo ga zaznali tudi sami na terenu in sicer v samem poimenovanju turističnih kmetij, tako, da gostinec registrira ime firme kot npr. »Turistična kmetija pr´Tirs d.o.o.«, pri čemer ne gre za »pravo« turistično kmetijo, torej za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, temveč za klasično vrsto gostinskega obrata, vendar pa tržni inšpektor v tej fazi še ne more ukrepati, saj je to stvar zakonodajalca, da zadevo, v kolikor se izkaže za nujno potrebno, uredi tako, da posameznega imena firme ni mogoče registrirati.

Glede na navedeno so tržni inšpektorji tudi v letošnjem letu preverjali stanje na terenu, opozarjali oziroma seznanjali zavezance z navedenimi predpisi in se pri inšpekcijskih pregledih osredotočali predvsem na preverjanje izdajanja računov in na cenike, ter tako posledično k spodbujanju k ureditvi stanja, ki bo usklajeno z navedenimi spremembami. Zavedamo se namreč, da je zavezancev veliko, da ne gre za majhne spremembe, da ZKme glede sprememb ZGos ni predvidel niti prehodnega obdobja, da pa ga je predvidel pri ureditvi dopolnilne dejavnosti in bi bilo torej neživljenjsko pričakovati, da bodo zadeve urejene čez noč ter da gostinstvo, predvsem pa pristne turistične kmetije predstavljajo pomemben del slovenskega turizma in promocije Slovenije.

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so opravili 163 pregledov pri navedenih zavezancih. Kot že navedeno, so bili tokrat pregledi prvenstveno usmerjeni k pregledu stanja in opozarjanju, kar naj bi privedlo do ureditve stanja do izteka prehodnega obdobja, pretežno pa k izdajanju računov in cenikom.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki se nanašajo predvsem na minimalne tehnične pogoje, avtorske pravice in pa tudi določbe Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, je bilo izrečenih 67 opozoril ZIN in 49 opozoril ZP-1. Zaradi ugotovljenih kršitev gostinske zakonodaje, kršitev glede izdaje računa, ter avtorskih pravic je bilo izdanih tudi 24 upravnih odločb, ena prekrškovna odločba z izrekom globe in 4 prekrškovne odločbe z izrekom opomina. V 38 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti iz pristojnosti Tržnega inšpektorata oziroma je šlo za manjše nepravilnosti, ki so jih zavezanci takoj odpravili, zato je bil postopek zoper njih ustavljen.

5.6.5. Kategorizacija nastanitvenih obratov

Tržni inšpektorat RS je v mesecu oktobru 2015 opravljal nadzor nad izvajanjem kategorizacije nastanitvenih obratov v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, sprejetim na podlagi Zakona o gostinstvu.

Pregledanih je bilo 144 subjektov na območju celotne Slovenije. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije, ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v

cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

V primeru, da je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila. Zaradi navedenih ugotovljenih nepravilnosti, je bilo izdanih 35 upravnih odločb.

V primeru manjših nepravilnosti (ni nameščenih navodil za ravnanje v primeru nevarnosti, ni cenikov po sobah, ni označena kategorija z zvezdicami, v kopalnicah je premajhno število brisač, ni televizorja, ni dovolj svetilk, ni telefona, ni zadostnega števila obešalnikov ipd.), ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 77 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali en plačilni nalog, 12 opominov in 56 opozoril ZP-1.

Inšpektorji so poleg nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi s samo kategorizacijo (neopravljena kategorizacija, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev), ugotavljali tudi neurejenost v zvezi z avtorskimi pravicami pri javnem predvajanju glasbe. Skupno je bilo tako izdanih 5 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti.

5.7. OBRT

Obrtna dejavnost se lahko opravlja v skladu s pogoji, ki jih določata Obrtni zakon in Uredba o obrtnih dejavnostih. Uredba določa obrtne dejavnosti, za opravljanje katerih je, zaradi varovanja življenja, zdravja in premoženja ljudi ali zaradi zagotavljanja varstva okolja, potrebna ustrezna poklicna usposobljenost. Z Uredbo so nekatere dejavnosti, ki so se prej uvrščale med obrti podobne in za katere ni bilo potrebno pridobiti obrtnega dovoljenja, uvrščene med obrtne dejavnosti.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave v zvezi z obrtno dejavnostjo se največkrat nanašajo na neizdajo računa potrošnikom ali na nepravilno opravljeno storitev, kar inšpektorat nadzira z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov. V inšpekcijskem postopku se velikokrat izkaže, da račun dejansko ni bil izdan. Prav tako se veliko prijav nanaša na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj. Ta problematika ni urejena z Obrtnim zakonom, pač pa je to stvar okoljskih in gradbenih predpisov, ki sodijo v pristojnost okoljske in gradbene inšpekcije, katerima so takšne prijave posredovane.

Tržni inšpektorji so na podlagi Obrtnega zakona leta 2015 opravili 1118 inšpekcijskih pregledov in zavezancem zaradi kršitev določb Obrtnega zakona izrekli 48 ukrepov in sicer 16 upravnih odločb, 19 opozoril ZP-1, 10 opominov in 3 globe. Število ukrepov zelo nizko, vendar pa je potrebno poudariti, da je pri obrtnikih navadno ugotovljenih veliko nepravilnosti z drugih področij, v veliki večini nanašajo na določbe Zakona o varstvu

potrošnikov, saj poslovanje posameznega zavezanca inšpektorji preverjajo celostno, z vidika vseh predpisov, ki so v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.

Poleg splošnih nadzorov sta bili v letu 2015 organizirani tudi dve akciji poostrenega nadzora in sicer v času od 17. 3. 2015 do 17. 6. 2015 pri pekarnah, v novembru 2015 pa na področju dejavnosti osebne nege (frizerska dejavnost, kozmetična dejavnost in druge dejavnosti za nego telesa).

Pekarska dejavnost je bila pri Gospodarski zbornici Slovenije izpostavljena kot problematična z vidika nespoštovanja predpisov, je bil v januarju 2015 556 zavezancem, ki po podatkih zbornice opravljajo navedeno dejavnost, v januarju 2015 poslan vprašalnik, s katerim se je poskušalo zavezance preventivno opozoriti na zahteve zakonodaje iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.

Po stari Uredbi o določitvi obrtnih in obrti podobnih dejavnosti, je bila dejavnost 10.710 obrtna dejavnost, za katero ni bila potrebna poklicna usposobljenost, posledično tudi obrtno dovoljenje ni bilo potrebno, pač pa je zadostoval vpis v obrtni register, po novi Uredbi, ki velja od leta 2013 pa se ta dejavnost šteje za obrtno dejavnost, za katero je potrebna ustrezna usposobljenost in si je zato zanjo tudi potrebo pridobiti obrtno dovoljenje.

Glede na analizo vprašalnikov in izpostavljeno problematiko, je pri nadzoru sodelovalo več inšpektoratov, tudi Inšpektorat RS za delo in Finančna uprava RS, pri čemer je prvi nadzor vseh organov potekal usklajeno v istih časovnih okvirih.

Tržni inšpektorji so skupaj opravili 209 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 20 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti in so inšpektorji postopke ustavili. Zavezanci si niso pridobili obrtnega dovoljenja v 32 primerih (15 %), v dveh primerih pa so imeli obrtno dovoljenje, vendar je nosilec zapustil podjetje, torej podjetje ni imelo več zaposlene ustrezno usposobljene osebe za opravljanje dejavnosti. Precej kršitev je bilo tudi na področju označevanja cen blaga ter na področju zagotavljanja podatkov o blagu, kar morajo peki zagotavljati v primeru, ko je poleg pekarske opravljajo tudi trgovinsko dejavnost. Inšpektorji so zavezancem izrekli skupaj 242 ukrepov, od tega 52 upravnih odločb, 5 sklepov o dovolitvi izvršbe, 70 opozoril ZIN, 77 opozoril ZP-1, 25 opominov in 13 glob.

V luči cilja urejenosti trga, inšpektorji zavezancem, ki so kršitve odpravili že tekom nadzora ali v odrejenem roku, niso izrekli najstrožjih sankcij, pač pa so ob upoštevanju načela sorazmernosti v takih primerih izrekli opozorila, saj je bil namen predpisa z odpravo kršitve dosežen.

Število ukrepov je glede na število opravljenih nadzorov precejšnje, vendar pa je veliko kršitev manjše narave in so jih zavezanci na enostaven način lahko odpravili. da bi zagotovili še večjo urejenost področja, pa bo potrebno delo pekarn še naprej spremljati in nadzirati.

V okviru akcije nadzora dejavnosti na področju osebne nege so inšpektorji opravili 667 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 239 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Največ kršitev je bilo pričakovano v zvezi z označevanjem cen, vendar je šlo povečini za manjše kršitve (niso bile označene cene posameznih storitev ali blaga), prav tako zavezanci niso ustrezno zagotavljali podatkov o trgovskem blagu, v povezavi s tem je bila v enem primeru celo ugotovljena uporaba nepoštenih poslovnih praks v zvezi z nudenjem cenovne prednosti. Prav tako je bilo veliko število kršitev ugotovljenih v zvezi z (ne)urejenostjo avtorskih pravic in sicer zavezanci niso plačevali nadomestil kolektivnim organizacijam, v posameznih primerih pa celo niso plačevali RTV prispevka. V zvezi z izpolnjevanjem

pogojev po Obrtnem zakonu je bilo v 13 primerih ugotovljeno, da si zavezanci niso pridobili obrtnega dovoljenja za dejavnost, ki jo opravljajo, kar je glede na število opravljenih pregledov zelo malo (slaba 2 %).

Gledano v celoti, so bile kršitve ugotovljene v kar 64 %, kar lahko pripišemo tudi dejstvu, da že dalj časa ni bil opravljen poostren nadzor na tem področju, vendar v večini primerov ni šlo za večje kršitve. Inšpektorji so zavezancem izrekli skupaj 407 ukrepov, od tega 47 upravnih odločb, 208 opozoril ZIN, 194 opozoril ZP-1, 11 opominov in 10 glob.

Prva tako so bili inšpektorji glede na obvestila s strani Obrtno podjetniške zbornice, na terenu posebej pozorni na čezmejno opravljanje obrtnih dejavnosti, torej s strani subjektov s sedežem v državah članicah Evropske unije, vendar na terenu niso odkrili nobenega primera čezmejnega opravljanja obrtne dejavnosti. V vsem tem času inšpektorat tudi ni prejel nobene konkretne prijave, iz katere bi izhajalo takšno opravljanje dejavnosti.

5.8. VARSTVO KONKURENCE

Zakon o varstvu konkurence, ki je urejal področje nelojalne konkurence vse od leta 1993, je tekom veljavnosti zaradi številnih vsebinskih sprememb in tudi sprememb glede vodenja postopkov o prekršku, postal nekonsistenten in nepregleden. Na to je Tržni inšpektorat RS opozarjal pristojno ministrstvo že več let, konec leta 2014 in v prvih mesecih leta 2015 pa se je, ob najnovejši sodni praksi in prejetih prijavi izkazalo, da brez spremembe zakonodaje stanje na tem področju postaja nevzdržno.

Po najnovejši sodni praksi bi namreč moral inšpektor z odločbo prepovedati dejanja nelojalne konkurence že samo na podlagi dejstva, da je vložena tožba zaradi dejanj nelojalne konkurence, brez, da bi (vsebinsko) presojal, ali dejansko sploh gre za nelojalno konkurenco. Takšno stališče je pravno nevzdržno in v nasprotju z namenom zakona kot tudi z namenom inšpekcijskega nadzora. Odločitev inšpektorja o prepovedi velja do odločitve sodišča v pravnem postopku, ki pa, kot je splošno znano, v Sloveniji lahko traja več let. Ker so na Tržni inšpektorat RS prihajale prijave, iz katerih je bilo razvidno, da sploh ne gre za nelojalno konkurenco, hkrati pa je bila vložena tožba, bi inšpektor z izdano odločbo lahko povzročil škodo zavezancu, saj bi ga onemogočil v njegovi dejavnosti.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v letu 2015 pripravilo predlog spremembe Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, s katerim bi se Zakon o varstvu konkurence razveljavil, hkrati pa bi bila vsa ravnanja, ki niso zajeta že za Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakona o varstvu potrošnikov, prenesla v Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence, udeležencem na trgu pa bi se za dejanja nelojalne konkurence zagotovilo sodno varstvo. Zakon je bil konec septembra v Državnem zboru sprejet.

Ravnanja, ki jih je Zakon o varstvu konkurence opredeljeval kot nelojalno konkurenco, v razmerju do potrošnikov Tržni inšpektorat RS presoja z vidika nepoštenih poslovnih praks. Na ta način se je nadzor izvajal že pred spremembo zakonodaje. Po novi ureditvi niso več izrecno prepovedani ti. imenovani premijski posli, torej posli, ki z obljubo nagrade pospešujejo prodajo. Takšna ureditev je skladna z evropsko zakonodajo, po kateri nagradne igre niso prepovedane same po sebi in jih je potrebno presojati z vidika Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Veliko prijav domnevne nelojalne konkurence se je nanašalo na prodajo ponaredkov, ki se vrši predvsem preko različnih socialnih omrežij, vendar gre v takšnih primerih za civilne zahtevke oškodovanca in varstva drugih pravic imetnika blagovne znamke, kar pa je predmet presoje sodišča, ne pa Tržnega inšpektorata RS. Poleg tega se prodaja v takšnih primerih večinoma vrši s strani posameznikov, torej na črno.

Leta 2015 je bilo na področju nelojalne konkurence opravljenih 61 inšpekcijskih pregledov (v letu 2014 51). Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji izdali 13 ukrepov in sicer 6 upravnih odločb, 3 globe, 3 opomine in 1 opozorilo.

5.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Nepremičninske družbe dejavnost nepremičninskega posredovanja morajo opravljati v skladu s pogoji, ki jih določa Zakon o nepremičninskem posredovanju. Nepremičninske družbe morajo zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je vpisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa tudi druge obveznosti nepremičninskih družb, s katerimi se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja zagotavlja večja pravna varnost, kot na primer izročitev pogodbe o posredovanju in splošnih pogojev poslovanja, preverjanje pravnega in dejanskega stanja nepremičnine, seznanjanje z okoliščinami, ki so pomembne za sklenitev pogodbe v prometu z nepremičninami.

Leta 2015 so tržni inšpektorji spoštovanje določil Zakona o nepremičninskem posredovanju preverjali v 128 primerih (v letu 2014 155), izrekli pa so 18 ukrepov (v letu 2014 28) zaradi kršitev tega zakona. Pregledi so bili opravljeni na podlagi prijav in v okviru poostrene akcije nadzora.

V akciji nadzora je bil večji poudarek na preverjanju nepoštenih pogodbenih pogojev v splošnih pogojih poslovanja in v pogodbah o posredovanju nepremičninskih družb, kot jih opredeljuje Zakon o varstvu potrošnikov. V skladu s pravili nepremičninskega posredovanja namreč nepremičninske družbe nimajo pravice do plačila, dokler pogodba, pri sklenitvi katere je posredovala, ni sklenjena. Ker trg nepremičnin trenutno ni živahen, so zaslužki družb bistveno manjši, zaradi česar iščejo nove načine služenja, med drugim z zaračunavanjem različnih dodatnih storitev oziroma stroškov, ki so jih imeli s posredovanjem, postavljanjem visokih cen le-teh, določanjem visokih pogodbenih kazni, ipd.

Nadzor splošnih pogojev poslovanja je posebej zahteven nadzor, saj je potrebno poleg splošnega poznavanja predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, tudi poznavanje predpisov s civilnega področja (Obligacijski zakonik, Stvarnopravni zakonik, ipd), potrebno je pregledati sodno prakso in pravna mnenja, zato je nadzor potekal daljše časovno obdobje (3 mesece).

Že v maju 2015, je bil z namenom preventivnega delovanja, več kot 500 nepremičninskim družbam posredovan vprašalnik. Glede na analizo stanja, je bilo v nadaljevanju odloženo, da se inšpekcijski nadzor opravi predvsem pri tistih subjektih, ki se na poslan vprašalnik niso odzvali.

Inšpektorji so v okviru poostrene akcije opravili 68 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 11 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti in so inšpektorji postopke ustavili. Ugotovljenih je bilo 36 kršitev. V 8 primerih je bilo ugotovljeno, da je nepremičninska družba uporabljala nepoštene pogodbene pogoje, v 10 primerih pogodba o posredovanju ni imela vseh

predpisanih sestavin, v 9 primerih splošni pogoji niso vsebovali vseh predpisanih sestavin, v dveh primerih oglasi družbe niso bili v skladu z zakonom, v 3 primerih je bilo plačilo za posredovanje določeno v nasprotju z zakonom. Prav tako je bilo v štirih primerih ugotovljeno, da družba uporablja nepošteno oziroma zavajajoče poslovne prakse.

Največkrat so inšpektorji sporna določila pogodbenih pogojev ugotovili v zvezi s pogodbeno kaznijo in sicer so bile le-te določene po mnenju inšpektorata v nasprotju z zakonom. V zvezi s tem ni še nobene sodne prakse, saj so po pravilih in praksi obligacijskega prava pogodbeno kazni lahko določene zelo visoko, medtem, ko po določbah Zakona o varstvu potrošnikov, pogodbeni kazen, ki povzroča znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank, velja za nepošten pogodben pogoj.

Ob tem morda velja izpostaviti primer nepremičninske družbe, ki ni poslovala kot nepremičninski posrednik, pač pa kot nepremičninski zastopnik, s čimer se je želela izogniti nekaterim obligatornim določilom Zakona o nepremičninskem posredovanju, med drugim tudi ni imela določenih pogojev poslovanja. Po izdani odločbi o prepovedi opravljanja dejavnosti zaradi neizpolnjevanja pogojev, je družba ugotovljene nepravilnosti odpravila.

Inšpektorji so zavezancem izrekli skupaj 27 ukrepov, od tega 3 upravne odločbe, 12 opozoril ZIN, 10 opozoril ZP-1 in 2 opomina.

V luči cilja urejenosti trga, inšpektorji zavezancem, ki so kršitve odpravili že tekom nadzora ali v odrejenem roku, niso izrekli najstrožjih sankcij, pač pa so ob upoštevanju načela sorazmernosti v takih primerih izrekli opozorila, saj je bil namen predpisa z odpravo kršitve dosežen.

Iz vsega navedenega izhaja, da je število kršitev Zakona o nepremičninskem posredovanju bistveno manjše, kot v lanskem letu, vendar pa so nepremičninske družbe pri svojem poslovanju kršile druge predpise iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, zato bo potrebno področje nepremičninskega posredovanja sistematično spremljati še naprej ter na tem področju vršiti inšpekcijski nadzor na podlagi prijav in po potrebi v okviru posebej organiziranih akcij.

5.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

5.10.1. Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja

Vlada RS vsak leto sprejme novo Uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce, ki določa najvišjo izhodiščno ceno, pridobitev soglasja k prvič oblikovani izhodiščni ceni in njeni spremembi ter mehanizem za oblikovanje cen proizvodov in storitev (to pomeni, da se določi način oblikovanja cen, sestavine ki jih podjetje sme ali mora ali ne sme upoštevati, in merila po katerih se cene ali njihove sestavine morajo ali smejo oblikovati).

Pri podjetjih, ki skrbijo za proizvodnjo in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, je bil v mesecu marcu 2015 opravljen redni, načrtovani nadzor po Uredbi o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce, ki velja do 23. 4. 2015.

V mesecu aprilu je bilo opravljenih 21 inšpekcijskih pregledov pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, pri čemer v večini primerov niso bile ugotovljene nepravilnosti. Še vedno pa sta problematični dve podjetji, kjer se zadeve glede upoštevanja določil Uredbe vlečejo še iz preteklih let.

Pri enem zavezanecu se je tako zaradi zgoraj navedenega neupoštevanja oziroma neizvršitve izdane odločbe, s katero mu je bila naložena izvršitev ukrepa kontrole cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce in sicer oblikovanje cene v skladu s predpisanim mehanizmom iz uredbe, ponovno ugotovilo, da odločba še vedno ni izvršena, ker zavezanec, kljub naporom, da bi zadevo uredil, tega ne more storiti, ker podelitev koncesije v pristojnosti lokalne skupnosti.

Pri drugem zavezanecu je bilo ugotovljeno, da je podjetje sicer pridobilo soglasje pristojnega ministrstva k prvič oblikovani izhodiščni ceni daljinskega ogrevanja vendar cene daljinskega ogrevanja na območju določene občine še niso spremenili.

Z uveljavitvijo novega Energetskega zakona je na novo regulirana tudi cena toplote za daljinsko ogrevanje. Z dnem prenehanja veljavnosti Uredbe o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce je pričel veljati Akt o metodologiji za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje, ki je osnova za izvajanje regulacije cen toplote od 24. 4. 2015 dalje.

5.10.2. Cene komunalnih storitev

V skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki je začela veljati v začetku leta 2013 se je trg komunalnih storitev drastično spremenil saj je postalo oblikovanje cen komunalnih storitev prosto, kar pomeni, da lahko izvajalci javnih služb sami določajo cene nujenih storitev, s tem da kot regulator ne nastopa več pristojno ministrstvo, temveč je za dejansko zaračunavanje novo oblikovanih cen potrebno zgolj soglasje pristojnega občinskega organa. Pri tem so morale občine uskladiti svoje predpise in sprejeti cene v skladu z uredbo najkasneje do 1. 4. 2014.

Tržni inšpektorji so v okviru svojih pristojnosti preverjali ali so izvajalci javnih služb sledili določilom Uredbe in svoje poslovanje do 1.4.2014 primerno uskladili in prilagodili v smislu oblikovanja novih cen, priprave elaboratov, zakonsko določene objave cenikov in prikaza porazdelitve količine opravljenih storitev javne službe.

V sklopu nadzora nad izvajalci obveznih gospodarskih javnih služb, ki je potekal v mesecu februarju, je bilo opravljenih 54 inšpekcijskih pregledov. V okviru nadzorov so bile ugotovljene nepravilnosti, ki so se nanašale na pomanjkljivosti pri označevanju cen, izostanek objave cenikov na spletnih straneh oziroma na krajevno običajen način ter na nepravilno uporabo enote mere na računih. V dveh primerih je bilo ugotovljeno, da so poleg potrjene cene zaračunali še stroške (manipulativni stroški, vodno povračilo), ki bi že morali biti vključeni v ceno storitve določeno z Uredbo. V treh primerih je bilo ugotovljeno, da za določene storitve izvajalci obveznih gospodarskih javnih služb elaboratov še niso izdelali.

Zaradi nespoštovanja določil Uredbe, je bila izdana 1 upravna odločba in 4 opozorila ZIN ter izdani 3 plačilni nalogi, 1 odločba z izrekom opomina ter 6 opozoril ZP-1.

Pri nadzorih je bilo tudi ugotovljeno, da kar 31 občin, kljub predložitvi elaboratov s strani izvajalcev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb, ni določilo potrjene cene posameznih javnih služb, na podlagi katere bi izvajalci lahko oblikovali in objavili cenik s potrjeno ceno, zato so v teh primerih izvajalci še vedno zaračunavali cene, ki so veljale pred uveljavitvijo Uredbe. Z navedenim problemom smo seznanili tudi resorno ministrstvo, z namenom, da zadevne občine pozove k sprejetju/potrditvi elaboratov oziroma k sprejetju cen v skladu z Uredbo.

Pri storitvah zbiranja, odlaganja in obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov je bilo ugotovljeno, da v nekaterih občinah tudi občinski predpisi niso usklajeni z Uredbo, saj so občine potrdile cene navedenih storitev, kjer kot sodilo npr. uporabljajo površino stanovanja oziroma kvadraturu uporabne površine, namesto velikosti zabojnika. Tudi z navedenim smo seznanili resorno ministrstvo, saj ukrepanje v takem primeru ni predvideno.

5.10.3. Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev

Dimnikarska služba se izvaja v javnem interesu kot obvezna državna gospodarska javna služba in je namenjena izvajanju meritev, pregledovanju in čiščenju kurilnih naprav, dimnih vodov in prezračevalnih naprav zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom.

Dimnikarsko službo natančneje ureja Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom. Tržni inšpektorat RS je v skladu z Uredbo pristojen le za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev, ki so določene s strani Vlade RS s Sklepom o ceniku dimnikarskih storitev (zadnji velja od 17. 7. 2010) in sicer ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene s Sklepom Vlade.

Poleg navedenih določil Uredbe so inšpektorji nadzirali še spoštovanje določil Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cen in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami glede morebitnega izvajanja nepoštenih poslovnih praks.

Pri tem je treba zlasti poudariti, da gre v primeru opravljanja dimnikarske službe za obvezno državno gospodarsko javno službo, ki se izvaja v javnem interesu zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, pri kateri uporabniki nimajo možnosti izbire izvajalca (izvajalec je določen s koncesijo), uporaba storitev dimnikarske službe je obvezna za vse uporabnike (v kolikor uporabnik ne omogoči opravljanja storitev je sankcioniran), cene storitev so določene s strani vlade, zato je lahko opravljanje storitev, ki ne sodijo v obseg storitev obvezne redne javne službe, in zaračunavanje le-teh brez izrecnega naročila uporabnika, do potrošnika nepošteno v smislu določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Pregledi so bili opravljeni pri 39 koncesionarjih, izvajalcih dimnikarskih storitev. Pri nadzoru v letu 2015 je bilo ugotovljenih bistveno manj kršitev kot v letu 2014, ko se je koordiniran nadzor izvajal prvič. Pri treh koncesionarjih so bile ugotovljene nepravilnosti pri označitvi cen (cene niso bile vidno označene, cene niso bile navedene z DDV ...), v enem primeru koncesionar v aktu o ustanovitvi ni imel vpisane ustrezne dejavnosti. Pri enem koncesionarju pa je bila ugotovljena kršitev določil 8. člena Uredbe (ni upošteval cenika dimnikarskih storitev), pri dveh koncesionarjih sta postopka zaradi ugotavljanja morebitne nepoštenosti poslovne prakse še v teku.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bila izdana 1 upravna odločba, 2 opozorili ZIN, 2 plačilna naloga in 2 opozorili ZP-1.

V letu 2015 je bilo zaznanih bistveno manj kršitev kot v letu 2014. S tem je uresničuje tudi cilj delovanja Tržnega inšpektorata RS, t. j., da s svojim delovanjem dosega čim višjo stopnjo urejenosti trga in zadovoljstva uporabnikov.

5.10.4. Cene učbenikov

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji v mesecu avgustu 2015, opravili nadzor nad oblikovanjem cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma strokovne module v nekem razredu, letniku ali programu, na trgu pa so se pojavili prvič.

Nadzor se je vršil po določitih Uredbe o oblikovanju cen učbenikov, katera je bila sprejeta na podlagi Zakona o kontroli cen.

Nadzor se je opravljal v knjigarnah in pri založnikih na območju celotne države in sicer je bilo opravljenih 42 pregledov, pri katerih nepravilnosti glede oblikovanja cen učbenikov niso bile ugotovljene.

Istočasno so inšpektorji nadzirali tudi označevanje cen učbenikov in upoštevanje označenih cen. V 7 primerih so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti pri označevanju cen, katere so trgovci nemudoma odpravili, zato so bila izrečena le opozorila.

Zgornji podatki kažejo, da trgovci na drobno spoštujejo cene učbenikov, ki so jim jih določili založniki. Poleg tega pa tržni inšpektorji vsako leto tudi ugotavljajo, da se v prosti prodaji, zlasti v manjših mestih, prodaja zelo malo učbenikov, saj se učenci poslužujejo učbeniških skladov na šolah.

5.11. OSTALE VRSTE NADZORA

5.11.1. Oglaševanje in prodaja tobačnih izdelkov

5.11.1.1. Oglaševanje tobačnih izdelkov

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov prepoveduje vsako sponzoriranje dogodka, dejavnosti ali posameznika ter kakršnokoli neposredno in posredno oglaševanje in promocijo tobaka in tobačnih izdelkov, vključno prek storitev informacijske družbe.

Zakon določa izjeme, ko je oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov dovoljeno, vendar le pod določenimi pogoji. Oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov je dovoljeno v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na priboru za kajenje, v in na poslovnih prostorih gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobačnih izdelkov na debelo v skupni površini do 7 m² ter na zunanjih in notranjih izveskih prodajaln tobačnih izdelkov v skupni površini do 7 m². Oglaševanje tobačnih izdelkov je dovoljeno le v obliki znaka, ki je zaščiten in ki ne omenja in ne prikazuje tobačnega izdelka, njegove embalaže ali njegove uporabe.

Tako kot v preteklem letu, se je pri nadzoru upoštevalo, da tako bencinski servisi kot tudi druge nespecializirane prodajalne z mešanim blagom oziroma prodajalne pretežno z živili, kjer tobačni izdelki predstavljajo le manjši del ponudbe, niso prodajalne tobačnih izdelkov, zato te prodajalne niso bile obravnavane kot ene od izjem določenih v 11. členu

Zakona o omejevanju uporabe tobačnih, kar pomeni, da oglaševanje tobačnih izdelkov ni dovoljeno niti v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke, niti v delu prodajalne kjer se tobačni izdelki dejansko nahajajo in prodajajo (običajno nad policami kjer so tobačni izdelki nameščeni). Kot izjema določena v 11. členu Zakona o omejevanju uporabe tobačnih, kjer je dopustno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na notranjih in zunanjih izveskih prodajaln v skupni površini 7m², so bile upoštevane le trafike (prodajalna tobačnih izdelkov, časopisov), v kateri je pretežni del prihodkov od prodaje dosežen s prodajo tobaka in tobačnih izdelkov.

Nadzori so se opravljali v treh koordiniranih dvodnevnih akcijah, pa tudi izven teh akcij, vzporedno z drugimi nadzori v prodajalnah, večinoma pri trgovcih, ki imajo prodajalne po celi Sloveniji. Skupaj je bilo opravljenih 1405 pregledov.

Oglaševanje se še vedno izvaja preko raznih pultnih stojal in osvetljenih kovinskih okvirjev, v katerih so bili izpostavljeni tobačni izdelki le določenih blagovnih znamk, pa z različnimi plakati in izveski, osvetljenimi tablam, nameščenimi nad prodajnimi policami oziroma boxi, v katerih so nameščeni tobačni izdelki.

Na samih trafikah je bilo tudi pri tokratnih nadzorih ugotovljenih več primerov oglaševanja tobačnih izdelkov določenih blagovnih znamk (novi okusi, nove oblike, nova imena) z različnimi izveski, plakati in na svetlobnih tablah, za katere se je ugotovilo, da te blagovne znamke še niso zaščitene oziroma registrirane.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izrekli 132 opozoril ZIN in izdali 247 upravnih odločb na podlagi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. Zoper kršitelje je izrečenih 43 opozoril ZP-1, izdanih 22 opominov in 254 odločb o prekršku z izrekom globe ter 213 plačilnih nalogov.

Kot že nekaj let, ponovno ugotavljamo, da se trgovci, kljub zavedanju, da kršijo zakonska določila, saj so bili v preteklosti že večkrat obravnavani in so jim bile izdane tako upravne odločbe kot odločbe o prekršku, še kar naprej poslužujejo nedovoljenega oglaševanja. Tako večina trgovcev, ki imajo prodajalne po celi Sloveniji, nedovoljena reklamna sporočila odstranijo samo v prodajalni, kjer je bil opravljen nadzor, v vseh ostalih prodajalnah pa večinoma ne, ali pa jih v večini prodajalnah odstranijo le začasno, po določenem času pa namestijo nova.

Ker je praksa oglaševanja tobačnih izdelkov vse bolj agresivna in presega zakon, katerega namen je omejiti uporabo tobačnih izdelkov, je Tržni inšpektorat RS že večkrat na Ministrstvo za zdravje, ki je pripravilo Zakon o omejevanju porabe tobačnih izdelkov predlagalo spremembo zakona v smislu popolne prepovedi oglaševanja tobačnih izdelkov. Nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije in vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

5.11.1.2. Prodaja tobačnih izdelkov

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov prepoveduje tudi prodajo tobačnih izdelkov osebam mlajšim od 18 let, tobačnih izdelkov pa ne smejo prodajati osebe mlajše od 18 let.

Tržni inšpektorat RS je, zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, v letu 2015 izvedel štiri načrtovane akcije nadzora nad prodajo tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let, prepovedjo, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke ter objavo prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18

let. Kontrole so bile opravljane v času pred zimskimi šolskimi počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v času božično-novoletnih praznikov. Poleg tega je bil v mesecu novembru, ko je bila v medijih ponovno izpostavljena problematika kajenja in uživanja alkohola med mladimi, pri čemer je bila zlasti poudarjena lahka dostopnost do tobačnih izdelkov in alkoholnih pijač med mladim, izveden izreden enodnevni nadzor nad prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam v trafikah, predvsem v bližini šol.

Skupno je bilo opravljenih 1542 inšpekcijskih pregledov. Nedovoljena prodaja tobačnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 12 primerih, kar je več kot leta 2015, ko je bilo ugotovljenih 9 primerov nedovoljene prodaje. Pri tem je potrebno omeniti, da se nadzor prodaje tobačnih izdelkov mladoletnim osebam, izvaja oziroma ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da je inšpektor spremlja dogajanje pred prodajalno ter v primeru suma, da je tobačni izdelek prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveril starost in v primeru, da je oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali prekrškovno z izrečenimi globami.

Nekaj kršitev se je nanašalo tudi na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov, ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Zakonska določila so trgovcem poznana. V prodajalnah imajo nameščena ustrezna obvestila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov mladoletnim. Prav tako Tržni inšpektorat RS s svojim stalnim nadzorom v prodajalnah in tudi z obveščanjem na svojih spletnih straneh nenehno opozarja trgovce na dosledno upoštevanje zakonskih določil. Vendar kljub temu mladoletne osebe nimajo nobenih težav pri nakupu cigaret, zlasti v trafikah, saj jih prodajalci ne povprašajo po starosti in ne zahtevajo osebnih dokumentov, kar so s svojimi aktivisti ugotovili nevladne organizacije, ki so preverjale prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam.

5.11.2. Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač

5.11.2.1. Oglaševanje alkoholnih pijač

Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili, ki ureja oglaševanje alkoholnih pijač, v celoti prepoveduje oglaševanje alkoholnih pijač z več kot 15 volumenskim odstotki alkohola, alkoholne pijače z manjšo vsebnostjo alkohola pa je dovoljeno oglaševati pod zakonsko določenimi pogoji.

Nadzor nad oglaševanjem alkoholnih pijač tržni inšpektorji, že vsa leta od sprejetja zakonskih določil, opravljajo vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih obratih in trgovske dejavnosti v prodajalnah ter na podlagi prejetih prijav.

Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 80 primerih in sicer pri oglaševanju alkoholnih pijač v gostinskih obratih, na spletnih straneh in facebook profilih posameznih gostincev, v časopisih, ob cesti. Skupaj je bilo izdanih 25 odločb o prekrških z izrekom opomina, 1 plačilni nalog in 3 odločbe o prekršku z izrekom globe. Za pomanjkljivosti, katere so zavezanci nemudoma odpravili, je bilo izrečenih 51 opozoril ZP-1.

Kontinuiran nadzor oglaševanja alkohola je sicer pripomogel k urejenosti trga na tem področju, kljub temu pa Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno spremeniti zakonodajo na področju oglaševanja alkoholnih pijač in le-to v celoti prepovedati. Oglasi za alkoholne pijače so izdelani na način, da izigravajo oziroma zaobidejo zakonska

določila, vendar dovolj privlačno, da dosežejo predvsem mlade, ki so zanje najbolj dovzetni in posledično nato nekontrolirano posegajo po alkoholnih pijačah.

5.11.2.2. Prodaja alkoholnih pijač

Tržni inšpektorat RS je kot eden izmed nadzornih organov Zakona o omejevanju porabe alkohola, pristojen za nadzor nad prodajo alkoholnih pijač v prodajalnah osebam, mlajšim od 18 let, osebam, ki kažejo očitne znake opitosti od alkohola, kot tudi osebam, za katere se upravičeno domneva, da jih bodo posredovale osebam mlajšim od 18 let. Navedeni nadzor je stalna naloga Tržnega inšpektorata in se mu posveča zelo veliko pozornost. Tako se na letni ravni izvede najmanj 4 akcije nadzora, ki so časovno vezane na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim (pred počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta, v času božično-novoletnih praznikov). Načrtovane akcije se izvajajo istočasno na območju celotnega ozemlja Slovenije. Obenem pa se nadzor izvaja tudi izven načrtovanih akcij (npr. razne prireditve za mlade). O svojih aktivnostih, zlasti v času medijsko odmevnih dogodkov (kot npr. maturantska parada) seznanjamo tudi širšo javnost preko svojih spletnih strani, obenem pa pozivamo tudi trgovce na dosledno spoštovanje zakonskih določil.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo.

V letu 2015 so bile izvedene 4 skupne akcije (pred zimskimi počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v času božično-novoletnih praznikov), obenem pa se je nadzor izvajal tudi izven načrtovanih akcij. Skupaj je bilo pregledanih 1106 trgovcev. Nedovoljena prodaja alkoholnih pijač je bila ugotovljena v 4 primerih, od tega je bilo v dveh primerih ugotovljeno, da je bila mladoletna oseba prisotna v skupini več oseb, ki so kupovale alkoholne pijače. Kršiteljem sta izdani 2 odločbi o prekršku z izrekom globe in 2 opomina.

Kljub stalnemu nadzoru je število ugotovljenih kršitev, glede na število opravljenih pregledov, zelo majhno (prodaja alkohola mladoletnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna nadaljuje postopek), kar pa ne odraža realne slike, saj opazno narašča trend pijančevanja, pri čemer pa je najbolj zaskrbljujoče, da se opija vedno več mladih, ki so tudi vedno bolj izvirni v načinih, kako priti do alkoholnih pijač. Verjamemo, da na navedeno vpliva tudi splošna gospodarska kriza v državi in z njo povezani socialni problemi, vendar pa je problem alkohola pri mladih vse bolj pereč, zato je nujno potrebno pospešiti sprejetje spremembe zakona. Tržni inšpektorat RS je resornemu ministrstvu že večkrat predlagal, da pristopi k spremembi Zakona o omejevanju porabe alkohola in tudi predlagal spremembe (dvig starostne meje za nakup alkoholnih pijač na 21 let, uvedba licenc za prodajo alkoholnih pijač, višje kazni za kršitelje...), vendar do sprememb še ni prišlo.

Kljub vsemu se tržni inšpektorji trudijo, da s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem tako javnosti kot trgovcev pripomorejo k uresničevanju cilja zakona, to je zaščiti mladine pred škodljivimi vplivi alkohola. Seveda pa so prvenstveno starši oziroma družina tisti, ki v tej smeri lahko naredijo največ.

5.11.3. Pranje denarja

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 85. členu med drugim določa kot nadzorni organ tudi Tržni inšpektorat RS. Šesti odstavek 87. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma opredeljuje zavezance (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor in sicer zastavljalnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- finančnega zakupa (lizing),
- posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- prometa nepremičnin.

Tržni inšpektorat RS je čez celo leto 2015 opravljal nadzor pri navedenih zavezancih in sicer predvsem na lastno pobudo, ter predvsem skupaj s pregledi pri tistih zavezancih, za katere je pristojen na podlagi drugih predpisov (npr. Zakon o potrošniških kreditih, Zakon o nepremičninskem posredovanju).

Republika Slovenija je glede ukrepov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ocenjevana s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope (MONEYVAL). Odbor MONEYVAL je pohvalil delo in angažiranost Tržnega inšpektorata RS na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Tržni inšpektorat RS je bil v letu 2015 povabljen tudi k pripravi na peto ocenjevanje s strani navedenega odbora, ki bo izvedeno v letu 2016.

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so v letu 2015 pregledali 32 zavezancev. V 8 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek s sklepom ustavljen. V dveh primerih je bila izdana upravna odločba, zaradi ugotovljenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti, ki so jih zavezanci v večini primerov tudi takoj oziroma v postavljenem roku odpravili, pa je bilo izrečenih 6 opozoril ZP-1 in 5 opozoril ZIN.

5.11.4. Gorski vodniki

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 v sezoni gornišstva izvajal nadzor opravljanja dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu na podlagi Zakona o gorskih vodnikih.

Nadzor je bil usmerjen v preverjanje, če se tovrstno vodenje izvaja na pridobiten način, ali takšno dejavnost izvajajo pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali društva v skladu s svojo registrirano oziroma priglašeno dejavnostjo, ter ali vodenje izvajajo ustrezno strokovno usposobljene osebe.

Inšpektorji so nadzore opravljali na izhodiščih za planinske in gorske vzpone, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so se na pot odpravljali individualni planinci, družine z otroci in pa tudi skupine, ki pa niso imele vodnikov, ki bi dejavnost opravljali na pridobitni način.

Po opravljenih nadzorih je mogoče zaključiti, da v gore večinoma hodijo pohodniki posamezniki ali družine, malo je organiziranih skupin, še manj pa takšnih skupin, kjer se vodenje izvaja na pridobitni osnovi.

Kljub temu, da kršitve niso bile ugotovljene, je bil namen nadzora dosežen in sicer seznanitev izvajalcev in pohodnikov, da se tovrstni nadzor izvaja, kar je tudi del preventivne dejavnosti Tržnega inšpektorata RS.

5.11.5. Licence za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev

Tržni inšpektorat RS je v času glavne turistične sezone v letu 2015 izvajal nadzor opravljanja dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev in pridobivanja licenc Gospodarske zbornice Slovenije ter oseb, ki opravljajo delo turističnih spremljevalcev ali turističnih vodnikov.

Pogoje za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev, turističnega vodenja in spremljanja podrobneje od leta 2004 podrobneje ureja Zakon o spodbujanju razvoja turizma. Subjekti, ki opravljajo dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev kot pridobitno dejavnost, morajo pridobiti ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije. Licenca je dokaz, da izpolnjujejo vse zakonsko določene pogoje.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma določa turistični aranžma kot vnaprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev, ki se jih nudi v prodajo in prodaja po skupni ceni, če storitev traja nepretrgoma več kot 24 ur ali vključuje nastanitev preko noči. Med turistične aranžmaje se šteje tudi potovanje, ki traja manj kot 24 ur (izlet) in ne vsebuje storitve prenočevanja, vključuje pa vnaprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev. Pravica do opravljanja dejavnosti organiziranja ali prodaje turističnih aranžmajev se pridobi na podlagi licence, ki jo podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije. Licenco lahko pridobi organizator ali prodajalec turističnih aranžmajev, ki izpolnjuje vse pogoje, določene v zakonu. V kolikor torej subjekt nudi v prodajo turistične aranžmaje, si mora za opravljanje tovrstne dejavnosti pridobiti navedeno licenco. To velja tudi za društva in šole, ki organizirajo potovanja na pridobitni osnovi, in si morajo ali pridobiti licenco ali pa organizacijo oziroma izvedbo prepustiti subjektu, ki takšno licenco ima.

Obveznost zagotavljanja turističnega vodenja in spremljanja je določena v 38. členu Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki določa, da mora organizator potovanja pri vsaki izvedbi turističnega aranžmaja doma ali v tujini za vsako organizirano skupino posebej zagotoviti turističnega spremljevalca ali turističnega vodnika, ki izpolnjuje pogoje iz 39. člena zakona, to je, da ima opravljen preizkus znanja iz programa strokovne usposobljenosti in pridobljeno ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije.

Tržni inšpektorji so na območju celotne Slovenije opravili 49 inšpekcijskih pregledov. Inšpektorji so pred začetkom nadzora pregledali lokalne medije, popotniške forume in spletne strani ponudnikov (organizatorjev, prodajalcev) potovanj in izletov ter pozornost namenili malim ponudnikom (fizične osebe, ki največkrat organizirajo avanturistična potovanja v eksotične države ali potovanja s športnimi aktivnostmi), društvom in avtobusnim prevoznikom. Osredotočili so se torej tako na samo licenco kot tudi na izpolnjevanje pogojev za pridobitev oziroma ohranitev le-te. Glede opravljanja dejavnosti vodenja ali spremljanja turističnih aranžmajev pa so v okviru pregledov inšpektorji pregledali dokumentacijo izvedenih turističnih aranžmajev.

V 18 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato so bili postopki ustavljeni. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri zavezancih, ki dejansko tržijo turistične aranžmaje in ki so tudi takoj pristopili k odpravi nepravilnosti, ki so se nanašale na posamezne pogoje za pridobitev licence oziroma opravljanje dejavnosti, so bila izrečena opozorila po ZP-1. V enem primeru, kjer ni bil izpolnjen pogoj glede obratovalnega časa, je bil izrečen opomin, saj je zavezanec nemudoma pristopil k popravi obratovalnega časa, v katerem je dostopen strankam. V enem primeru pa je bila izrečena globa zaradi nezagotavljanja turističnega vodnika oziroma spremljevalca pri izvedbi turističnega aranžmaja.

5.11.6. Turistično športne dejavnosti

Tržni inšpektorat RS je v letošnjem letu, predvsem v glavni turistični sezoni, opravljal nadzor nad izvajanjem dejavnosti turističnih športnih storitev, za katere veljajo določbe Zakona o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT).

Pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti so torej urejeni v 43. členu ZSRT, za nadzor katerega je na podlagi 44. člena ZSRT pristojna tržna inšpekcija, vendar to določilo predpisuje le, da dejavnosti turističnih športnih storitev, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (kot na primer šole ali tečaji smučanja, jadrnanja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenja turistov pri organiziranih športnih aktivnostih, lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva, licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Pogoje zasebnega športnega delavca za vpis v razvid pa določa Zakon o športu.

Na podlagi potrjenega programa panožne zveze izvajajo usposabljanje, ki je podlaga za izdajo licenc s strani Olimpijskega komiteja Slovenije. Podatki o izdanih licencah v posamezni športni panogi so na voljo na spletni strani OKS.

Slovenski ponudniki športnih aktivnosti čez celo leto ponujajo raznovrstne dejavnosti, ki se odvijajo v naravi. Velikost ponudbe je odvisna od letnega časa, za poletni čas so značilne številne pohodniške in kolesarske poti (predvsem gorsko kolesarjenje) ter vodni športi. Med vodnimi športi so v Sloveniji še zlasti vabljivi tisti, ki dvigujejo raven adrenalina (rafting, hydrospeed, soteskanje-canyoning, kajakaštvo), obstaja pa tudi ponudba mirnejših voženj s kanuji in splavi.

Tržni inšpektorji so v letu 2015 uvedli 54 inšpekcijskih postopkov na področju opravljanja dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti in izpolnjevanja pogojev za to dejavnost.

Največje območje izvajanja tovrstnih dejavnosti v poletnem času predstavlja območje Bovca, kjer se izvajajo vodne aktivnosti, predvsem rafting, hydrospeed, soteskanje-canyoning, kajakaštvo in kjer se pojavlja tudi veliko število tujih izvajalcev. Pomanjkljivosti se še vedno ugotavljajo, vendar v veliko manjšem obsegu kot v preteklih letih. Vsekakor se urejenost področja izvajanja adrenalinskih športnih aktivnosti in s tem tudi varnost koristnikov ponudbe, iz leta v leto povečuje, tudi na račun kontinuirane prisotnosti inšpekcijskih služb in njihovega nadzora pri izvajanju navedenih dejavnosti.

V letošnjem letu je bilo na področju nadzora turističnih športnih dejavnosti izdanih 15 sklepov o dovolitvi izvršbe zaradi nespoštovanja izvršljive upravne odločbe, 1 sklep o izreku denarne kazni v upravni izvršbi, 17 upravnih odločb zaradi ugotovljenih nepravilnosti, 2 prekrškovni odločbi z izrekom globe, 1 prekrškovna odločba z izrekom opomina, 4 opozorila ZP-1 in 10 opozoril ZIN.

5.11.7. Enotna cena knjige

Na podlagi, v letu 2014 sprejetega Zakona o enotni ceni knjige (ZECK), je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2015 (prvič že v oktobru 2014) v skladu z letnim načrtom, izvajal nadzor nad enotnimi cenami knjig. ZECK na območju celotne Slovenije ureja prodajo novih knjig izdanih po 26.8.2014, ki se morajo prodajati po enotni ceni 6 mesecev od dneva ko je knjiga prvič dana v promet oziroma v prodajo, enotno ceno pa morajo v zakonsko

določenem roku zagotavljati vsi založniki in knjigotržci, ne glede na to ali se prodaja vrši v poslovalnicah oziroma trgovinah ali preko spletnih strani.

Skupno je bilo opravljenih 79 pregledov. Nepravilnosti vezane na ZECK so bile ugotovljene v 5 primerih. V enem primeru knjigotržec ni upošteval določene in prijavljene cene s strani založnika in dve knjigi prodal po nižji ceni; v enem primeru prijava enotne cene knjige na JAK ni bila opravljena, v treh primerih pa je bilo ugotovljeno, da enotna cena knjige na JAK ni bila opravljena najmanj ena dan pred začetkom prodaje. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti glede določb ZEKC so bila izrečena 3 opozorila ZP-1 in izdani dve odločbi o prekršku z izrekom opomina.

Postopek zoper založbo, ki je pričela s prodajo knjige po enotni ceni knjige prijavljeno na JAK v prednaročilu in je po izidu knjige že poteklo 6 mesečno obdobje enotne cene knjige, pa je še v teku.

5.11.8. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Za nadzor tega predpisa je pristojen Inšpektorat RS za notranje zadeve, poleg tega inšpektorata pa so kot nadzorni organi za posamezne člene, pristojni še Policija, Finančna uprava RS in Tržni inšpektorat RS.

V skladu z Zakonom o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, je prodaja pirotehničnih izdelkov dovoljena vse leto, razen pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok, katerih prodaja je dovoljena le od 19. do 31. decembra.

Ker se prodaja glede na povpraševanje v največjem obsegu vrši ravno v mesecu decembru, vsi pristojni organi v tem mesecu opravljajo poostren nadzor.

Ker se posamezne pristojnosti nadzora Tržnega inšpektorata RS in Inšpektorata RS za notranje zadeve prekrivajo, je bil, v izogib podvajanju nadzorov s strani obeh organov, pred začetkom poostrenih inšpekcijskih nadzorov v decembru na Tržnem inšpektoratu RS organiziran usklajevalni sestanek.

Pri trgovcih so inšpektorji preverjali, ali so si za opravljanje prometa s pirotehničnimi izdelki pridobili ustrezno dovoljenje in ali izpolnjujejo posamezne varnostne zahteve (ustrezno nakladanje izdelkov, omejitev dostopa, opozorila, gasilni aparati, ipd), poleg tega pa so preverjali tudi spoštovanje ostalih predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, predvsem pa Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o trgovini in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Skupaj je bilo na tem področju v decembru 2015 opravljenih 64 pregledov. V 29 primerih kršitve niso bile ugotovljene, zato so bili postopki ustavljeni. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji zavezancem izrekli 30 ukrepov, od tega 3 upravne odločbe, 10 opozoril ZIN, 3 opomine in 14 opozoril ZP-1.

Največkrat je bilo ugotovljeno, da cene izdelkov niso bile ustrezno označene (17 kršitev), v treh primerih so trgovci oglaševali akcijske cene, čeprav pred tem pirotehničnih izdelkov niso prodajali, to pa predstavlja zavajajočo poslovno prakso. Prav tako je bilo v 10 primerih ugotovljeno, da trgovci ne vodijo ustreznih evidenc o trgovskem blagu, v enem primeru je bila ugotovljena neizdaja računa. Kar se tiče kršitev določil Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, pa je bilo v enem primeru ugotovljeno, da se opravlja prodaja brez ustreznega dovoljenja, ostale kršitve pa so se nanašale na neustrezno opremo in na

neustrezno označitev prodajnega prostora, kar pa so zavezanci večinoma že odpravili tekom nadzora.

Pregledani sta bili tudi 2 spletni prodajalni s pirotehniko, za katere veljajo strožji pogoji, kot za običajne spletne prodajalne, saj trgovci pirotehniko kupcem ne smejo dostavljati prek dostavnih služb, ki za ravnanje s pirotehničnimi izdelki niso ustrezno usposobljeni, prav tako se v skladu z Zakonom o poštnih storitvah po pošti, kot pošiljke ne smejo pošiljati eksplozivni. Ustreznost usposobljenosti oseb je sicer v pristojnosti nadzora Inšpektorata RS za notranje zadeve. Eden od zavezancev je spletno prodajo zaradi navedenega dejstva ukinil, v enem primeru pa je bila zadeva odstopljena v obravnavo Inšpektoratu RS za notranje zadeve.

Ugotavljamo, da so se trgovci dobro pripravili na prodajo pirotehniko, saj so si pridobili predpisana dovoljenja in opremili prodajna mesta, tako, da razen manjših odstopanj v zvezi s tem ni bilo ugotovljenih. Ne glede na navedeno pa bo zaradi rizičnosti področja, potrebno prodajo pirotehniko spremljati tudi v prihodnje.

5.11.9. Avtorske pravice

Tržni inšpektorji so tudi leta 2015 na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov.

5.11.9.1. Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih

Tržni inšpektorji so sočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti izvajali tudi nadzor nad urejenostjo avtorske pravice pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah.

V javnih lokalih se običajno s fonogramov ali s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so leta 2015 opravili 3107 inšpekcijskih nadzorov v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah, kjer se javnosti predvaja glasba. Od nosilcev dejavnosti so zahtevali dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela.

V 306 primerih se je gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložilo, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 39 prekrškovnih odločb, 230 opominov, 11 plačilnih nalogov ter izrekli 313 opozoril ZP-1.

5.11.9.2. Nadzor programske opreme

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden poglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne

kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju se je v letu 2015 opravil v dveh delih. V prvem delu (izvajal se je spomladi) se je 439 zavezancem poslal dopis, s katerim jih je Tržni inšpektorat RS obvestil, kakšne so njihove obveznosti glede spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju. Hkrati jih je pozval, da sami pregledajo, s koliko računalniki razpolagajo in katere programe na njih uporabljajo ter da sami preverijo, ali vse programe zakonito uporabljajo (ali razpolagajo z vsemi potrebnimi licencami). Na Tržni inšpektorat RS so morali zavezanci posredovati le število računalnikov in seznam programov, ki jih uporabljajo. Po prejetju odgovorov na dopis se je opravila analiza prispele dokumentacije. Na podlagi analize so se izbrali zavezanci, ki na dopis niso odgovorili, in nekaj naključno izbranih zavezancev, ki so odgovorili. Pri vseh teh je bil v drugem delu (izvajal se je od oktobra do novembra) opravljen neposredni inšpekcijski nadzor. V drugem delu se je nadzor opravil tudi pri subjektih, zoper katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijavo ter pri naključno izbranih subjektih. Zaradi posebnosti inšpekcijskega pregleda v zvezi z računalniškimi programi izvaja ta nadzor posebej usposobljena skupina tržnih inšpektorjev.

Tržni inšpektorji so leta 2015 opravili 58 inšpekcijskih pregledov, na katerih je bilo pregledanih 168 računalnikov oziroma skoraj 85 % vseh računalnikov, ki so jih posamezni subjekti v času nadzora imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 851 računalniških programov, ki so jih uporabniki pri svojem delu uporabljali. Izmed vseh evidentiranih programov posamezni subjekti niso dokazali (niso mogli predložiti ustreznih dokazil) zakonite uporabe za 256 (30,1 %) programov.

Od 58 pregledanih subjektov je bila pri 26 subjektih (44,8 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa. V upravnem postopku so tržni inšpektorji 3 subjektom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili, da kršitev odpravijo (da legalizirajo nelegalen program, ali pa ga odstranijo iz računalnika), 1 subjektu pa je bilo izrečeno opozorilo ZIN. Zoper ostale subjekte upravno ukrepanje ni bilo potrebno, ker so že sami v času trajanja inšpekcijskega postopka odpravili ugotovljene nepravilnosti. V prekrškovnih postopkih je bilo izrečeno ali izdano 4 opozorila ZP-1, 12 opominov, 5 plačilnih nalogov in 2 prekrškovni odločbi.

Dolgoletni rezultati nadzora kažejo, da je povprečna stopnja nezakonito uporabljenih programov okoli 9 %, kar je trikrat manj, kot je bilo ugotovljeno v akciji. Tako slab rezultat je posledica dejstva, da je bilo v nadzoru odkritih osem podjetij, ki so skupaj nezakonito uporabljali preko 200 programov. Dober znak pa je nadaljevanje trenda zmanjševanja skupnega števila subjektov, ki uporabljajo vsaj en program nezakonito. Zaradi dobrih izkušenj novega načina nadzora, se bo tovrstni nadzor v takšni obliki nadaljeval tudi v prihodnje.

5.11.10. Javna raba slovenskega jezika

Zakon o javni rabi slovenščine je tisti zakon, ki ureja temeljna pravila o javni rabi slovenskega jezika kot uradnega jezika v Republiki Sloveniji. Javno rabo slovenskega jezika na posameznih področjih javnega sporazumevanja pa poleg tega zakona, glede na posebnosti posameznega področja, podrobneje določajo tudi področni zakoni. V razmerju do potrošnika področje rabe slovenskega jezika tako ureja Zakon o varstvu potrošnikov, sicer pa so posamezna vprašanja (npr. oglaševanje, besedila ob prodajnih izdelkih) v obeh navedenih zakonih urejena na skoraj identičen način.

Medtem ko vršijo nadzor nad določbami Zakona o varstvu potrošnikov Tržni inšpektorat in drugi inšpekcijski organi vsak na svojem področju dela, pa vršijo nadzor nad določbami Zakona o javni rabi slovenščine poleg Tržnega inšpektorata še Inšpektorat RS za kulturo in medije, Inšpektorat RS za delo in Inšpektorat RS za notranje zadeve.

Zakon o varstvu potrošnikov v zvezi z uporabo slovenskega jezika določa, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti pa tudi v jeziku narodne skupnosti. Pri oglaševanju in označevanju izdelkov mora podjetje uporabljati jezik, ki je potrošnikom na območju Slovenije lahko razumljiv, pri čemer lahko za označevanje izdelkov podjetje uporablja tudi splošno razumljive simbole in slike. Zakon o javni rabi slovenščine dopušča, da podjetja na območju Slovenije poleg slovenščine, kadar je njihovo poslovanje in/ali oglaševanje namenjeno tudi tujcem, uporabljajo tudi tuji jezik, vendar pa pri oglaševanju različica s slovenščini ne sme biti manj poudarjena.

Nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o javni rabi slovenščine se je v letu 2015 vršil na podlagi prejetih prijav kot tudi v okviru koordiniranih nadzorov posameznih področij, npr. oglaševanja. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri oglaševalskih sporočilih, ki morajo biti po Zakonu o varstvu potrošnikov v jeziku, ki je potrošnikom lahko razumljiv, sta bili izdani 2 upravni odločbi, 11 opozoril ZP-1, 7 opominov in 1 globa.

Poslovanje s strankami je bilo preverjeno v 159 primerih, v 263 primerih se je preverjalo označevanje in predstavljanje izdelkov in storitev, v 259 primerih se je preverjalo, ali so imena obratov, prodajaln, gostinskih in drugih lokalov ali drugih poslovnih prostorov v slovenskem jeziku, v 105 primerih pa se je preverjalo oglaševanje izdelkov in storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev so bile skupaj izdane 3 upravne odločbe, v prekrškovnem postopku pa je bila v 2 primerih izrečena globa, v 7 primerih opomin, v 15 primerih pa opozorilo ZP-1.

Problematika uporabe tujega jezika na ozemlju Slovenije se sicer vse bolj izpostavlja, saj se trg vse bolj odpira, vedno več je tujih ponudnikov blaga in storitev, veliko je tudi turistov, katerim je uporaba tujega jezika namenjena, žal pa se ob tem vse prevečkrat pozablja na slovenski jezik. Z namenom ohranjanja in spoštovanja maternega jezika bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadaljeval z nadzorom na področju javne rabe slovenskega jezika.

5.11.11. Nezaželena elektronska pošta (spam)

Pošiljanje sporočil, ki vabijo k nakupu blaga oziroma storitev, so v začetku leta 2015 urejali trije predpisi – Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, Zakon o elektronskih komunikacijah in Zakon o varstvu osebnih podatkov. Tržni inšpektorat RS je nadzor izvajal na podlagi določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, in sicer v primerih, ko je šlo za pošiljanje komercialnih elektronskih sporočil podjetjem kot prejemnikom. 6. člen

Zakona o elektronskem poslovanju na trgu je namreč določal, da lahko ponudnik pošilja komercialna sporočila le če prejemnik vnaprej soglaša s pošiljanjem.

Ker je bil Tržni inšpektorat RS mnenja, da je takšna ureditev področja pošiljanja komercialnih elektronskih sporočil med podjetji prestroga ter da po nepotrebnem omejuje podjetja pri ponujanju blaga in storitev drugim podjetjem, je skupaj z Informacijskim pooblaščencom in Agencijo za pošto in elektronske komunikacije RS že leta 2013 na pripravljalca Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, posredoval predlog za ustrezno spremembo zakona v tem delu. Dne 4. 4. 2015 pa so dejansko začele veljati spremembe tega zakona. Zakon o elektronskem poslovanju na trgu tako ne določa več, da mora pošiljatelj komercialnih elektronskih sporočil od prejemnika komercialnih sporočil pridobiti predhodno soglasje.

Pošiljanje komercialnih sporočil fizičnim osebam sicer še vedno ureja Zakon o elektronskih komunikacijah, nadzor nad katerim v tem delu izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS.

V letu 2015 je tako Tržni inšpektorat RS izvajal nadzor t. i. spama med podjetji do začetka aprila, in sicer na podlagi prejetih prijav. V 1 primeru je bila ugotovljena kršitev Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, tržni inšpektor pa je kršitelju izdal opomin.

6. DRUGE DEJAVNOSTI

6.1. PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV

Tržni inšpektorat RS si že veliko let prizadeva, da bi sodeloval pri sooblikovanju nove ali spreminjanju obstoječe zakonodaje. Mnenja namreč je, da so inšpekcije tiste, ki iz prakse vedo, ali določena zakonodaja deluje ali ne in kako deluje oziroma kaj bi bilo dobro v zakonodajo vključiti ali izključiti, da bi bila še bolj učinkovita. Potrditev takšnega razmišljanja je dobil leta 2013, ko je Inšpekcijski svet sprejel Strateški načrt ukrepov Inšpekcijskega sveta, med katerimi je eden od ukrepov tudi sodelovanje inšpekcij pri sprememba zakonodaje. S tem dejanjem bi se še bolj okrepilo sodelovanje med ministrstvi in inšpekcijami. Predvsem v času priprave predpisov, kakor tudi v času izvajanja predpisov, saj je inšpekcijski sektor tisti, ki lahko pripravljavcem predpisov prinaša znanje s terena, torej praktično znanje, ki je baza za nastanek dobrega zakona. Inšpektorji prvi zaznajo, ali je zakon morda zastarel, so predpisane sankcije neprimerne, so posamezna področja prenормirana, zagrožene sankcije ne delujejo odvračalno, je sodna praksa neenotna ipd. Zato mora sodelovanje inšpekcij z ministrstvi potekati neprenehoma, informacije s terena, zapisane kot predlogi ministrstvom, pa morajo biti v čim večji meri upoštevani pri pisanju zakonov.

Nekaj primerov, kako Tržni inšpektorat RS uresničuje ta ukrep Inšpekcijskega sveta, je zapisanih v nadaljevanju.

6.1.1. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Na podlagi veljavnega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah Tržni inšpektorat RS v okviru svojih pristojnosti nadzira tudi določila tega zakona s področja javne priobčitve avtorskih del javnosti, kabelske retransmisije, radiodifuznega oddajanja, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, dajanja v najem, fotokopiranja, klipinga, uporabe računalniških programov ipd.

Na podlagi večletnih nadzorov pri uporabnikih avtorskih del se je večkrat izkazalo, da so prijave, ki jih je na Tržni inšpektorat RS vlagala ena izmed kolektivnih organizacij, neupravičene, za sabo pa so takšne prijave potegnile precej veliko količino dela. Zato je Tržni inšpektorat RS predlagal, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku- podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice Evropske unije. Na ta način zakon ne bi delal razlik med kolektivnimi organizacijami, saj morajo po sedaj veljavni ureditvi nekatere med njimi svoje pravice uveljavljati samo v civilnem postopku, druge pa lahko to storijo tudi preko Tržnega inšpektorata RS.

6.1.2. Zakon o gostinstvu

Tržni inšpektorat RS že več let pripravljavcu Zakona o gostinstvu predlaga spremembo tega zakona. Tudi že od leta 2013 aktivno sodeluje pri dajanju pripomb na spremembo Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, ki je sprejet na podlagi Zakona o gostinstvu. Pravilnik namreč povzroča nemalo težav, saj se je dostikrat izkazal kot preobsežen in tudi neživljenjski. Tržni inšpektorat RS je tako že večkrat podal pobudo za spremembo le-tega, vse z namenom, da bi pravilnik še vedno zadostno urejal področje in bi ga bilo hkrati lažje nadzirati. 28. 2. 2014 je bil sicer sprejet nov Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o

obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, vendar v sprejetem pravilniku niso bili upoštevani vsi predlogi in pripombe Tržnega inšpektorata RS. Zaradi tega si bo tudi v bodoče prizadeval za spremembo tega pravilnika.

Predlagano je bilo, da se nadzorstveni del v 16. členu dopolni tako, da bo za nadzor nad spoštovanjem obratovalnega časa gostinskih obratov (kot to določa četrti odstavek 12. člena) pristojna Policija. S tem bi Policija pridobila možnost prekrškovnega ukrepanja za kršitve obratovalnega časa in bi lahko kršitelja na kraju samem kaznovala. Na ta način bi bil postopek bolj ekonomičen in učinkovit, obenem pa Policija zaradi tega ne bi bila bolj obremenjena (mogoče celo manj), saj mora že sedaj ugotoviti kršitev obratovalnega časa na kraju samem, o tem sestaviti obdolžilni predlog in ga poslati Tržnemu inšpektoratu RS kot stvarno pristojnemu organu v reševanje. S tako ureditvijo bi se po eni strani prekrškovni postopki bistveno skrajšali, po drugi strani pa gostinci ne bi več tako množično kršili obratovalnega časa.

6.1.3. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS je bil na žalost tudi leta 2015 aktiven pri dajanju pobud za spremembo Zakona o spodbujanju razvoja turizma. Na žalost zato, ker je prve pripombe in predloge k osnutku zakona podal že leta 2012, pa zakon do sedaj še ni bil spremenjen. Pri izvajanju predpisa se že dalj časa pojavljajo težave, ki se lahko ugotovijo le z neposrednim nadzorom predpisa na terenu.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma določa tudi pridobitev licence za dejavnost organiziranja turističnih aranžmajev. Med drugim mora pravna oseba ali samostojni podjetnik, ki želi pridobiti takšno licenco, pristojnemu organu za izdajo licence predložiti tudi garancijo ali dokazilo o zavarovanju za povrnitev škode zaradi neizvajanja ali neustreznega izvajanja pogodbenih obveznosti. Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 na konkretnih primerih, ki jih je prejel v obravnavo s strani potrošnikov, ugotovil, da zavarovalno kritje ne pokrije nastale škode, ki so jo utrpeli potrošniki v primerih insolventnosti ali stečaja podjetja.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma določa tudi pogoje za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti. Te dejavnosti so turistične športne storitve, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (npr. šole ali tečaji smučanja, jadranja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenje turistov pri organiziranih športnih aktivnostih. Dejavnost lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva, licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Zakon pa v primeru kršitev teh določil ne predvideva niti upravnega niti prekrškovnega ukrepanja.

Področje izvajanja organiziranih športnih aktivnostih, to je dejavnosti učenja in vodenja športnih storitev, je urejeno v dveh zakonih – v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma in v Zakonu o športu, ki je specialnejši predpis in govori tako o športu na splošno, kot tudi da je »športna rekreacija po tem zakonu športna dejavnost odraslih vseh starosti in družin« ter da lahko »naloge v športu opravlja vsaka domača ali tuja fizična ali pravna oseba kot pridobitno ali nepridobitno dejavnost, če zakon ne določa drugače.« Za nadzor Zakona o spodbujanju razvoja turizma je pristojen Tržni inšpektorat RS, za nadzor Zakona o športu pa Inšpektorat RS za šolstvo in šport. Nadzor po enem in drugem zakonu zahteva strokovna znanja, ki jih tržni inšpektorji nimajo in jim zato tudi zaradi neustrezne zakonske rešitve predstavljajo nemalo težav. Zaradi tega bi bilo bolje, da nadzor nad navedenimi dejavnostmi v celoti prevzame inšpekcija za šport. Pri tovrstnih športnih dejavnostih gre za večje varnostno tveganje, zato področje ne sme ostati neurejeno in

nenadzorovano, ampak je potrebno jasno in pravilno opredeliti tako pogoje za opravljanje dejavnosti kot tudi pristojnost nadzornega organa.

Zakonodaja se mora nujno spremeniti tudi zaradi dejstva, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic Evropske unije (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci), pri čemer zanje veljajo določila Zakona o storitvah na notranjem trgu. Omenjeni zakon je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev za ponudnike storitev iz držav Evropske unije, EGS in Švicarske konfederacije. Ponudniki storitev so lahko fizične (t. i. samozaposlene osebe) ali pravne osebe, ki ponujajo ali opravljajo storitev v Sloveniji. To pomeni, da lahko tuja fizična ali pravna oseba opravlja pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Tržni inšpektorat RS se zaradi neustrezne zakonske rešitve srečuje s težavami pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustrezna rešitev pripomogla k večji varnosti in učinkovitejšemu nadzoru.

6.1.4. Zakon o omejevanju uporabe alkohola

Prodaja alkohola mladoletnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu. V samem postopku tržni inšpektor ne more nastopiti kot skriti kupec (podlaga za to je zadnja sprememba Zakona o inšpekcijskem nadzoru), ker ni mladoleten, saj je kršitev prodaja mladoletni osebi.

Kot izhaja iz podatkov, je število ugotovljenih kršitev glede na število opravljenih pregledov sicer zelo majhno, kar pa ne odraža realne slike. Opazno namreč narašča trend pijančevanja, pri čemer pa je najbolj zaskrbljujoče, da se opija vedno več mladih. Verjetno na to vpliva tudi splošna gospodarska kriza v državi in z njo povezani problemi. Zaradi vse večjega problema alkohola pri mladih je nujno potrebno pospešiti sprejetje sprememb zakona, na kar že več let opozarja Tržni inšpektorat RS z naslednjimi predlogi:

- dvig starostne meje na 21 let za nakup vseh vrst alkoholnih pijač tako v prodajalnah kot tudi v gostinskih lokalih,
- če je ukrep iz prejšnje alineje preoster, naj se starostna meja na 21 let dvigne za nakup alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola,
- prepoved konzumiranja alkoholnih pijač na javnih mestih, pri čemer je potrebno jasno določiti pojem javnih površin (kar so sprejele že nekatere lokalne skupnosti),
- zaostri pogoje za vse trgovce in gostince, ki prodajajo alkoholne pijače (uvedba licenc za prodajo alkoholnih pijač kot dokaz, da trgovec ali gostinec izpolnjuje pogoje),
- višje kazni za kršitelje,
- omogočiti nadzor z mladoletnimi osebami (skrivi nakupi),
- popolna prepoved oglaševanja alkoholnih pijač.

Kljub temu, da je število ugotovljenih kršitev majhno, tržni inšpektorat deluje tudi preventivno in s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem tako javnosti kot trgovcev pripomore k uresničevanju cilja zakona, t. j. zaščiti mladine pred škodljivimi vplivi alkohola.

6.1.5. **Zakon o omejevanju uporabe tobaka in tobačnih izdelkov**

Prodaja tobaka in tobačnih izdelkov mladoletnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da tržni inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu. V samem postopku tržni inšpektor ne more nastopiti kot skriti kupec (podlaga za to je zadnja sprememba Zakona o inšpekcijskem nadzoru), ker ni mladoleten – ni namreč kršitev prodaja tobaka in tobačnih izdelkov na splošno, temveč le mladoletni osebi.

Kot izhaja iz podatkov je število ugotovljenih kršitev glede na število opravljenih pregledov sicer zelo majhno, kar pa ne odraža realne slike. Zato Tržni inšpektorat RS že nekaj let Ministrstvu za zdravje predlaga spremembo obstoječe zakonodaje, predvsem v smeri:

- višjih kazni za kršitelje,
- omogočanja izvedbe nadzora z mladoletnimi osebam (skriti kupec) ter
- popolne prepovedi oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov.

Tako kot pri alkoholu, tudi pri tobaku ni veliko odkritih kršitev, zato je delovanje Tržnega inšpektorata RS usmerjeno tudi v preventivna dejanja.

6.1.6. **Zakon o inšpekcijskem nadzoru**

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je v praksi veliko prijav, za katere se ugotovi, da so bile podane iz povsem osebnih nagibov (konkurenca med podjetji, zamere in konflikti med fizičnimi osebam ipd) in ne zaradi varovanja javnega interesa.

Zakon o inšpekcijskem nadzoru v drugem odstavku 24. člena določa, da mora inšpektor ne glede na določbo zakona o splošnem upravnem postopku obravnavati tudi anonimne prijave. Inšpektor torej nima pravice, da sam odloči, ali bo obravnaval prejeto prijavo ali ne. Pri tem pa lahko pri obravnavi zgoraj omenjenih zlonamernih prijav zavezanci utrpijo tudi škodo, za katero prijavitelj ne odgovarja, ker je anonimen.

Tržni inšpektorat RS se zaradi neustrezne zakonske rešitve srečuje s težavami pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustreznejša rešitev pripomogla k bolj preglednemu in učinkovitejšemu nadzoru.

6.2. **SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS**

6.2.1. **Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet**

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 25 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega člani so glavni inšpektorji. Inšpekcijski svet vodi minister pristojen za upravo, ali oseba, ki jo minister pooblasti.

Inšpekcijski svet je pripravil Strateške usmeritve in prioritete Inšpektoratov oziroma inšpekcij v letu 2015. Namen usmeritev in prioritete dela inšpektoratov oziroma inšpekcij je zagotoviti večjo stopnjo sodelovanja oziroma vsebinskega povezovanja inšpekcij z ministrstvi in obratno. Kljub temu, da so inšpektorati večinoma organizirani kot organi v sestavi ministrstev, kar jim na eni strani zagotavlja višjo stopnjo samostojnosti pri

izvajanju nadzorstvenih nalog, pa je treba na drugi strani zagotoviti njihovo usmerjeno delovanje skladno s strategijo, cilji in programom dela ministrstva in tudi vlade.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- Odbor za pravno področje, ki rešuje pravna vprašanja, naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki se v praksi različno razlagajo. Odbor za pravno področje vodi predstavnik Tržnega inšpektorata RS.
- Odbor za informacijsko podporo skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Odbor je zadolžen za pripravo informacijske podpore za enotno vstopno točko portala inšpekcijskih služb. Vodja tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za merjenje uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Član tega odbora je prav tako tržni inšpektor.
- Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe ter pripravlja gradiva s področij dela, kjer imajo vse inšpekcije skupni interes.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Z uporabo in funkcionalnostjo sistema so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z njegovo uvedbo bistveno skrajšali in poenostavili. Informacijski sistem je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija. Zaradi zadovoljstva zaposlenih Tržnega inšpektorata RS z novim informacijskim sistemom, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijami, zato ga je v uporabo ponudil tudi njim. Do konca leta 2015 so k njegovi uporabi pristopile štiri večje inšpekcije, prav tako tudi vse upravne enote (samo v delu, ki se nanaša na vodenje prekrškovnih postopkov).

Tržni inšpektorat RS izvaja skupaj z ostalimi inšpektorati, predvsem s Finančno upravo RS, Inšpektoratom RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Inšpektoratom RS za delo, Policijo, Zdravstvenim inšpektoratom RS in Uradom za meroslovje koordinirane skupne akcije, v katerih se izvajajo nadzori nad različnimi področji poslovanja.

6.2.2. Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljene t. i. regijske koordinacije inšpektorjev, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V regijskih koordinacijah inšpektorjev sodelujejo vsi inšpektorati, ki jih zastopajo vodje območnih enot, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijsko koordinacijo inšpektorjev vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Regijska koordinacija se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je imel leta 2015 dva predsednika regijske koordinacije inšpektorjev in sicer v Ljubljani in Murski Soboti.

6.2.3. Odnosi z javnostjo

6.2.3.1. Spletna stran Tržnega inšpektorata RS

Da bi se javnost seznanila z delom, ki ga Tržni inšpektorat RS opravlja, je bila razvita internetna stran www.ti.gov.si, katere vsebina se sproti spreminja in dopolnjuje.

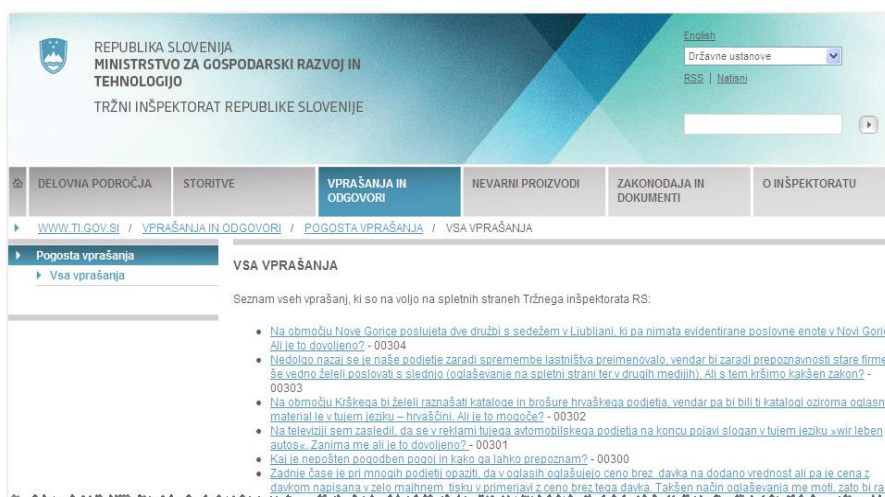
Slika 19: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletne strani, kjer so rubrike:

- Novice - objavljajo se najnovejše in najaktualnejše informacije glede delovanja Tržnega inšpektorata RS;
- Rubrika aktualnih novic - v njem so objavljene novice Tržnega inšpektorata RS, ki so za javnost še posebej zanimive;
- Storitve - s čim se Tržni inšpektorat RS ukvarja, kjer se sproti objavljajo poročila o rezultatih zaključenih akcij nadzora;
- Vprašanja in odgovori - za potrošnike in podjetja so objavljene najzanimivejše razlage določil zakonov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- Nevarni proizvodi - objavljeni so vsi nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS našel na slovenskem trgu;
- Zakonodaja in dokumenti - objavljen je seznam vseh zakonskih in podzakonskih predpisov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- O inšpektoratu - nahajajo se vse informacije o Tržnem inšpektoratu RS: poslanstvo in vizija, naslovi, kontaktne informacije ter uradne in poslovne ure lokacij, kjer inšpektorat posluje.

Slika 20: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

Slika 21: Rubrika »Pogosta vprašanja«

Slika 22: Nevarni proizvodi

Za bolj transparentno delovanje Tržnega inšpektorata RS je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

6.2.3.2. Dostopnost in preventivno delovanje Tržnega inšpektorata RS

Z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS dostopen javnosti ne samo preko spletnih strani, temveč tudi po elektronski pošti, po navadni pošti, po telefonu, lahko se zainteresirane osebe oglasijo tudi osebno, ne nazadnje pa tudi preko različnih tiskovnih konferenc in preko sodelovanja v različnih radijskih ali TV oddajah. Nanj se obračajo potrošniki v zvezi z njihovimi vprašanji, problemi, pritožbami in reklamacijami, novinarji z vprašanji glede delovanja inšpektorata oziroma glede točno določenega gospodarskega subjekta ali področja, ki sta medijsko aktualna v danem trenutku, v manjši meri pa druga zainteresirana javnost, ki si želi pridobiti informacije javnega značaja. Gospodarski subjekti pa se nanj obračajo zaradi svojih problemov in vprašanj - kako zakonito rešiti reklamacijo potrošnika, kaj morajo imeti oziroma storiti, preden se lotijo določene gospodarske dejavnosti, katere papirje, certifikate ali druge uradne dokumente si morajo zagotoviti, preden želijo v Sloveniji prodajati določen izdelek. Včasih pa prvi, drugi ali tretji samo podajo prijavo.

Zaradi večje dostopnosti Tržnega inšpektorata RS po telefonu ali osebnega obiska ima organizirano dežurno službo, kjer je na lokacijah na sedežu inšpektorata ter v krajih Ljubljana, Maribor in Celje dežurni inšpektor na voljo vsak dan od ponedeljka do četrтка med 9. in 15.30 uro, v petek pa med 9. in 14.30 uro, na vseh ostalih lokacijah pa vsak ponedeljek in sredo med 9. in 11. uro. V tem času so tržni inšpektorji leta 2015 osebno ali po telefonu odgovorili na 8651 vprašanj potrošnikov ali gospodarskih subjektov.

Da so storitve obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table, vsaka pisarna ima tablico z nazivom organa in javnega uslužbenca. Poleg tega so na vsaki lokaciji oglasne deske, na katerih najdejo obiskovalci informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

Poleg tega Tržni inšpektorat RS seznanja javnost s svojim delovanjem oziroma izvaja preventivno delovanje tudi preko tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). Leta 2015 se je tako v radijskih in televizijskih oddajah posredno ali neposredno pojavil 42-krat, v različnih tiskanih in elektronskih medijih pa 79-krat. Poleg tega so na Tržnem inšpektoratu RS pisno odgovorili še na 198 novinarskih vprašanj in na 861 vprašanj različnih gospodarskih subjektov ali potrošnikov.

6.3. MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

6.3.1. Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)

6.3.1.1. Nacionalna RAPEX kontaktna točka

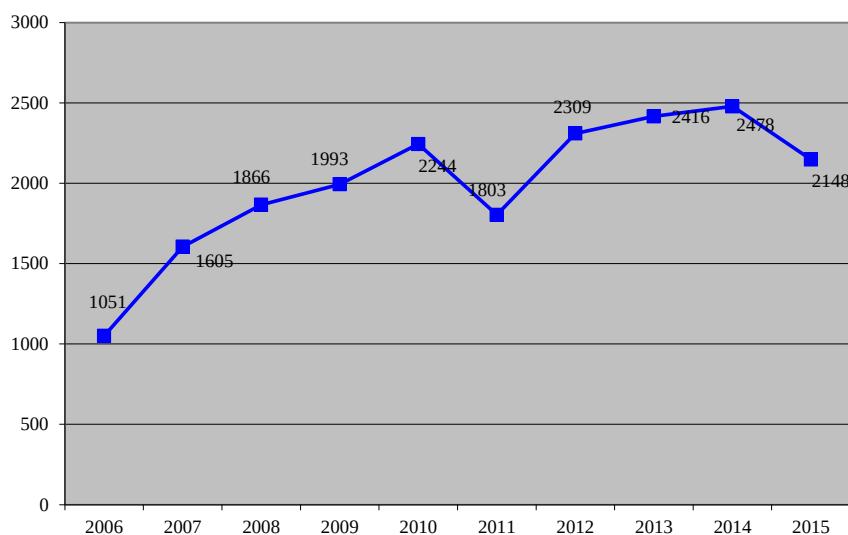
Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja nacionalna RAPEX kontaktna točka, katera Evropski komisiji pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema, in nacionalna mreža, ki vključuje vse organe,

odgovorne za varnost proizvodov. V Sloveniji je kontaktna točka Tržni inšpektorat RS, nacionalno mrežo pa sestavljajo Finančna uprava RS - Carina, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor, Tržni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije, Inšpektorat RS za notranje zadeve in Zdravstveni inšpektorat RS.

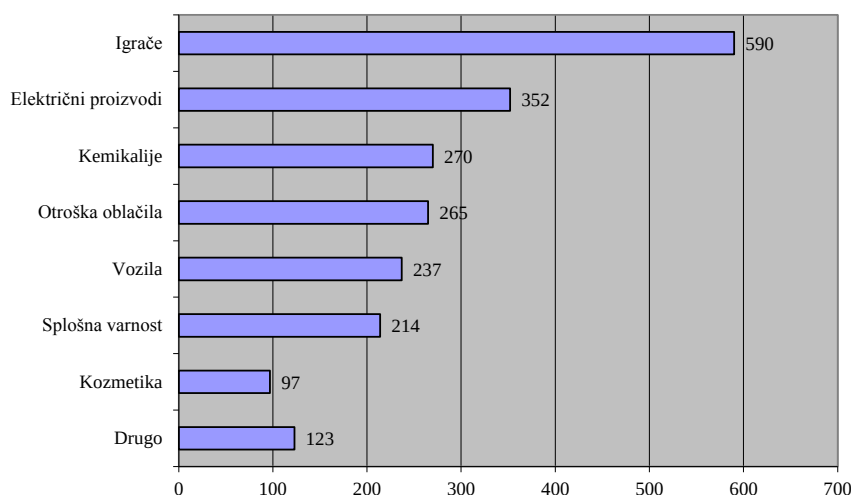
Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive.

Leta 2015 je nacionalna RAPEX kontaktna točka prejela 2148 RAPEX obvestil, od tega 1767 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega je prejela še 261 obvestil s pripombo »za informacijo« (to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke) in 120 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

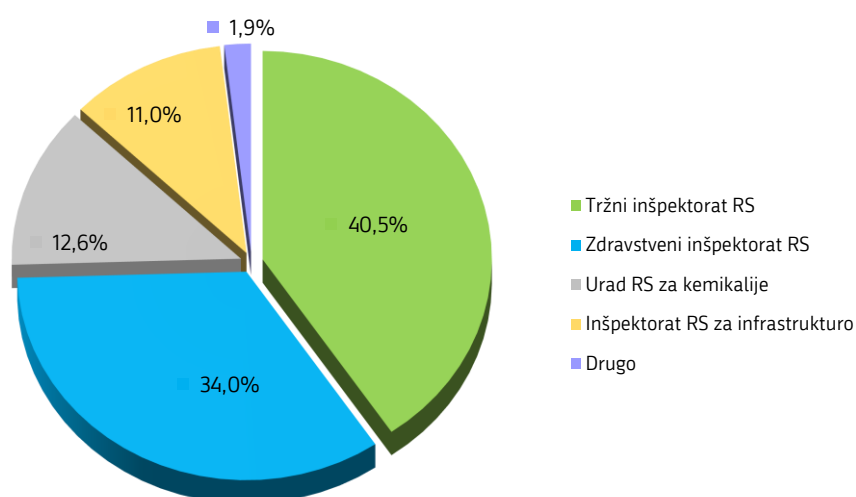
Slika 23: Število prejetih RAPEX obvestil v obdobju od 2006 do 2015

Največ obvestil se je nanašalo na igrače (590) in električne proizvode (352), nekaj manj na proizvode s kemikalijami, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost (270), sledijo otroška oblačila (265 – prisotnost vrvic in vezalk), vozila (237), proizvodi s področja splošne varnosti (214) ter kozmetika (97).

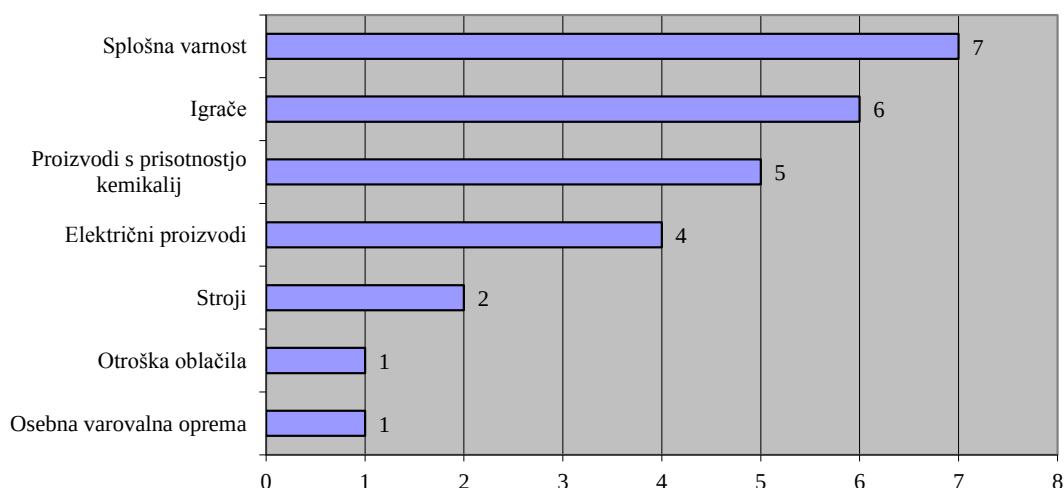
Slika 24: Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX

Od 2148 RAPEX obvestil so jih v pristojno reševanje največ prejeli Tržni inšpektorat RS (870), Zdravstveni inšpektorat RS (731), Urad RS za kemikalije (270) in Inšpektorat RS za infrastrukturo (237).

Slika 25: Število RAPEX obvestil po pristojnih organih

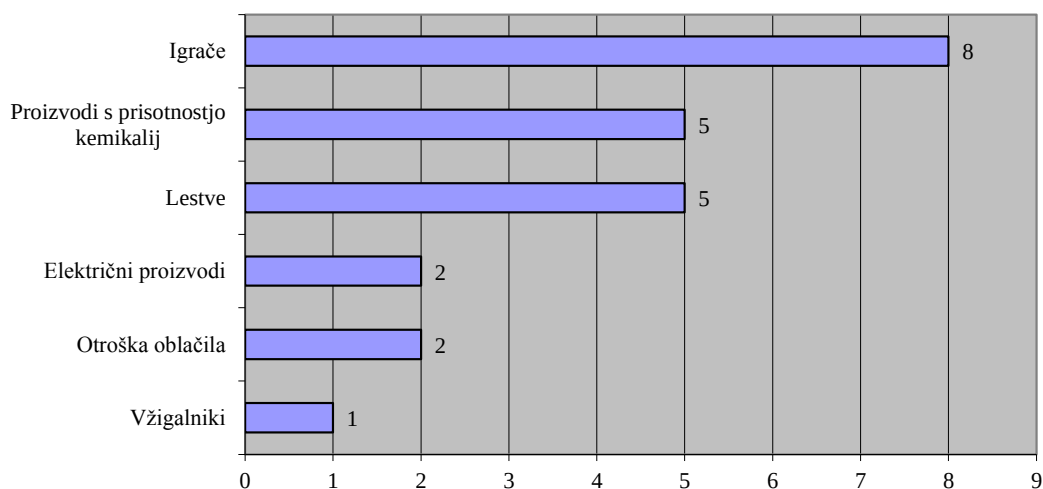
V Sloveniji so pristojne inšpekcije leta 2015 na podlagi poizvedb na trgu našle 149 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 123 vozil, 7 proizvodov iz splošne varnosti, 6 igrac, 5 proizvodov s prisotnostjo kemikalij, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost, 4 električnih proizvodov, 2 stroja, 1 otroško oblačilo, 1 proizvod osebne varovalne opreme. V vseh primerih so bili s strani proizvajalcev oziroma distributerjev izvedeni prostovoljni ukrepi za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg.

Slika 26: Število najdenih proizvodov – brez vozil

Od 149 proizvodov jih je Inšpektorat RS za infrastrukturo našel 123 proizvodov (vozil), Tržni inšpektorat RS 15, Zdravstveni inšpektorat RS 6, Urad RS za kemikalije 5.

Leta 2015 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 24 obvestil, 8 priglasitev se je nanašalo na igrače, 5 na kemikalije, 5 na lestve, 3 na električne proizvode, 2 na otroški oblačili in 1 na vžigalnik.

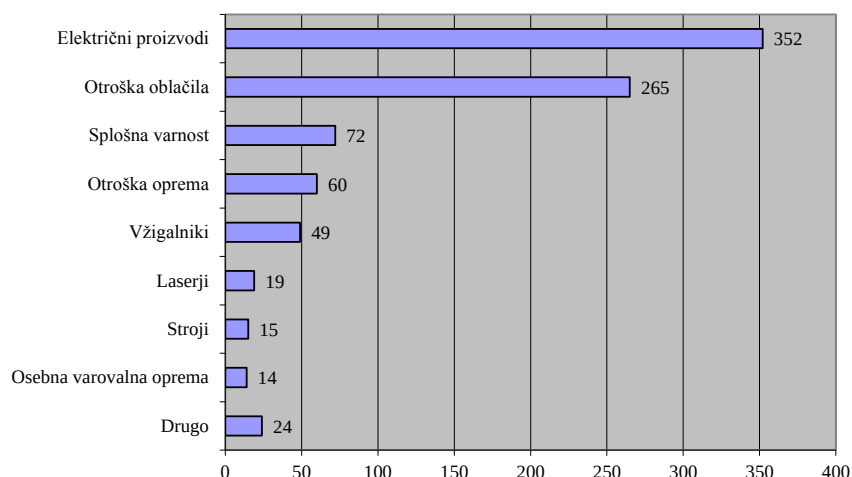

Slika 27: Število priglašanih vrst proizvodov

Od 24 priglašanih obvestil v sistem RAPEX jih je Tržni inšpektorat RS priglasil 11, Zdravstveni inšpektorat RS 8, Urad RS za kemikalije 5.

6.3.1.2. [Tržni inšpektorat RS in aktivnosti povezane s sistemom RAPEX](#)

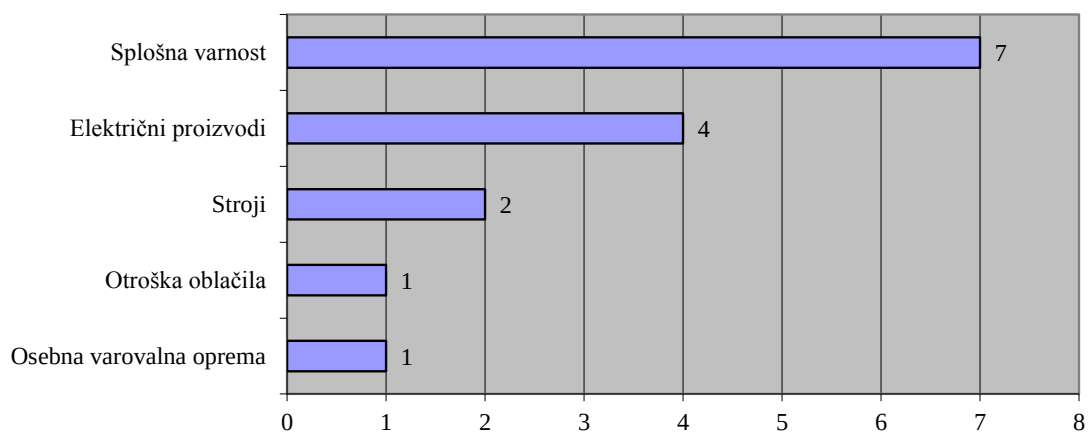
Leta 2015 je Tržni inšpektorat od nacionalne RAPEX kontaktne točke prejel v pristojno reševanje 870 obvestil. Največ obvestil, 352, se je nanašalo na električne proizvode, 265 na otroška oblačila (prisotnost vrvic in vezalk), 72 na druge proizvode splošne varnosti, 60 na otroško opremo, 49 na vžigalnike, 19 na proizvode z laserjem, 15 na stroje, 14 na osebno varovalno opremo ...

Slika 28: Število proizvodov iz RAPEX obvestil v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS

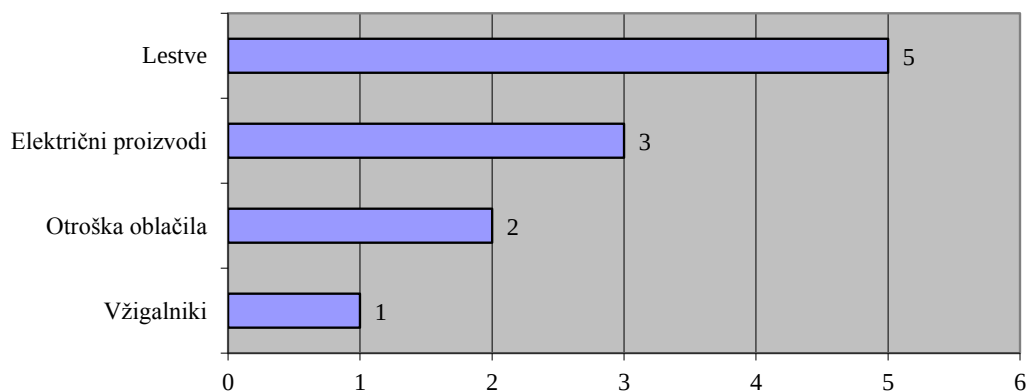
Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 30 poizvedb oziroma 477 pregledov pri gospodarskih družbah v prodajalnah. Prav tako so bile opravljene še druge poizvedbe: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika in pregled trga na spletnih straneh.

Glede na navedeno je Tržni inšpektorat leta 2015 našel 15 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega 7 proizvodov splošne varnosti, 4 električne proizvode, 2 stroja, 1 proizvod osebno varovalne opreme in 1 otroško oblačilo.

Slika 29: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS

Leta 2015 je Tržni inšpektorat v sistem RAPEX priglasila 11 obvestil, 5 priglasitev se je nanašalo na lestve, 3 na električne proizvode, 2 na otroški oblačili in 1 na vžigalnik.

Slika 30: Število proizvodov, ki jih je v RAPEX prijavil Tržni inšpektorat RS

6.3.2. Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 8 obvestil s strani proizvajalcev in distributerjev glede na določila 12. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov, ki določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu. Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od leta 2009 naprej posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t. i. Business Application), ki ga je pripravila Evropska komisija in je dostopen tudi na spletnih straneh inšpektorata. Preko omenjene aplikacije je inšpektorat prejel še dodatnih 69 obvestil.

6.3.3. Sistem zaščitnih klavzul (SGC)

V primeru, ko pristojni organ izvede ukrep omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali katerikoli drugi upravičen interes, zaščiten s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivosti harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, mora ta preko kontaktne točke o tem obvestiti Evropsko komisijo.

Leta 2015 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 8 izvedbenih sklepov Komisije o ukrepih držav za prepoved dajanja v promet proizvodov. Vsi sklepi so se nanašali na proizvode, ki zapadejo zahtevam Direktive 2006/42/ES o strojih.

Tržni inšpektorat je v skladu z določili Uredbe o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi sam ocenil prisotnost obravnavanih proizvodov na trgu Republike Slovenije, hkrati pa je o sklepih obvestil tudi Finančno upravo in inšpektorat za delo.

Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS leta 2015, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri Evropski uniji eno zaščitno klavzulo s področja nizko napetostne električne opreme. Tržni inšpektorat RS ni prejel na posredovano obvestila nobenega odziva s strani Evropske Komisije.

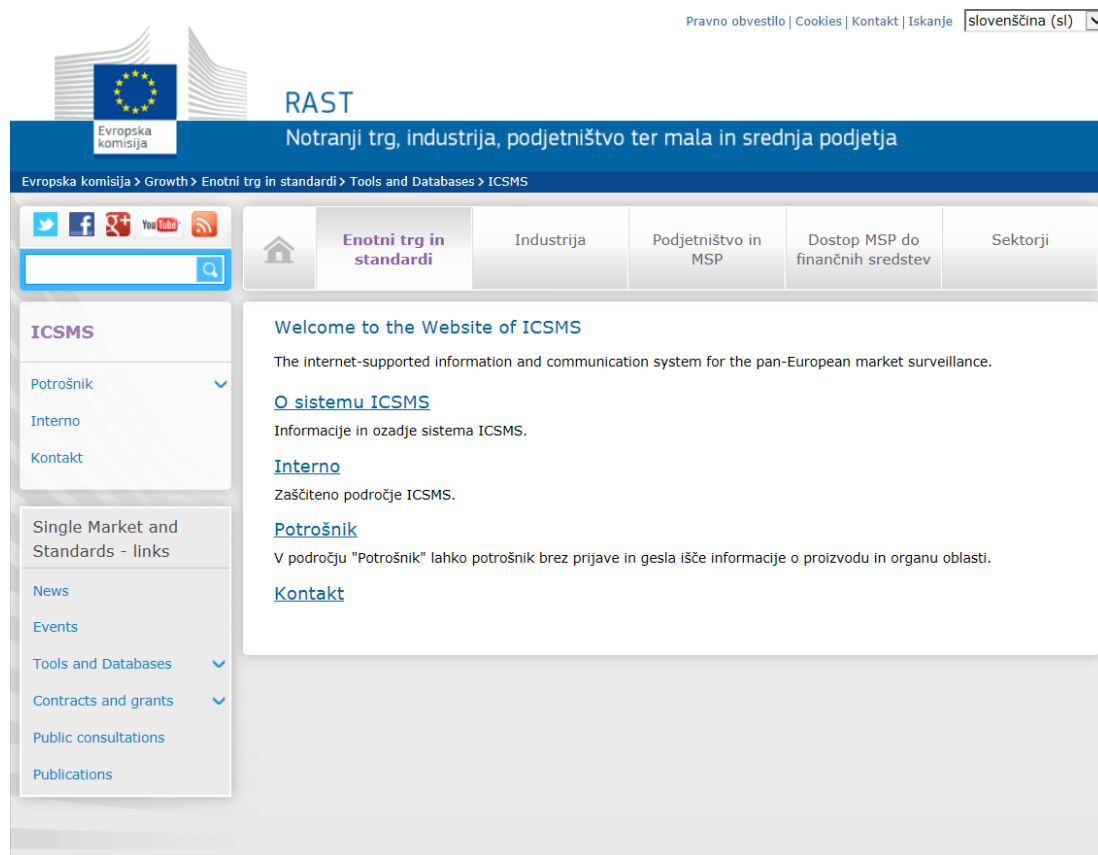
6.3.4. Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)

Mednarodni sistem ICSMS (The internet-supported information and communication system for the pan-European market surveillance) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev in se uporablja za namene izvajanja 23. člena Uredbe (ES) št. 765/2008.

Sistem ICSMS omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov. V bazo se vnašajo podatki o proizvodih, za katere se izvede izmenjava informacij v skladu z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011) (postopek RAPEX, SGC), podatki o proizvodih, predanih na tehnične analize, ne glede na rezultat preizkusa, ter podatki o proizvodih, če je tako določeno s posebnim predpisom. Sistem je razdeljen v dva dela in sicer na del, ki je odprt za javnost in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Evropski komisiji.

Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti, pristojnemu organu in ukrepih.

V letu 2015 je Tržni inšpektorat RS v sistem ICSMS vnesel podatke o 98 proizvodih. Podana sta bila dva odstopa nadzornim organom drugih držav članic.

Slika 31: Spletna stran sistema ICSMS

6.3.5. Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)

Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za kulturo in medije, Prometni inšpektorat RS, Agencija RS za pošto in elektronske komunikacije ter Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke so v Sloveniji pristojni organi za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS - Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Evropsko komisijo. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

Na ravni celotne Evropske unije v sistem CPCS je bilo v letu 2015 vnesenih 95 obvestil in 45 opozoril, ki so se nanašala na ravnanje različnih podjetij oziroma ponudnikov na območju Evropske unije. Nobeno od navedenih obvestil/opozoril se ni nanašalo na podjetje s sedežem v Sloveniji.

V letu 2015 je sicer Tržni inšpektorat RS preko sistema CPCS posredoval 6 prošenj za ukrepanje pristojnim organom države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS zaznal večje število prijav, pritožb ali vprašanj potrošnikov oziroma je sam zaznal morebitne možnosti kršitve zakonodaje. Prošnje za ukrepanje so se nanašale npr. na dve slovaški podjetji, ki sta preko spletne trgovine ponujali izdelke tudi v slovenskem jeziku, pri čemer pa eno podjetje ni v celoti spoštovalo pravice potrošnikov do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga, drugo pa ni izpolnjevalo vseh zahtev glede zagotavljanja določenih podatkov v spletni trgovini; na romunsko podjetje, ki je preko spleta ponujalo kupone za koriščenje storitev slovenskih ponudnikov, pri čemer slovenski ponudniki za objavo takšne ponudbe niso dali soglasja; na podjetje, ki je potrošnikom preko mobilne aplikacije poslalo sporočilo, da prejmejo bon za 1000 EUR za gorivo pri slovenskem ponudniku pod pogojem, da vpišejo svojo telefonsko številko, potrošniki pa na ta način dejansko ne bi prejeli bona, temveč bi se zgolj včlanili v t. i. SMS klub, preko katerega bi prejeli plačljiva SMS sporočila.

6.3.6. EU SWEEP 2015

EU Sweep je usklajena akcija, vodena s strani Evropske komisije, nacionalnih organov, pristojnih za izvajanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov v državah članicah, na Norveškem in Islandiji. V enem tednu vsako leto se istočasno v vseh državah članicah preveri na stotine spletnih strani na določenem področju z namenom preveriti, ali se spoštujejo potrošnikove pravice oziroma zakonodaja s področja varstva potrošnikov. Če se ugotovi, da konkretne spletne strani ne izpolnjujejo potrošniške zakonodaje Evropske unije, pristojni nacionalni organi izvedejo vse ukrepe v skladu s svojimi pristojnostmi, da se zagotovi čim višji nivo varstva potrošnikov v vseh državah članicah Evropske unije.

Prvi EU Sweep je bil izveden v letu 2007. Od takrat so bila v okviru te usklajene akcije pregledana naslednja področja: ponujanje letalskih storitev preko spleta, prodaja elektronskih naprav preko spleta, ponujanje zabavnih vsebin za mobilne telefone preko spleta, prodaja vstopnic preko spleta, potrošniško kreditiranje preko spleta, ponujanje iger, e-knjig, videoposnetkov ali glasbe preko spleta, ponujanje/prodaja letalskih kart in/ali namestitvev preko spleta, spletna prodaja elektronskih naprav, v letu 2015 pa spletne trgovine na splošno.

Kot predstavnik Slovenije je do sedaj v vseh akcijah v okviru vsakoletnega EU Sweep sodeloval Tržni inšpektorat RS. Sicer je Tržni inšpektorat RS le eden izmed pristojnih organov za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Ostali so še: Inšpektorat RS za kulturo in medije, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS, Javna agencija za civilno letalstvo RS, Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke ter Informacijski pooblaščenec RS.

V letu 2015 je EU Sweep potekal od 5. do 30. oktobra, osredotočil pa se je na področje spletne trgovine, in sicer predvsem z vidika podatkov, ki jih mora podjetje potrošnikom zagotavljati pred sklenitvijo pogodbe, npr. podatki o podjetju, o blagu/storitvi, ki se ponuja, ceni, pravici do odstopa brez navedbe razloga ipd. Tržni inšpektorat RS je v okviru akcije, v kateri je sicer sodelovalo 28 držav članic, pregledal 42 spletnih trgovin od skupaj 741, ki so bile pregledane na evropski ravni. Slovenija je bila izpostavljena kot tretja država članica po številu opravljenih pregledov (več pregledov sta opravili le Francija in Litva). V 41 pregledanih primerih je Tržni inšpektorat RS ocenil, da spletne strani ne izpolnjujejo vseh zahtev (npr. podjetja potrošnikom ne zagotavljajo obrazca za odstop od pogodbe brez navedbe razloga), zato nadaljuje z ustreznimi postopki.

6.3.7. Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije in tretjih držav

6.3.7.1. [AdCo za radijsko in terminalske opremo](#)

Sestanki organov, ki nadzirajo skladnost radijske in terminalske opreme na trgu, se organizirajo trikrat letno. Tržni inšpektorat RS se je v letu 2015 udeležil vseh treh sestankov.

Na sestankih se obravnavajo aktualne teme zlasti s področja nadzora skladnosti radijske opreme. V skupni koordinirani kampanji nadzora so bile v letu 2015 obravnavane radijsko krmiljene letalne naprave. Pri kar 92 % vseh pregledanih naprav so bile ugotovljene določene neskladnosti. Pri polovici so bile pomanjkljivosti v zvezi z učinkovito izrabo radio frekvenčnega spektra. V letu 2016 bo organizirana skupna kampanja na področju radijsko vodenih igrac.

Zaradi uveljavitve nove direktive RED se skupaj s predstavniki industrije pripravlja vodilo za lažje razumevanje direktive, ki naj bi bilo objavljeno še pred njeno uveljavitvijo. Ob uveljavitvi te direktive se bo spremenil tudi naziv skupine, ki se bo preimenovala v RED ADCO.

6.3.7.2. [AdCo za stroje](#)

Tržni inšpektorat RS se je v letu 2015 udeležil dveh sestankov skupine AdCo za stroje. Na sestankih skupine se obravnava aktualna problematika ugotavljanja skladnosti strojev pri dajanju na trg, države članice pa predstavijo zanimivejše primere ugotovljenih neskladnosti, ki so jih odkrile na podlagi opravljenih inšpekcijskih nadzorov strojev v uporabi. Sestankov se udeležujejo tudi predstavniki direktorata DG GRWTH, v okviru katerega je organizirana centralna enota, ki skrbi za izvajanje Direktive o strojih v Evropski uniji. Njihova udeležba daje zato sestankom še dodatno težo, saj lahko na ta način udeleženci nekatera odprta vprašanja takoj razrešijo oziroma prejmejo ustrezna navodila, kako pristopiti k reševanju določene problematike.

Od leta 2015 naprej stroške potovanja članov skupine pokriva Evropska Komisija.

6.3.7.3. AdCo za gradbene proizvode

Namen AdCo sestanka je usklajevanje praks, poenotenje nadzorov v državah članicah, usklajevanje tekočih vprašanj in enotno tolmačenje določb Uredbe (EU) 305/2011 za gradbene proizvode, dogovarjanje o skupnih projektih nadzora in poročanje o prostovoljnem delu delovnih skupin prisotnih članov. Predstavnica Tržnega inšpektorata RS sodeluje v skupini za oblikovanje ICSMS okolja za gradbene proizvode, druge skupine so še: skupina za izdelavo ocen tveganja za gradbene proizvode, skupina za izmenjavo dobre prakse in skupina za razmerje med Uredbo (EU) 305/2011 za gradbene proizvode in Uredbo 765/2008.

Sestanki organov, ki nadzirajo skladnost gradbenih proizvodov na trgu se organizirajo praviloma dvakrat letno, pri čemer je vsako leto druga predsedujoča država članica. Tržni inšpektorat RS se je udeležil edinega sestanka, ki je bil junija 2015 v Pragi.

Stroške za udeležbo zagotovi Evropska komisija za vse sodelujoče države članice s čimer je omogočena številčnejša prisotnost za aktivno sodelovanje in izmenjavo informacij prisotnih članov.

6.3.7.4. AdCo za plinske naprave

Leta 2015 sta bila organizirana dva sestanka AdCo skupine za področje plinskih naprav, ki združuje nadzorne organe Evropske unije na področju plinskih naprav, katerih zahteve določa Direktiva 2009/142/ES.

Na prvem sestanku je predsednik predlagal, da bi leta 2016 čim več držav pristopilo k enotnemu nadzoru trga tako, da bi se kontroliralo en plinski proizvod po vseh državah. Bili so dani različni predlogi (plinski kuhalniki za gospodinjstvo, premični plinski kuhalniki, kamp oprema na kartuše. Predlagano je, da bi se nadzor izvedel pri proizvajalcih in uvoznikih plinskih naprav.

Med drugim se je obravnavalo tudi premične plinske kuhalnike, ki imajo poleg sebe vgrajeno v kuhalniku še kartušo in zahteve določa standard EN 521 (Specifikacije za plinske aparate na utekočinjeni naftni plin – Prenosni aparati, ki delujejo s tlakom uparjenega plina), ki po mnenju predstavnika Nizozemske glede na njihove meritve ne daje zadostnih zahtev za skladnost tovrstnih plinskih naprav. Predstavniki komisije Evropske unije pojasnil, da so vzpostavili kontakt s CEN standardizacijo zaradi tega standarda, ker točka 9 standarda EN 521 po mnenju Nizozemske ne pokriva vseh varnostnih vidikov.

Na drugem sestanku jeseni se je dokončno dogovorilo, da se bo v skupni akciji nadzora kontroliralo plinske štedilnike oziroma vgradne plinske plošče, ki so namenjeni za vgradnjo v avtodome, počitniške prikolice ali plovila. V skupnem nadzoru bo sodelovalo 7 držav in sicer Finska, Latvija, Bolgarija, Slovenija, Luksemburg, Švica in Nizozemska. Koordinacijo skupnega nadzora pa je prevzela Švica. Pri napravah se bo kontroliralo vsebino napisne tablice, CE oznake, certifikate in izjave o skladnosti ter tudi ali ima naprava pri gorilniku vgrajeno napravo za nadzor plamena (termostat, ki prekine dobavo plina, če ugasne plamen). Načrtovano je, da bi se nadzor izvajal od 15. aprila do 15. oktobra 2016.

Švica pa je predstavila problematiko manjših evropskih uvoznikov, ki kupujejo plinske naprave od proizvajalcev izven Evropske unije in naročijo, da so ti proizvodi označeni pod njihovo lastno blagovno znamko. Več enakih naprav je imelo različne blagovne znamke od različnih evropskih uvoznikov oziroma distributerjev. Ko pa so zahtevali certifikate za te blagovne znamke, proizvajalec ni imel v certifikatu navedene te blagovne znamke.

6.3.7.5. AdCo za rekreacijska plovila

Predstavnik Slovenije se je udeležil sestanka AdCo skupine za področje rekreacijskih plovil, ki združuje nadzorne organe Evropske unije na področju rekreacijskih plovil.

Predstavnik komisije je najprej opozoril, da ima samo 11 držav na CIRCABC objavljene kode proizvajalcev ter odgovorne osebe za te kode, ki je sestavina CIN (Craft Identification Number) kode plovila. Slovenija ima na CIRCABC navedene kode, ki so bile proizvajalcem plovil izdane v Sloveniji.

Predstavnik Finske je predstavil problematiko zamenjave pogona za plovilo, ki presega pogonsko moč zamenjanega starega motorja. Navedel, da so pri njih registrirana vsa plovila daljša od 5,5 m ali če je pogonska moč motorja večja od 15 kW. Navedel je konkretne primere, ko so dotrajani pogonski motor moči 125kW na plovilu zamenjali z motorjem moči 220kW. V takem primeru niso podaljšali dovoljenja za plovbo, ker je imelo plovilo vgrajen motor večje moči kot ga je predvidel proizvajalec (125kW). Zanimalo ga je tudi, kako je v drugih državah. Zaključek skupine je bil, da če se zamenja pogonski motor z drugim večje moči od največje dovoljene, je potrebno ugotavljanje skladnosti po izdelavi (PCA - Post Construction Assessment)

Obravnavana so bila tudi vprašanja ali premični rezervoarji za gorivo spadajo v Prilogo II Direktive in posledično morajo imeti pri prodaji na trgu pridobljen certifikat in CE oznako. Predstavnik komisije je bil jassen, da je po prilogi II stare in nove direktive jasno navedeno, da so to rezervoarji za gorivo za fiksne naprave in cevi za gorivo in da so premični rezervoarji izven priloge in ni potrebna oznaka CE in pridobljenega certifikata.

Norveška je postavila vprašanje v zvezi z navodili za uporabo plovil ameriškega proizvajalca, ki ima glavni sedež v Belgiji. Problem so splošna navodila uporabljiva za večino plovil, kar pa ni skladno glede specifičnih podatkov za vsako plovilo ter o lokacijah gasilnih aparatov, ki so različne. Proizvajalec je nadzornemu organu na Norveškem odgovoril, da pripravljajo navodila za vsak tip plovila posebej skladno z zahtevami direktive

6.3.7.6. AdCo za osebno varovalno opremo

Tržni inšpektorat RS se je v letu 2015 udeležil zasedanja dveh sestankov skupine AdCo za osebno varovalno opremo, ki je potekalo v Bruslju, dne 20. 4. ter 16. in 17. 11. 2015. Udeleženci skupine so predstavniki nadzornih organov držav članic, na katerih se obravnava njihovo delovanje, podajanje poročil o aktivnostih in ugotovitvah nadzora, izmenjave mnenj o posamezni problematiki osebne varovalne opreme.

Proizvodi, ki so predmet obravnav na skupnih sestankih so tisti, ki se uporabljajo za zaščito pri športnih ali domačih opravilih in delovnih procesih in so uvrščeni v seznam standardov v uradnem listu Evropske unije v okviru izvajanja Direktive Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o približevanju zakonodaj držav članic v zvezi z osebno zaščitno opremo, katere povzemajo vse države članice. Med obravnavanimi proizvodi so tudi tisti, ki so kot osebna varovalna oprema namenjeni otrokom pri športnih aktivnostih, kot so kolesarske čelade za otroke in čelade namenjene posebej manjšim otrokom, oprema za zagotavljanje boljše vidljivosti in vsa druga oprema.

Na sestankih se glede na ugotovitve nadzora posamezne države članice, obravnavajo na trgu najdeni neskladni proizvodi osebne varovalne opreme z Direktivo 89/686/EGS Personal Protective Equipment.

Na sestankih v letu 2015 so bili predstavljeni in obravnavani tipi proizvodov, ki so dani na trg, kot nevarni, povsem novi proizvodi ali takšni, ki so v uporabi že sedaj, pa niso

opredeljeni v seznamu standardov za osebno varovalno opremo in se bodo glede na specifiko zagotavljanja varnosti uporabnika šele uvrstili med proizvode za katere se zahteva zagotovitev zahtev skladnosti z omenjeno direktivo. Med omenjene proizvode spadajo ščitniki glave »Ribcap«, ki je podoben smučarski čeladi in ni PPE in je s tem zavajajočega videza, da gre za lastnosti varovanja glave, saj ne izpolnjuje osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev skladnosti Priloga II Direktive (Pravilnika o osebni varovalni opremi). Proizvod je bil najden in s tem predmet nadzora na Finskem. Na podlagi podatkov je kontrolo prisotnosti tega proizvoda na slovenskem trgu preveril tudi Tržni inšpektorat RS in prisotnosti le tega ni ugotovil. Predmet obravnave so bili proizvodi, ki so na trgu novi ali že več let v prodaji, kot so čelade »Pesäpallo«, ki so namenjene varovanju glave pri igri, t. j. pred udarci z žogo in palico, imenovano »baseball«, nadalje novi ustni ščitniki za uporabo pri športu, čelade za padalce in obroči za plavanje dojenčkov. Obravnavani so bili na nemškem trgu najdeni proizvodi za zaščito dihal 3M - polobrazne maske FFP3, ki so dejanski ponaredki in so bili najdeni v nekaj državah (Poljska, Litva, Danska) Slovenija pa po izvedeni kontroli prisotnosti teh mask na trgu ni našla. Na sestankih se obravnava tudi proizvode, ki so bili priglašeni v aplikacijo mednarodne izmenjave informacij RAPEX.

Na sestankih predstavljene ugotovitve posameznih držav članice imajo enotne zaključke, da je po večini držav članic zaznati podobne neskladnosti pri zagotavljanju informacij za uporabnika v jeziku države članice, kjer je proizvod v prodaji in uporabi, kot so oznake na proizvodu ali embalaži ali na priponki ali pa kot navodilo za uporabo, ki spremlja proizvode, ki je pri določenih proizvodih tudi slabo čitljiv.

V letu 2015 je Tržni inšpektorat RS predstavil aktivnosti nadzora in podal predlog osebne varovalne opreme, ki bo predmet nadzora v letu 2016. Naloga vseh sodelujočih se je udeleževati sestankov, saj stroške nastalih pri udeležbi, zagotovi Evropska komisija za vse sodelujoče države članice Evropske unije. S to obliko je še dodatno na novo omogočeno aktivno sodelovanje in medsebojna izmenjava informacij, izvajanja aktivnosti čezmejnega oziroma meddržavnega sodelovanja pri nadzoru osebne varovalne opreme na trgu in uporabi in s tem tudi hitrejša izvajanja ukrepov in postopkov v zvezi z inšpekcijskimi nadzori. V tem delu bo Tržni inšpektorat RS v prihodnje še dodatno oblikoval na sestanku dogovorjeno medsebojno sodelovanje s sosednjimi državami, saj z italijanskim nadzornim organom kontrole osebne varovalne opreme na trgu potekajo dogovori aktivnega medsebojnega sodelovanja.

6.3.7.7. Mednarodno sodelovanje v projektu EEPLIANT

Tržni inšpektorat RS sodeluje v evropskem projektu skupnega nadzora energijskih nalepk in izpolnjevanja zahtev energijsko primerne zasnove proizvodov. Z uvodno konferenco, ki je potekala aprila 2015, se je uradno začela skupna akcija EEPLIANT. Ključni cilj EEPLIANT je prispevati k izboljšanju skladnosti proizvodov na trgu glede energijskega označevanja in okoljsko primerno zasnove proizvodov. Projekt koordinira nevladna neprofitna organizacija PROSAFE, financira pa se iz podpornega mehanizma za raziskave in razvoj Evropske unije »Horizont 2020«.

V ta namen bodo pristojni organi iz 13 držav opravili usklajen nadzor s tehničnim preverjanjem skladnosti proizvodov. Nadzor je usmerjen zlasti na LED svetila, tiskalnice in grelnike prostorov. Tržni inšpektorat aktivno sodeluje pri nadzoru skladnosti LED svetil.

Poleg tehničnega preverjanja skladnosti s področja okoljsko primerne zasnove proizvodov in navajanja podatkov v energijskih nalepkah bodo v sklopu projekta zbrani primeri dobre prakse na področju nadzora okoljsko primerne zasnove proizvodov in navajanja podatkov v energijskih nalepkah. Organizirane bodo tudi delavnice in izobraževanja s tega področja. Prve delavnice se je udeležil en inšpektor Tržnega inšpektorata.

6.3.7.8. Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2012 Lestve 2

Tržni inšpektorat RS je v okviru skupne akcije JA 2012, ki jo koordinira nevladna organizacija PROSAFE, v letu 2014 končal z vodenjem projekta, imenovanega Lestve 2. Cilj projekta Lestve 2 je bilo ugotoviti, kakšno varnost zagotavljajo teleskopske in zglobne lestve, ki so kot posebne vrste lestev tudi prisotne v velikem številu na trgu ES. Februarja 2015 je potekala zaključna konferenca, na kateri je predstavnik Tržnega inšpektorata RS zaključno poročilo projekta. Na žalost se je skozi izvedbo projekta pokazalo, da nobena testirana lestev (zglobne in teleskopske) ni v celoti opravila programa testiranja (ni bila brez ugotovljenih pomanjkljivosti). Uporaba večine teh lestev je bila zato v skladu s smernicami RAPEX-a ocenjena z visokim tveganjem, 2 modela lestev pa sta bila ocenjena, da predstavlja njihova uporaba resno tveganje. Tržni inšpektorat RS je na konferenci še poudaril, da se za celovito zaključitev projekta nadzora lestev izvede še skupna akcija nadzora stopničastih stolov. Le-ti do sedaj še niso bili predmet skupnih akcij, so pa to samostojni proizvodi s svojim standardom, ki je po ocenah strokovnjakov celo šibkejši kot standard EN 131.

6.3.7.9. Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2014 Električna ročna orodja 1

Tržni inšpektorat RS se je leta 2015 s prevzemom vodenja projekta vključil v aktivnosti projekta Električna ročna orodja 1, ki ga skupaj organizirata nevladna organizacija PROSAFE in agencija Evropske Komisije CHAFAEA. V projektu sodeluje 12 držav članic Evropske unije: Bolgarija, Češka, Finska, Hrvaška, Latvija, Luksemburg, Malta, Nemčija, Poljska, Portugalska, Slovaška in Slovenija. Prva cilj projekta ugotavljanje skladnosti kotnih brusilnikov, saj so tovrstna ročna orodja že nekaj časa vodilna glede ugotovljenih neskladnosti kot tudi med orodji, ki povzročajo zelo resne poškodbe glave in zgornjih delov telesa.

6.3.7.10. Delovna skupina za varnost lestev ustanovljene pri DG JUSTICE

Delovna skupina za varnost lestev se je po enoletnem premoru v letu 2015 sestala dvakrat. Na prvem sestanku so bile predstavljene podrobnosti izvedbe drsnega testa prislonskih in raztegljivih lestev, dosežen pa je bil tudi dogovor, katere (kakšne dolžine) lestve se bodo preverjale, kakšen bo naslonski kot testiranja, kakšna podlaga se bo uporabila in kakšna bo čakalna doba od opravljenega testiranja do ponovnega testiranja. Na drugem sestanku so bili že predstavljeni prvi rezultati testiranja prislonskih lestev, obravnavala pa se je še problematika priporočil, ki jih je skupina pripravila v letu 2013. Čeprav je bilo predlagano drugače, se bo DG JUSTICE, ki vodi projekt varnosti lestev, zelo verjetno odločil, da se sprejeta priporočila ne objavijo v Uradnem listu Evropske unije skupaj z rezultati zdrsnega testa, saj naj bi objava novega dodatka standarda EN 131-2: 2010+A1: 2012 FprA2: 2015 glede na sedanje stanje prispevala k večji varnosti lestev, s čimer je CEN organizacija izpolnila pričakovanja Evropske Komisije. Ne glede na vse je delo skupine nedvomno prispevalo k večjemu pritisku na organizacijo CEN k izdaji novega izboljšane standarda za lestve. Delo skupine se bo nadaljevalo tudi v letu 2016, ko se pričakuje tudi zaključno poročilo delovanja skupine.

6.3.7.11. Sodelovanje v CSN – spletna prodaja proizvodov

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 aktivno sodeloval v delovni skupini za nadzor varnosti proizvodov pri spletni prodaji, ki jo je ustanovila Evropska komisija v okviru CSN (Consumer Safety Network, Sub-Group Safety of Products sold online). Končni rezultat dela bodo smernice nacionalnim organom za izvajanje nadzora, katere bo na podlagi predlogov in opravljene študije pripravila Evropska komisija. Nekaj predlogov za dopolnitev smernic, ki se nanašajo na učinkovitejše izvajanje nadzora in ukrepanje v primeru ugotovljenih neskladnih proizvodov, je podal tudi Tržni inšpektorat RS.

Tržni inšpektorat RS je sodeloval tudi pri pregledu spletne prodaje z izvedbo t. i. Sweep-a, ki ga je koordiniral OECD, in v okviru katerega je bilo pregledanih 41 informacij o nevarnih proizvodih. Za tri najdene proizvode so bili izvedeni korektivni ukrepi, dodatno pa sta bila dva proizvoda vzorčena in predana na tehnične analize v okviru izvedbe letnega programa vzorčenja

6.3.7.12. Sodelovanje v programu izmenjave uradnikov

Tržni inšpektorat RS je v letu 2015 na izmenjavo sprejel dva uradnika iz drugih držav članic (Avstrije in Francije) po programu izmenjave uradnikov (Exchange of enforcement officials in the areas of Consumer Product Safety (GPSD) and Consumer Protection Cooperation (CPC)), ki ga je objavila agencija CHAFAEA. Delu programa so se pridružili tudi predstavniki Inšpektorata Republike Madžarske za varstvo potrošnikov, s katerim ima Tržni inšpektorat RS sklenjen sporazum o sodelovanju na področju varstva potrošnikov in nadzora trga. V okviru programa so bile udeležencem predstavljene dobre prakse pri opravljanju nadzora nad izvajanjem predpisov s področja varstva potrošnikov s poudarkom na varnosti neživilskih proizvodov, obiskali pa so tudi druge državne organe, ki so v okviru svojih pristojnosti vključeni v zagotavljanje varnosti proizvodov: Zdravstveni inšpektorat RS, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Upravo za carine, ki deluje v okviru Finančne uprave RS. Obisk je bil zelo uspešen, saj je Tržni inšpektorat RS dobil možnost vpogleda v način dela in težave, s katerimi se srečujejo sorodne inštitucije v drugih državah članicah.

Po programu izmenjave uradnikov sta dva tržna inšpektorja z namenom izmenjave dobrih praks pri nadzoru splošne varnosti proizvodov in varstva ekonomskih interesov potrošnikov, v letu 2015 obiskala češki inšpektorat, ki je podoben Tržnemu inšpektoratu RS.

6.3.8. Mednarodno sodelovanje s tretjimi državami

6.3.8.1. TAIEX študijski obisk Turške delegacije

Tržni inšpektorat RS je v času od 25. do 27. avgusta 2015 sprejel predstavnike Ministrstva za carino in trgovino Republike Turčije na TAIEX študijski obisk, ki je bil namenjen implementaciji zakonodaje Evropske unije o zavajajočem oglaševanju in prenosu dobrih praks pri izvajanju nadzora. V okviru obiska je potekal tudi sestanek s predstavniki Slovenske oglaševalske zbornice. Ob robu sestanka so bile obravnavane še druge teme, ki sodijo v delovno področje tako Ministrstva za carino in trgovino Republike Turčije kot tudi Tržnega inšpektorata RS. Delu obiska se je pridružil državni sekretar Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je poudaril, da je Republika Turčija ena od držav, s katerimi bo Republika Slovenija v bodoče krepila gospodarsko sodelovanje.

6.3.8.2. Glavna tržna inšpektorica na obisku pri črnogorski Upravi za inšpekcijske zadeve

V okviru bilateralne podpore Slovenije pri pristopnih pogajanjih Črne gore za članstvo v Evropski uniji, ki jo koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve in evropske integracije Črne gore in Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije, je Uprava za inšpekcijske zadeve Črne gore, v času od 22. 9. do 24. 9. 2015 organizirala več srečanj, ki se jih je udeležila Andrejka Grlič, glavna tržna inšpektorica Tržnega inšpektorata RS. V sklopu srečanja je 23. 9. 2015 potekal tudi seminar o upravnem in pravnem varstvu potrošnikov v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov (pogajalsko poglavje 28 - Varstvo potrošnikov in zdravja), pri čemer so bili glavni poudarki seminarja naslednji: odgovornost trgovca v primeru neskladnosti proizvodov, varstvo potrošnikov pri pogodbah, sklenjenih zunaj

poslovnih prostorov in pogodbah, sklenjenih na daljavo, varstvo potrošnikov v primerih nepoštenih poslovnih praks (zavajajoče in agresivne poslovne prakse), varstvo potrošnikov v primerih nepoštenih pogodbenih pogojev in varstvo kolektivnih pravic/interesov potrošnikov (skupinske tožbe). Glavna tržna inšpektorica je predstavila predvsem evropsko zakonodajo s področja varstva potrošnikov in slovensko prakso na tem področju. Cilj seminarja je bilo omogočiti, da se udeleženci srečajo z najboljšo prakso na področju varstva potrošnikov v Sloveniji in v okviru Evropske unije ter pridobijo odgovore na nekatera odprta vprašanja.

6.3.8.3. [TAIEX študijski obisk Makedonske delegacije](#)

V mesecu septembru je Tržni inšpektorat preko organizacije TAIEX gostili makedonsko delegacijo iz Agencije Republike Makedonije za prehrano in varstvo, ki je želela bolje spoznati slovenske izkušnje s področja varstva potrošnikov. Na Tržnem inšpektoratu RS so dobili podrobne informacije s področja organizacije in delovanja inšpektorata. Za makedonsko delegacijo so bile še posebej zanimive izkušnje ki jih ima tržni inšpektorat pri nadzoru prodaje blaga na daljavo v skladu z novo direktivo o varstvu potrošnikov, ki je stopila v veljavo sredi leta 2014.

7. SPLOŠNO

7.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2015

Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2015 veljavni proračun v višini 4.628.345,26 EUR. Realiziral ga je v višini 4.568.662,56 EUR oziroma 98,7 % glede na veljavni proračun in 96,2 % glede na sprejeti rebalans za leto 2015. Fiksni stroški (materialni stroški in plače) so v letu 2015 znašali 4.342.848,06 EUR oziroma 95,1 % celotnega realiziranega proračuna Tržnega inšpektorata RS.

Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- ♦ 176310 Materialni stroški,
- ♦ 177510 Analize vzorcev,
- ♦ 157110 Investicije,
- ♦ 187110 Plače,
- ♦ 892010 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine,
- ♦ 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin od prodaje stvarnega premoženja,
- ♦ 956800 Izmenjava uradnikov in
- ♦ 150017 Energijska učinkovitost električnih proizvodov.

Delež porabe sredstev leta 2015 po posameznih postavkah je naslednji:

- ♦ 397.157,47 EUR ali 8,7 % na postavki 176310 Materialni stroški,
- ♦ 105.088,19 EUR ali 2,3 % na postavki 177510 Analize vzorcev,
- ♦ 101.779,62 EUR ali 2,2 % na postavki 157110 Investicije,
- ♦ 3.945.690,59 EUR ali 86,4 % na postavki 187110 Plače,
- ♦ 4.750,57 EUR ali 0,1 % na postavki 932410 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov,
- ♦ 5.914,37 EUR ali 0,1 % na postavki 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin,
- ♦ 7.061,53 EUR ali 0,2 % na postavki 150017 Energijska učinkovitost električnih proizvodov.

7.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na PP 176310, zagotavljajo sredstva za poslovanje sedeža Tržnega inšpektorata RS, 8 območnih enot in 5 inšpekcijskih pisarn po vsej Sloveniji. Leta 2015 je bila zaprta inšpekcijska pisarna v Radovljici, z 31. 12. 2015 pa se zapre še pisarna v Zagorju ob Savi.

Poraba sredstev za materialne stroške leta 2015 je bila v višini 397.157,74 EUR kar predstavlja 97,6 % glede na veljavni proračun in za 1,3 % manj kot v preteklem letu.

Zaradi vse manjšega obsega proračunskih sredstev za materialne stroške je bilo potrebno strogo varčevanje na postavki za materialne stroške, službene poti v tujino so bile odobrene skoraj izključno samo v primeru povrnitve stroškov letalske karte ali pa vseh stroškov. Za izobraževanje ni bilo dovolj sredstev, zato so bila organizirana skoraj izključno le interna izobraževanja in usposabljanja znotraj inšpektorata.

Tržni inšpektorat RS bi moral poravnati še obratovalne stroške za lokacijo Parmovo v ocenjeni skupni vrednosti 25.000,00 EUR, če bi pristojno ministrstvo pripravilo nov aneks k sporazumu o uporabi stvarnega premoženja na lokaciji Parmova 33, Ljubljana, z usklajenimi deleži, vendar do realizacije tega v letu 2015 ni prišlo.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- ♦ pisarniški in splošni material in storitve,
- ♦ posebni material in storitve,
- ♦ energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- ♦ prevozne stroške in storitve,
- ♦ izdatke za službena potovanja,
- ♦ tekoče vzdrževanje,
- ♦ najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- ♦ druge operativne odhodke (za stroške strokovnega izobraževanja, sodne stroške, ...).

Tržni inšpektorat RS je leta 2015 iz naslova refundacij potnih stroškov (dnevnice, hotelske storitve in letalske karte) in vračil cestne takse prejel na postavko materialnih stroškov sredstva v višini 10.424,37 EUR.

7.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preizkuse skladnosti proizvodov se evidentira na PP 177510. Leta 2015 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 105.088,19 EUR oziroma 96,5 glede na veljavni proračun.

Poraba sredstev za analize vzorcev leta 2015 v primerjavi z letom 2014 je nižja za 1.070,97 EUR oziroma za 1,0 %. Sredstva za analize vzorcev so bila celoti namenjena za projekt Vzorčenja 2015, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- ♦ preverjanja kotnih in vertikalnih brusilnikov z bistvenimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja povratnih (sabljastih in vbodnih) žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja električne in elektronske opreme glede na določbe veljavnih predpisov o elektromagnetni združljivosti naprav,
- ♦ preverjanja plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določila veljavnih predpisov o plinskih napravah;
- ♦ preverjanja ročno vodene motorne kosilnice z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja radijske in telekomunikacijske terminalske opreme, glede na določbe veljavnih predpisov,
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev skladnosti za varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opremi,
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev električne opreme z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanja prenosnih motornih verižnih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev za stopničaste in raztegljive lestve glede na določila veljavnih predpisov;
- ♦ preizkusa na vzorcu PLM cevi.

7.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na PP 157110. Leta 2015 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 101.779,62 EUR oziroma 99,2 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2014 je bil proračun za investicije višji za 43.083,89 EUR oziroma za 73,4 %.

Sredstva so bila porabljena za nakup 4 službenih vozil nižjega razreda v višini 44.400,54 EUR, 21.900,15 EUR je bilo porabljenih za nakup strojne računalniške opreme (20 prenosnih računalnikov, 20 zaslonov), 9.648,21 EUR za nakup 33 kosov tiskalnikov, 9.394,00 EUR za nakup 7 optičnih čitalcev, 1.720,20 EUR za nakup 3 multifunkcijskih naprav, 3.183,22 EUR za nakup 4 kosov klimatskih naprav v Kopru, za nakup 15 kosov arhivskih omar 2.913,36 EUR, za nakup 53 kosov GSM aparatov 849,00 EUR in 295,24 EUR za nakup omrežnega stikala v Kranju ter 7.475,70 EUR za nakup licenčne programske opreme (Windows, MS Office in licence za arhiviranje).

7.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na PP 187110. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila leta 2015 realizirana v višini 3.945.690,59 EUR oziroma 99,3 % glede na veljavni proračun za leto 2015. V primerjavi z letom 2014 je bila poraba sredstev nižja za 122.896,39 EUR oziroma 3,0 %. Število zaposlenih leta 2015 se je zmanjšalo za 3 zaposlene na 120.

Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- osnovne plače in dodatke ter prispevke in davke,
- regres za letni dopust zaposlenih,
- povračila stroškov prehrane med delom,
- povračila prevoza na delo in z dela,
- delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- nadurno delo,
- druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je leta 2015 iz naslova refundacij bolezni in invalidnin ter iz naslova vračila stroškov prevoza prejel sredstva na postavko za plače v višini 75.412,25 EUR.

7.1.5. Nadzor skladnosti svetlobnih nizov

Na PP 932410 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov je bila leta 2012 sklenjena pogodba za nadzor v letu 2013 in 2014, na podlagi katere so se sredstva namenske postavke, ki jih je konec leta 2011 Tržni inšpektorat RS prejel od Evropske komisije v višini 19.098,77 EUR, porabila, in sicer v letu 2014 v višini 14.170,80 EUR, preostanek v višini 4.750,57 EUR je bil porabljen za plačilo računov v januarju 2015. S tem je projekt nadzora skladnosti svetlobnih nizov na postavki 932410 zaključen.

7.1.6. Izmenjava uradnikov

Leta 2015 so bila na postavko 956800 za Izmenjavo uradnikov prejeta sredstva od organizacije TAIX v višini 750,00 EUR za plačilo stroškov obiska delegacije iz Turčije. Na podlagi pogodbe o mednarodni izmenjavi uradnih oseb sta se leta 2015 dva inšpektorja Tržnega inšpektorata RS udeležila izmenjave dobrih poslovnih praks na Češkem. Stroški

potovanja so bili povrnjeni s strani organizatorja v znesku 1.867,08 EUR. Na Tržnem inšpektoratu RS so se konec meseca avgusta udeležili izmenjave dobrih praks 4 udeleženci iz Madžarske, 1 udeleženka iz Avstrije in 1 udeleženka iz Francije. Poraba sredstev na postavki za izmenjavo uradnikov je bila v višini 1.149,13 EUR, ostanek sredstev v višini 3.876,39 EUR se prenese v leto 2016.

7.1.7. Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU

V letu 2015 se je Tržni inšpektorat RS prijavil za sodelovanje v projektu EEPLIANT 2014, ki se financira iz proračuna Evropske unije in sicer gre za izvajanje okvirnega programa »Horizont 2020«. Cilj projekta je zagotoviti gospodarske in okoljske koristi glede implementacije Direktive o okoljsko primerni zasnovi 2009/30/EU in Direktive o energijskem označevanju 2010/30/EU z okrepitvijo nadzora na trgu ter uveljavitev najboljše prakse med organi za tržni nadzor. Tržni inšpektorat RS je en od 15 udeležencev v delu projekta za LED svetila, za kar je bilo v projektu predvideno, da prejeme sredstva v skupni višini 57.050,00 EUR. V okviru tega projekta bo Tržni inšpektorat sodeloval pri testiranju LED svetil. Odprt je bil poseben načrt razvojnega programa z nazivom EEPLIANT-LED svetilke. Tržni inšpektorat RS je prejel akontacijo sredstev v višini 24.637,50 EUR oziroma 45 % ocenjene vrednosti projekta. Na posebni postavki 150017 z nazivom Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU je Tržni inšpektorat RS v letu 2015 realiziral porabo za stroške službenih poti v višini 2.508,02 EUR in za stroške dela pri projektu v višini 4.624,60 EUR. Skupno je bilo porabljenih 7.132,62 EUR sredstev oziroma 51,0 % glede na veljavni proračun. Iz naslova bolezni je bilo refundiranih 43,89 EUR.

7.1.8. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na PP 892010. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. Leta 2015 so bila porabljena za popravila vozil sredstva v višini 5.914,37 EUR. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 482,60 EUR prenesel v proračun za leto 2016.

7.1.9. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem države je Tržni inšpektorat RS leta 2015 realiziral prodajo šestih starih in dotrajanih osebnih vozil (letnik 1999) in nekaj starega pisarniškega pohištva v skupnem znesku 1.728,00 EUR. Ker gre za namensko postavko, se bo ostanek sredstev na postavki v višini 4.878,50 EUR prenesel v proračun za leto 2016.

7.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

7.2.1. Računalniška oprema

Tudi v letu 2015 Tržni inšpektorat RS zaradi ekonomskih razmer ni mogel v celoti izvesti zamenjave stare osebne računalniške opreme z novo. Kljub realizaciji nakupa 22 novih prenosnih računalnikov, 10 % inšpektorjev še vedno uporablja stare prenosne računalnike, na katerih je nameščen še operacijski sistem Windows XP. Te prenosne

računalnike je nujno potrebno čim prej zamenjati z novimi prenosnimi računalniki, saj je Microsoft v aprilu leta 2014 ukinil podporo operacijski sistem Windows XP. Kupili so tudi 33 prenosnih tiskalnikov in z njimi opremili inšpektorje, ki jih še niso imeli oziroma so bili njihovi tiskalniki v okvari in dotrajani. Tajniško-administrativna delovna mesta so posodobljena s 7 novimi optičnimi čitalci.

Zaradi počasne menjave računalniške opreme z novo se obstoječa oprema že kvari in ni več zanesljiva, zato je velika potreba po nakupu nove računalniške opreme. Velik problem (predvsem finančni) povzroča tudi uporaba neoriginalnih tonerjev za tiskalnike, saj se tiskalniki, ki uporabljajo takšne tonerje, hitreje kvarijo oziroma je za njihovo uporabo večkrat potrebna intervencija ustreznih servisov. Pri tem pa Tržni inšpektorat RS ne more vplivati na to, kakšni tonerji se kupujejo, saj se nabavljajo preko skupnega javnega naročila, ki ga izvaja Ministrstvo za javno upravo.

Tržni inšpektorat RS nadaljuje z optimizacijo strežniške infrastrukture tako, da je 90 % strežniškega okolja virtualiziranega, deluje pa v Microsoft Windows strežniškem operacijskem okolju.

7.2.2. Opremljenost s prevoznimi sredstvi

Delo tržnih inšpektorjev je neločljivo povezano z delom na terenu, zaradi katerega je potreben ustrezen in dovolj velik vozni park. S tem se zagotovi zadostna mobilnost in varnost inšpektorjev ter hkrati tudi uspešno, hitro in kakovostno opravljanje dela. Povprečna starost vseh vozil Tržnega inšpektorata RS je po stanju konec leta 2015 dobrih 10 let. Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije. Po drugi strani so stroški vzdrževanja vozil zelo visoki in se vsako leto še povečujejo. V nekaterih primerih že bistveno presegajo vrednost posameznega avtomobila.

Strošek	Znesek
Goriva in maziva	30.673 EUR
Vzdrževanja in popravila	24.523 EUR
Pristojbine za registracijo	4.707 EUR
Zavarovalne premije	8.988 EUR
Stroški nakupa vinjet in urbane	6.188 EUR
Najem vozil in selitveni stroški	926 EUR
Drugi prevozni in transportni stroški	104 EUR
SKUPAJ prevozni stroški in storitve	76.109 EUR

Tabela 32: Prevozni stroški in storitve

Leta 2015 so bila kupljena štiri nova vozila nižjega cenovnega razreda (tri Škode Fabia in en Peugeot Partner), šest najbolj dotrajanih vozil se je prodalo, eno vozilo pa je šlo v ekološko uničenje. Konec leta je tako na razpolago ostalo 41 službenih vozil.

Letnik	Število vozil	Model	Povprečno stanje km 31. 12. 2015
1999	6	Renault Clio	96.040
2000	1	Renault Kangoo	58.584

Letnik	Število vozil	Model	Povprečno stanje km 31. 12. 2015
2000	1	Renault Clio	75.292
2001	8	Renault Clio	106.060
2005	5	Renault Clio	92.455
2007	4	Renault Clio	83.270
2008	2	Renault Clio	43.750
2011	6	Renault Clio	56.912
2011	1	Renault Laguna	138.703
2013	1	Renault Clio	19.493
2014	2	Renault Clio	22.645
2015	1	Peugeot Partner	460
2015	3	Škoda Fabia	1.417
SKUPAJ	41		

Tabela 33: Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov

Tržni inšpektorat RS si je pred leti zadal cilj, da do konca leta 2016 nakupi toliko novih vozil, da bi nadomestil stara službena vozila letnikov 1999, 2000 in 2001. Zaradi zmanjšanja proračunskih sredstev je bil primoran prilagoditi zastavljeni cilj. Tako načrtuje, da bo do leta 2016 zamenjal vsa vozila letnik 1999 z novejšimi. Prvi korak je bil nakup 4 novih vozil leta 2015, za leto 2016 pa se načrtuje nakup 3 novih vozil oziroma če bo mogoče, 5 ali 6 vozil starih do 3 let, s katerimi bi se zamenjala vozila letnika 1999.

8. KAKO NAPREJ

Verjamemo, da bomo tudi v prihodnje uspešno uresničevali zastavljene cilje
in s svojim delom pripomogli k višji pravni varnosti in
osveščenosti nas vseh.

Experientia est optima rerum magistra
»izkušnja je najboljši učitelj«

Vivere tota vita discendum est
»človek se uči do smrti«

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS

📖 Energetski zakon (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/2014, 81/2015)

- Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 76/2014)
 - Uredba Komisije (EU) št. 1253/2014 z dne 7. 7. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo prezračevalnih enot
 - Uredba Komisije (EU) št. 548/2014 z dne 21. 5. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede majhnih, srednjih in velikih transformatorjev
 - Uredba Komisije (EU) št. 66/2014 z dne 14. 1. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih pečic, kuhalnih plošč in kuhinjskih nap
 - Uredba Komisije (EU) št. 814/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov vode in hranilnikov tople vode
 - Uredba Komisije (EU) št. 813/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov prostorov in kombiniranih grelnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 666/2013 z dne 8. 7. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu sesalnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 617/2013 z dne 26. 6. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu računalnikov in računalniških strežnikov
 - Uredba Komisije (ES) št. 547/2012 z dne 25. 6. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu vodnih črpalk
 - Uredba Komisije (ES) št. 206/2012 z dne 6. 3. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 327/2011 z dne 30. 3. 2011 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu ventilatorjev, ki jih poganjajo motorji z električno vhodno močjo med 125 W in 500 kW
 - Uredba Komisije (ES) št. 1016/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih pomivalnih strojev
 - Uredba Komisije (ES) št. 1015/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2009/125/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih pralnih strojev (popravek št. 1015/2010)
 - Uredba Komisije (ES) št. 859/2009 z dne 18. 9. 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu glede ultravijoličnega sevanja neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
 - Uredba Komisije (ES) št. 643/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih hladilnih aparatov

- Uredba Komisije (ES) št. 642/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo televizorjev (sprememba št. 801/2013)
- Uredba Komisije (ES) št. 641/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke
- Uredba Komisije (ES) št. 640/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo elektromotorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 278/2009 z dne 6. 4. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo
- Uredba Komisije (ES) št. 245/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo fluorescenčnih sijalk brez vdelanih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (sprememba št. 347/2010)
- Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
- Uredba Komisije (ES) št. 107/2009 z dne 4. 2. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 1275/2008 z dne 17. 12. 2008 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinski ter pisarniški opremi v stanju pripravljenosti in izključenosti (sprememba št. 801/2013)
- ♦ Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/2014)
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1254/2014 z dne 11. 7. 2014 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem stanovanjskih prezračevalnih enot z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. 3. 2014 o spremembi delegiranih uredb Komisije (EU) št. 1059/2010, (EU) št. 1060/2010, (EU) št. 1061/2010, (EU) št. 1062/2010, (EU) št. 626/2011, (EU) št. 392/2012, (EU) št. 874/2012, (EU) št. 665/2013, (EU) št. 811/2013 in (EU) št. 812/2013 v zvezi z označevanjem izdelkov, povezanih z energijo, na internetu
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 65/2014 z dne 1. 10. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem gospodinskih pečic in kuhinjskih nap z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 665/2013 z dne 3. 5. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem sesalnikov z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 874/2012 z dne 12. 7. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem električnih sijalk in svetilk z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. 3. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinskih sušilnih strojev (Popravek št. 392/2012)

- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. 5. 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1062/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za energijsko označevanje televizijskih sprejemnikov
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1061/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralnih strojev
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1060/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih hladilnih aparatov
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1059/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2010/30/EU glede zahtev za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/2004)
 - Pravilnik o energetskega označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003)
 - Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001)
- Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 117/2006, 102/2007, 30/2013, 36/2013-popr.)
- Uredba o obrtnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 63/2013)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008, 110/2013, 56/2015)
- Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
 - Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
 - Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)
 - Začasna tarifa za dajanje zaščitene repertoarja Združenja SAZAS na voljo javnosti v okviru funkcij časovnega zamika programa in osebne omrežne snemalnika (Uradni list RS, št. 68/2013)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 105/2013, 111/2013 popr., 97/2015)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji mladinskih centrov (Uradni list RS, št. 110/2013, 97/2015)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 12/2014, 97/2015)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji študentske organizacije Slovenije in študentskih klubov oziroma zavodov (Uradni list RS, št. 107/2013, 97/2015)

- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 3/2014, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru kulturne dejavnosti, ki jo izvajajo kulturna društva in upokojenske kulturne skupine (Uradni list RS, št. 6/2014, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru dejavnosti, ki jo izvajajo Zveze prijateljev mladine in društva prijateljev mladine - članice Zveze prijateljev mladine Slovenije (Uradni list RS, št. 22/2015, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja Sazas v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru deficitarne dejavnosti kulturnih domov in ustanov Slovenije (Uradni list RS, št. 103/2013, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v televizijskih programih v Republiki Sloveniji št. 2014 (Uradni list RS, št. 4/2014)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji občin Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 18/2014)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v lokalnih in regionalnih radijskih programih posebnega pomena v Republiki Sloveniji št. 2015 (Uradni list RS, št. 2/2015)

 Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 83/2012)

 Zakon o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR, Uradni list RS, št. 57/2015)

- Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem potrjevanju računov (Uradni list RS, št. 60/2015, 75/2015, 90/2015)

 Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 14/2014-UPB5, 23/2015)

 Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)

- Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)

 Zakon o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2)

- Pravilnik o registru društev, registru podružnic tujih društev in evidenci društev v javnem interesu (Uradni list RS, št. 5/2007, 56/2008, 64/2011)

 Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008, 19/2015)

- Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008, 70/2012, 90/2012)

 Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 19/2015)

 Zakon o enotni ceni knjige (ZECK, Uradni list RS, št. 11/2014)

 Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)

 Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 33/2011, 91/2011, 100/2011 Skl. US, 32/2012, 57/2012, 44/2013-Odl. US, 82/2013, 55/2015)

 Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/2014)
- Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
- Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
- Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)

 Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro-1, Uradni list RS, št. 82/2013)

- Seznam slovenskih standardov, ki povzemajo harmonizirane standarde, objavljene v Uradnem listu EU (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS
 - Seznam harmoniziranih standardov za gradbene proizvode
 - Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 1062/2013 z dne 30. 10. 2013 o obliki evropske tehnične ocene za gradbene proizvode
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 157/2014 z dne 30. 10. 2013 o pogojih za objavo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov na spletnem mestu
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 568/2014 z dne 18. 2. 2014 o spremembi Priloge V k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta glede ocenjevanja in preverjanja nespremenljivosti lastnosti gradbenih proizvodov
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 574/2014 z dne 21. 2. 2014 o spremembi Priloge III k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o vzorcu, ki se uporablja za pripravo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov

 Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)

 Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI, Uradni list RS, št. 94/2010 -UPB1, 50/2014)

 Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS, Uradni list RS, št. 81/2015)

 Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)

 Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)

- Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 9/2015)
- Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
- Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 24/2015)
- Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 30/2015)
- Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 75/2015)

 Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)

 Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPposr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1, 49/2011)

- Zakon o odvetništvu (ZOdv, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)
- Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)
- Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)
- Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)
- Zakon o poštnih storitvah (ZPSto-2, Uradni list RS, št. 51/2009, 77/2010, 81/2015)
- Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010, 77/2011, 30/2013, 81/2015)
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 63/2013)
 - Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
 - Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 10/2014)
 - Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010)
 - Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010, 50/2011, 109/2011, 50/2012, 106/2012, 55/2013, 1/2014, 50/2014, 98/2014, 48/2015)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1, Uradni list RS, št. 32/2014)
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011, 19/2014)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 90/2011)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS, št. 10/2008, 84/2012)

- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 10/2008)
- 📖 Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP-1, Uradni list RS, št. 57/2012)
 - Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/2011) - velja do izdaje ustreznih predpisov po ZPreZP-1
- 📖 Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 131/2006, 5/2007-popr., 123/2008, 28/2010, 49/2011, 57/2012, 39/2013, 92/2015)
- 📖 Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006, 9/2014)
- 📖 Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)
- 📖 Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP, Uradni list RS, št. 20/2011)
 - Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva (Uradni list RS, št. 54/2012, 45/2014)
- 📖 Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)
 - Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
 - Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 57/2015)
 - Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
 - Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010, 34/2011, 35/2012, 40/2013, 33/2014, 35/2015)
 - Uredba o prepovedi dajanja rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg (Uradni list RS, št. 42/2012)
- 📖 Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004, 57/2012, 17/2015)
- 📖 Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)
 - Pravilnik o zagotavljanju informacij prejemnikom storitev (Uradni list RS, št. 10/2011)
- 📖 Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/2011)
 - Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004, 71/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
 - Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 132/2006)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)

- Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009, 54/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010, 74/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006, 76/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
- Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)
- Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009, 21/2014)
- Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
- Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
- Pravilnik o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 42/2005, 50/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o pomorski opremi (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009, 98/2013, 56/2014)
- Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 54/2011, 28/2014)

 Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008, 47/2015)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)

 Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)

 Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)

 Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB1)

 Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006-odl. US, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015)
- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 107/2006, 100/2010) - velja do 7. 8. 2015, razen 30. člena, ki se uporablja do 31. 12. 2015
 - Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 55/2015) - velja od 8. 8. 2015 naprej
 - Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010, 64/2012, 93/2012)
 - Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/2012)
 - Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
 - Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (Uradni list RS, št. 24/2014)
 - Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)
 - Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008, 94/2013)
 - Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
 - Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/2015, 69/2015)
 - Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012)
 - Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015)
 - Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 24/2013, 2/2015)
- Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009, 78/2011, 38/2014, 19/2015)
- Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov (Uradni list RS, št. 43/2014)
 - Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)
 - Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 14/2012)
 - Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)
 - Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb (Uradni list RS, št. 100/2011)
 - Pravilnik o načinu vpisa in pogojih za vpis potrošniških organizacij v register (Uradni list RS, št. 8/2012)
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)
- Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)
- Zakon o zdravilstvu (ZZdrav, Uradni list RS, št. 94/2007, 87/2011)

- 📖 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov

- 📖 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o imenih tekstilnih vlaken (Uradni list RS, št. 54/2012)
 - Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 9. 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta
- 📖 Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/2005, 28/2012, 6/2014)
 - Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 10. 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov
- 📖 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010, 71/2011, 76/2013, 79/2014, 24/2015) -prenehala veljati 25. 4. 2015, a se še uporablja do uveljavitve ustreznega predpisa, sprejetega na podlagi Zakona o cestninjenju (ZCestn)
- 📖 Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014)

Seznam predpisov Evropske unije, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS

- 📖 Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)
- 📖 Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitve Uredbe (EGS) št. 339/93)
- 📖 Uredba (EU) št. 1177/2010 (pravice potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter sprememba Uredbe (ES) št. 2006/2004)
 - Uredba o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh (Uradni list RS, št. 49/2013)

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, ki urejajo delovanje Tržnega inšpektorata RS oziroma določajo pristojnosti tržnih inšpektorjev

- 📖 Zakon o državni upravi (ZDU-1, Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4, 48/2009, 21/2012, 12/2014)
 - Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/2015)

- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007-UPB1, 40/2014)
- Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorja (Uradni list RS, št. 67/2014)
 - Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 41/2015)
 - Pravilnik o posebnem delu izpita za tržnega inšpektorja, rudarskega inšpektorja, energetskega inšpektorja, inšpektorja za elektronske komunikacije, elektronski podpis in pošto, pooblaščen osebe Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije in inšpektorja organov lokalnih skupnosti na področju turistične takse (Uradni list RS, št. 62/2006)
- Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8, 21/2013, 111/2013, 74/2014-odl. US, 92/2014-odl. US)
- Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 75/2013)
 - Pravilnik o stroških postopka o prekršku (Uradni list RS, št. 89/2008)
 - Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 33/2011, 69/2013)
 - Pravilnik o kazenski evidenci (Uradni list RS, št. 34/2004, 127/2006)
 - Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008)
- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010, 82/2013)
- Pravilnik o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (Uradni list RS, št. 43/2005, 94/2007)
 - Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/2005)
 - Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, 106/2005, 30/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, (122/2007 popr.), 31/2008, 101/2010)
 - Pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 75/2005, 47/2008)
 - Uredba o celostni grafični podobi Vlade Republike Slovenije in drugih organov državne uprave (Uradni list RS, št. 58/2010, 57/2011)
 - Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/2003, 7/2006)
- Zakon o tržni inšpekciji (ZTI, Uradni list RS, št. 20/1997)
- Zakon o upravnih taksah (ZUT, Uradni list RS, št. 106/2010-UPB5)
- Zakon o sodnih taksah (ZST-1, Uradni list RS, št. 37/2008, 97/2010, 63/2013, 89/2013-odl. US)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/2006, 23/2014, 50/2014)
- Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007, 95/2011)
- Uredba o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/2007, 122/2007 popr.)
- Kazenski zakonik (KZ-1, Uradni list RS, št. 50/2012-UPB2)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2006-2015

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pregledi	18204	17248	18305	19980	20749	19282	20129	21593	20445	16982
Opozorila ZIN	1390	1219	1588	1754	1682	1493	2595	2662	3358	3785
Upravne odločbe	2199	1880	2144	2023	1759	1506	1394	1382	1437	1359
Opozorila ZP-1	2235	2641	2252	2792	2579	2441	3656	3559	3912	4171
Opomini	1514	834	948	954	998	927	1059	1004	1000	1280
Plačilni nalogi	1332	1059	1222	1147	938	880	777	931	798	676
Odločbe o prekršku	485	277	460	546	529	741	752	808	1002	820
Obdolžilni predlogi	69	61	17	13	12	27	18	10	18	3
Ovadbе (naznanilo) za kazniva dejanja	3	1	5	6	3	0	0	10	10	2

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2015

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Dunajska cesta 160, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlić

© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.